

ŽENA IN DOM

JANUAR 1939

LETO X.

ŠTEV. 1

Priloženi sta knjigi: Ing. arh. Duša Šantel-Kanoni: «Kako opremim stanovanje»
in «Gospodinjski koledar za leto 1939»

Preproge, najlepši okras stanovanja!

Na vsaki strani in tisoče različnih predmetov obsega naš katalog, ga dobite brezplačno, da se prepričate naših nizkih cenah!

Din 250[—]

B 19-26 Garnitura za spalnico. Sestoji iz 1 preproge v velikosti 200 × 140 cm in dveh predposteljnikov v velikosti 130 × 65 cm, iz trpežnega motvoza, z modernimi, okusnimi vzorci, v barvah: fres, modri, zeleni, rumeni ali rdeči. Vsa garnitura samo Din 250[—]

Din 800[—]

B 19-27 Garnitura za spalnico. Sestoji iz 1 preproge v velikosti 200 × 150 cm in dveh predposteljnikov v velikosti 125 × 65 cm, iz čistega, volnena bukcleja, z različnimi modernimi vzorci, v barvah: rdeči, modri, zeleni ali terakotni. Vsa garnitura za reklamno ceno Din 800[—]

Din 600[—]

B 19-28 Garnitura za spalnico. Sestoji iz 1 preproge v velikosti 200 × 150 cm in dveh predposteljnikov v velikosti 125 × 65 cm, iz velurja, z različnimi modernimi vzorci, v barvah: fres, modri, rdeči, rumeni ali zeleni. Vsa garnitura za brezdvomno nizko ceno Din 600[—]

Din 980[—]

B 19-29 Garnitura za spalnico. Sestoji iz 1 preproge v velikosti 200 × 150 cm in dveh predposteljnikov v velikosti 125 × 65 cm, iz «Axminster»-materiala, z modernim vzorcem (kakor na sliki), v barvah: fres ali modri. Cena za vso garnituro Din 980[—]

Din 1.520[—]

B 19-30 Garnitura za spalnico. Sestoji iz 1 preproge v velikosti 200 × 150 cm in dveh predposteljnikov v velikosti 130 × 65 cm, iz najboljšega volnena «Axminster»-materiala, z različnimi originalnimi perzijskimi vzorci, z resami. Cena za vso garnituro Din 1.520[—]

Din 1.280[—]

B 19-31 Garnitura za spalnico. Sestoji iz 1 preproge v velikosti 200 × 150 cm in dveh predposteljnikov v velikosti 125 × 65 cm, iz težkega «Axminster»-materiala, z modernim vzorcem (kakor na sliki), v barvah: rumeni, zeleni in terakotni. Vsa garnitura Din 1.280[—]

B 19-32 Preproga na metre, iz najkvalitetnejša čisto volnena bukcleja, z modernim vzorcem, v barvah: rdeči, terakotni, zeleni in modri, 90 cm široka — meter Din 135[—], 65 cm široka — meter D'n 98[—]

B 19-33 Preproga na metre, iz motvoza, 60 cm široka, v barvah: rdeči, modri ali zeleni — meter Din 20[—]

B 19-34 Preproga na metre, 60 cm široka, v sivi barvi z rdečo, modro ali zeleno borduro — meter Din 12[—]

B 19-35 Preproga na metre, iz trpežnega bruseljakega motvoza, z modernim vzorcem, v barvah: rdeča, zelena, fres, modra ali rumena, 90 cm široka — meter Din 55[—], 65 cm široka — meter D'n 38[—]

B 19-36 Preproga na metre, iz čisto volnena bukcleja, z modernim vzorcem, rdeča, modra, zelena ali terakotna, 90 cm široka — meter Din 135[—], 65 cm široka — meter D'n 98[—]

B 19-37 Preproga na metre, iz čisto volnena bukcleja, z modernim vzorcem, modra, terakotna ali zelena, 90 cm široka — meter Din 135[—], 65 cm široka — meter Din 98[—]

...go razpošiljamo pošti vsak dan se, tudi najmanj-kraje v državi in en države.

...o bi blago ne rezalo, ga zanjamo ali vrne-denar.

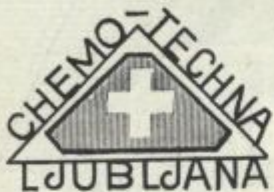
...ročajte tudi Vi poštil

veleblagovnica

Kastner & Ohler

Zagreb, Illica 416

Salvomalt
je za otroke
močna hrana z
mного vitamina

Za intimno toaleta
in vsakdanje higienično umi-
vanje, za razkuževanje pri
bolniški strežbi uporabljajte
vedno le

SANOFORM,
ki ga dobite v vsaki lekarni in
drogeriji ali pa pri tvrdki

CHEMOTECHNA d. z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 10.

II 49114

ZDRAVJE

pomočjo zdravilnih svojstev ze-
lisc, odnosno «Hersan čaja»,
mešanice posebnih zdravilnih ze-
lisc po predpisu doktorja R. W.
Pearsona, šefa zdravnika v Ben-
galiji (Angl. Indija).

Po dolgoletnih izkustvih je do-
ločena vrednost «Hersan čaja»,
in sicer z nedvomnim uspehom

pri boleznih: pri poapnenju arterij, pri boleznih
kronnega obtoka, ženskih boleznih, med menstrua-
cijo (mesečnim perilom), pri migreni, reuma-
tizmu, boleznih ledvic in jeter, motnjah v že-
lodcu pri zastrupljenju, zapeki, protinu, črevesnih
boleznih, hemeroidih, pri splošnem in preneglem
debelenju, zoper zgago. — **Hersan čaj** se dobi
v vseh lekarnah. Vzorec Vam pošlje brezplačno:

RADIOSAN, ZAGREB, Dukljaninova 1

Reg. šte. 14.001/1935

HERSAN

BAT

Pri Ženkotu

je nova trgovina stekla, por-
celana in kuhinjske posode

- Vljudno priporočam c. gospodinjam
- moje izbrano zalogo stekla, steklenih
- servisov, nastavlov in kozarcev, por-
- celana, jedilnih, kavnih in mocca-
- servisov, raznovrstne kuhinjske posode

in to v moji novo otvorjeni trgovini
Ljubljana, Tyrševa cesta 51
poleg kavarne „Majcen“

Za mnogostevilni obisk se c. občinstvu priporočam

Cene stalne in zmerne. Postrežba prijazna in solidna

Eugen Hribar

Ljubljana, Tyrševa cesta 51

MEZ

odlična prediva
za ročna dela

C.M.S.

Martini 33

RAZLIKA PATAKA!!

SIERA-RADIO

iz zlato linijo.

Glavno zastopstvo za državsko banovino

BRUNO KLEMENČIČ LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA 30

TELEFON 35-58

BRZO JAVI: „SIERA“ LJUBLJANA
Zastopstva v vseh krajih Jugoslavije

SIERA-TON

To je naravni ton, ki vsakega razveseli

* 7 izvrstnih SIERA prednosti

1. Prvovrstna kakovost glasu!
2. Enostavno upravljanje!
3. Izredna selektivnost in občutljivost!
4. Razločna imenska skala!
5. Solidna strokovna izdelava!
6. Okusna zunanost!
7. Zelo ugodna cena!

II
49114

F. I. GORIČAR LJUBLJANA

Sv. Petra cesta števil. 29 -- Telefon 48-89

Vaše blagorodje!

Vljudno Vam sporočamo, da smo popolnoma prenovili našo manufakturno, modno in konfekcijsko trgovino na Sv. Petra c. 29. Naši novi poslovni lokali so svetli, prostorni in zračni ter nudijo cenj. odjemalcem prav vse udobnosti, ki jih zahteva sodobni nakup.

Na ta način smo našo izbiro blaga potrojili in imamo stalno v zalogi številne damske in moške štofe za obleke, plašče in površnike, tako za najrazkošnejše zahtevke kakor za skromnejše potrebe. Posebno dobro smo se založili z najmodernejšimi volnenimi in svilenimi tkaninami kakor tudi z lepimi in trpežnimi vrstami pralnega blaga za vsako uporabo.

V konfekcijskem oddelku imamo bogato zalogo damskih in otroških plaščev in oblek. V lastni pri krojevalnici sprejemamo cenj. naročila po meri, ki jih izvršujemo točno in solidno v najkrajšem času.

Letos praznujemo 20 letnico obstoja naše tvrdke, zato z veseljem in zadoščenjem uporabimo to priložnost, da Vam ob otvoritvi novih poslovnih lokalov zagotovimo, da bomo kakor doslej tudi v bodoče z vso doslednostjo zvesti našemu geslu:

„Majhen zaslužek, velik promet!“

Obenem si dovoljujemo pripomniti, da bomo tudi v bodoče še vedno vodili podružnico na sv. Petra c. 30, nasproti glavne trgovine s specialno zalogo perila, platna, posteljnine, zastorov, preprog in vseh vrst blaga za notranje opreme.

Priporočamo Vam, da si neobvezno ogledate naše nove prostore in našo povečano zalogo.

Z odličnim spoštovanjem

J. GORIČAR

Naročnice žene in doma imajo 5% popusta, ako se sklicujejo na to pismo.

Vozlane preproge v
modernih in perzijskih
vzorcih, v vseh različ-
nih velikostih, garniture
za spalnice. Tekači iz
bukleja (bouclé) in pliša.

Angleško platno, chinz,
kretan za moderne in
stilne opreme. Okusna
izbira blaga za zaves
v sodobnih širinah do
450 cm, od lahkih do
težkih tkanin, za spre-
jemne in stanovanjske
sobe, spalnice, otroške
sobe, kuhinje itd.

**PREPROGE
ZAVESE**

Po zahtevah sodobne notranje
opreme je sestavljena naša
zbirka tapetnega blaga v mo-
dernih in stilnih vzorcih (Ba-
rock, Empire, Louis XVI., Bieder-
meier).

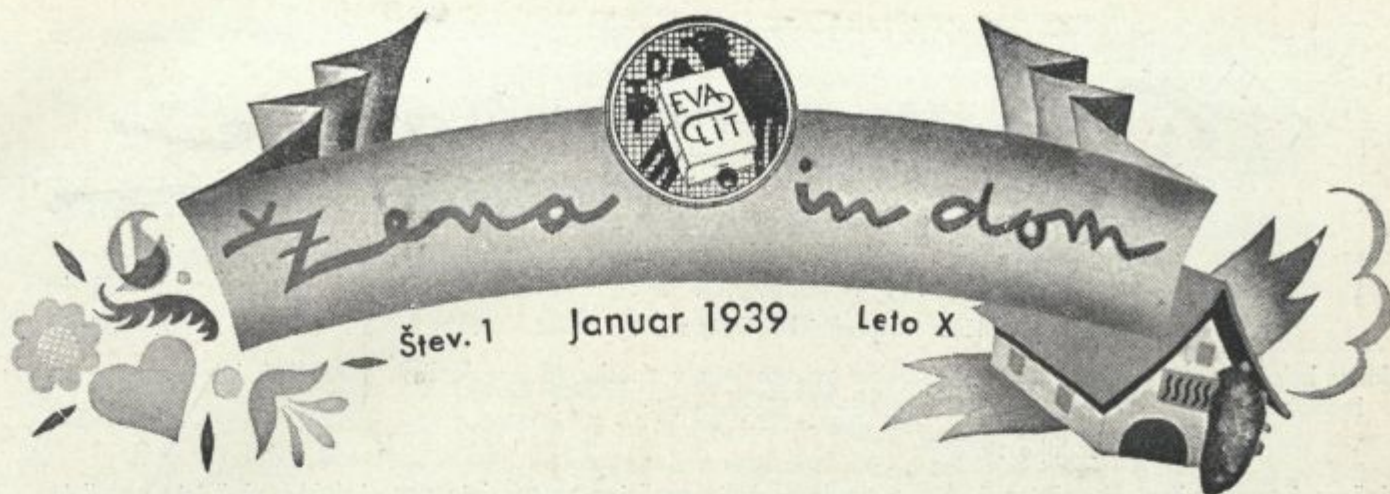
**TAPETNO
BLAGO
LINOLEJ**

Največja zaloga linoleja v
Sloveniji: enobarvni v vseh de-
belinah, Jaspé-linolej v pestrih
barvah, plutovinasti linolej za
ljubitelje toplote in miru, spe-
cialni linolej za oblogo miz,
linolejski tekači v vseh širinah.

Posebne zaloge: Fine namizne
kavne in jedilne garniture. Svi-
lene odeje in odeje iz kamelje
dlake, svilene prešite odeje in
plimoji. — Novost: barvasto
platno za posteljino.

SOUVAN
F.K.S. MESTNI TRG 24.

Deset božič
in srečno novo leto
1939!

100 Peruzzi:

Božična 1938

Vi, ki ste ta čas brez ognja, luči,
 starci, ki vas tiha beda *ključi;
 deca, ki zaman si jaslic išče,
 mati, ki ji dom je pogorišče;
 vi brezdomci - lahek plen usode —
 naj božično noč pokoj vam bode!

Mraz je zunaj. Kje mladenka blodiš?
 Veš, možak, če pravo cesto hodiš?
 Kdo potéši množice splašene —
 kam nas časa tok pošastno žene?
 Tople lučke v dnu smo src poskrili —
 božje Dete, veš, zdaj vsi smo v sili.

Drage naročnice in bralke!

Ljudje zmerom radi tarnajo in stokajo, da je naša doba posebno težka, da je bilo v starih časih vse boljše in lepše in da se nam še nikoli ni tako slabo godilo. Nikar ne nasledajmo takim besedam! Izročene so kar tako; ljudje tarnajo iz navade. Tako so gororili naši starši, tako so govorili naši predniki in vsaki je bil zmerom prepričan, da ima prav.

Če malo pogledamo okoli sebe, spoznamo, da se je v zadnjih desetletjih marsikaj izpremenilo nam v prid. Danes imamo železnice, ki nas hitro prevažajo iz kraja v kraj, danes imamo električno razsvetljavo, ki nam varuje oči in nam omogoča, da si poljubno daljšamo dan. Danes imamo šole, da se mladina izobrazuje, imamo večerne tečaje, kjer se gospodinje lahko izurijo v svojem poklicu, kjer si trgovski nameščenci širijo obzorje itd. itd. Mnogo dobrega nam je prinesel čas. S tem seveda ni rečeno, da je naša doba srečna. Dosti socialnih krivice se dogaja iz dneva v dan in marsikaj je še narobe. Toda vere ne smemo izgubljati, vere, da bo počasi izginjal nedostatek za nedostatom, vere, da bo našim otrokom kdaj bolje, kakor je nam.

Morda je največja pogrèška našega časa v tem, da imajo mladi ljudje premalo vere v dobro in premalo poguma za življenje. Zmerom imajo le črno plat življenja pred očmi - solnène strani pa kaj radi prizabijo. In vendar se tuče življenje po starih zakonih, ki prinašajo po toliko in toliko delovnih dneh praznik, po vsaki dolgi noči - dan, po vsaki pusti, zivi zimi - solnène psmlad! Jedro tiši v tem, da pravilno gledamo v življenje. Nikomur niso vta pota z rožicami posuta in zmerom se najde nekdo, ki je še bolj vreden pomilovanja kakor mi. Da, malo več poguma in malo več vere v dobro nam je treba.

Novo leto se odpira pred nami. Zberimo se in skušajmo z vedrostjo izluščiti iz njega vse, kar je dobrega!

Mnogo sreče in zadovoljstva v novem letu vam iskreno želi

uredništvo.

Pismo uprave

- Letna naročnina.** Vsaka naročnica dobi poleg 12 številčk «Žene in doma» in 10 prilog za kroje in ročna dela za . . . . . 68 din
še pet praktičnih gospodinjskih knjig za . . . . . 37 din.
- Flakon kolonjske vode brezplačno.** Ako plačate naročnino za vse leto v znesku 68 din do 5. I. 1939, Vam bomo poslali stekleničko kolonjske vode v lepem etuiju.
Prečitajte stran 8.
- Plačevanje naročnine v obrokih.** Naročnice, ki bi ne mogle plačati naročnine za vse leto naprej, lahko plačujejo naročnino tudi v obrokih. Seveda jih prosimo, da za vsak obrok doplačajo po en dinar, kolikor znašajo poštni in manipulacijski stroški za vsako vplačilo.
Če plačajo naročnino v dveh polletnih obrokih, se naročnina zviša za 2 din, pri četrtletnih obrokih za 4 din in pri mesečnih obrokih za 12 din.
- Praktične knjige za polovično ceno.** Posamezna knjiga stane za nenaročnice 30 din, naročnice jo pa dobe za . . . . . 15 din.
Pri tem opozarjamo naročnice na seznam knjig, ki je vшит v 12. številki.
- Nagrade za pridobivanje novih naročnic.** Ako nam pridobite eno naročnico, si lahko izberete: brisačo-frotirko ali žlico in vilice za solato ali žlico in vilice za turiste ali pa denarnico.
Ako nam pridobite dve naročnici, si lahko izberete: par svilenih nogavic ali žlico iz nikelj-kroma ali vilice iz nikelj-kroma ali nož iz nikelj-kroma ali samovar ali žepni nož ali pa električno žepno svetilko.
Nagrado, ki si jo izberete, Vam pošljemo takoj, ko Vaša naročnica poravnava naročnino za vse leto.
- Brezplačni nasveti.** Vsaka naročnica dobi brezplačno nasvet v katerikoli zadevi. Zaradi strokovnih nasvetov se bomo obrnili na strokovnjake. Za korespondenco naj vsaka naročnica, ki hoče dobrega nasveta, priloži 4 din za pismeni odgovor. Svoje vprašanje naj vedno razločno podpiše s polnim naslovom. Vsako vprašanje se obravnava tajno in nihče ne zve za ime vprašalca. Na anonimna vprašanja ni odgovora. V «Ženi in domu» objavimo samo tiste odgovore, ki utegnejo zanimati tudi ostale naročnice.
- Krojna služba.** Na splošno željo bomo prinašali in izbirali take kroje, ki bodo v vsakem oziru ustrezali zadnjim zahtevam mode. Da si bo mogla vsaka naročnica sama napraviti obleko, kostum, plašč, bluzo ali krilo po sliki v «Ženi in domu», bo lahko za majhen denar dobila kraj. Zato bomo pri vsakem modelu navedli številko in ceno kroja. Za kraj obleke, ki si ga izberete, nakažite znesek, ki je pri popisu modela označen.
- Mera za kroje.** Za izbiro velikosti krojev bodo pri vsakem modelu označene rimske številke I do VI.

Velikosti krojev po številkah I do VI se merijo:

Velikost	I. cm	II. cm	III. cm	IV. cm	V. cm	VI. cm
Zgornja širina	90	96	102	108	114	120
bočna širina	100	105	110	115	120	130
cela dalžina	m-d 116	med 118	med 120	med 120	med 120	med 120
	in 118	in 120	in 122	in 122	in 122	in 122

Izrabite to našo krojno službo, ki bo le v Vašo korist, saj si s tem omogočite, da si za majhen denar in z lastnim trudom napravite elegantno obleko po zadnji modi. Kakor hitro se za to odločite, boste imeli posebno veselje s svojim delom in marsikateri stotak si boste s tem prihranili.

Pet položnic na leto. Da boste imeli dovolj položnic na razpolago, bomo prilagali položnice prvi, četrti, sedmi, deseti in dvanajsti številki «Žene in doma». Zato prosimo, da položnice dobro shranite.

Še več položnic. Če pa boste vseh pet položnic porabili ali založili, dobite za 25 par novo položnico pri vsakem poštnem uradu. Na tako položnico zapišete na sprednji strani: «Žena in dom», uprava, Ljubljana, štev. 15.490.

Nakazilo. Zadaj na položnici pa zapišete vselej, za kaj naj nakazani znesek uporabimo. N. pr.:

Za kroj K 7913, velikost II Ž. d. št. 4, stran 9	24 din
Za naročnino za 12 števil in 10 prilog za leto 1939.	68 din
Za 5 gospodinjskih knjig za leto 1939.	37 din
skupaj	129 din

Samo na podlagi vplačila bomo preskrbeli naročeni kroj.

Reklamacije. Kadar ne dobite revije ali knjige do 8. vsakega meseca, pišite upravi dopisnico. Uprava bo takoj uvedla reklamacijsko postopanje. Če se revija in knjiga ne najdeta, Vam uprava pošlje nov izvod. To se pa zgodi le tedaj, če izgubljeno reč za časa reklamirate. Na pritožbe po preteku 15 dni se ne moremo ozirati, ker se takrat ne da več ugotoviti, kdo je prevzel Vaš list in knjigo. Izvolite si to v koledar zapisati, da ne bo kasneje zamer, če nam list ali knjiga poideta.

Preselitev. Kadar se preselite, Vas prosimo, da nam to 14 dni prej, preden list izide, sporočite z dopisnico in da zapišete razločno svoje ime, staro bivališče in novi naslov.

Odpovedi. Če že morate revijo iz kateregakoli razloga odpovedati, storite to vedno 15. novembra vsakega leta, ker imamo sicer gmotno škodo. Prosimo Vas pa, da nam, če količkaj mogoče, pridobite za svojo odpoved drugo naročnico. Naša hvaležnost Vam bo zagotovljena.

Razločni naslovi. Kadar nam pišete, zapišite vselej razločno natančni naslov in priimek.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO VAM ŽELI

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

„Žene in doma“

Zastanij

dobite stekleničko kofonjske vode v lepem etuiju. Nič drugega Vam ni treba storiti, kakor samo to, da nakažete naročnino za «Ženo in dom» za leto 1939. v znesku 68 dinarjev do 5. januarja 1939. Vaše darilo Vam pošljemo po 10. januarju. Če želite, da Vam nagrado pošljemo priporočeno, Vas prosimo, da nam obenem nakažete za priporočnino 4.50 din. Torej: za Vašo majhno uslugo — lepo presenečenje. Izpolnite priloženo dopisnico, ki je na strani 24!

Srečen božič in srečno novo leto Vam želi
založba «ŽENA IN DOM».

HANA

ana si je želela za božič vsaj en dan prosto. Saj ji je bilo vseeno, kdaj, četudi ne na velik praznik. Morda še rajši dan prej ali pozneje. Pa se ji želja ni uresničila. «Nemogoče», so ji rekli. Za praznike je bilo največ dela. Gostje so prihajali v hišo; gospoda, pri kateri je služila, je odhajala z doma. Stanovanja pa niso smeli puščati samega.

Morda je res zahtevala nekaj nemogočega, toda še nikoli ji ni kaka odbita prošnja tako hudo dela. Za trenutek ji je prišlo na misel, da bi kar pobegnila. Pa je preudarila, da bi bilo to nespametno. Služba ni bila lahka; saj so prej imeli kuharico in sobarico, zdaj pa je vse sama opravljala. Toda pri plači niso skoparili in to je bilo zanjo odločilno.

Ko je na sveti večer ostala sama doma in po končanem delu obsedela v kuhinji, so ji udarili na uho glasovi zvonov. Obšlo jo je tako otožje, da so se ji solze udrle po licih. Še nikoli se ni počutila tako sama na svetu. Obenem se je živo spomnila svojega doma. Četudi bi se bila otresala misli in predstav, bi bile prihajale same od sebe... Kmečka izba, v kotu jaslice, duh po kadilu, toplota, ki veje od velike peči, in svečani obrazi. Zunaj naletava v gostih kosmih sneg, tema je ko v rogu, a skozi temo gredo plamenice, ki kažejo pot k polnočnici...

Da, da. Dvignila je obraz in si otrla solze. Biló ji je, kakor da ji glasovi božične pesmi iz preteklosti udarjajo na uho. Takrat je doma pelo vse, malo in veliko; še mati, ki je bila sicer zmeraj resna, je zapela z lepim, čistim glasom.

«Kaj se vam zdi,
pastirci vi,
al' ste kaj slišali...»

Med ozkimi stenami kuhinje, v toplem zraku, je zatrepetala tiha pesem, ki je kmalu nato utihnila. Tedaj Hana ni več jokala, ampak se je tiho smehljala predse. Ob neki novi misli se je zopet zresnila.

Mati! Že leto dni bo, odkar jo je zadnjič videla. Takrat se je selila iz službe v službo. Vmes pa je bilo nekaj tednov, o katerih ni nikoli z nikomer govorila. Bila je bleda, opotekala se je, ko je prišla domov, tako da se je je mati prestrašila. «Kaj pa ti je, Hana?» jo je vprašala. «Ali se ti je kaj zgodilo?» Mati je imela prodirne oči izkušene ženske; hči ni mogla prenesti njenega pogleda. Ne, ne; le bolna je bila; angino je imela. «Pa zakaj nisi prišla domov, ako si bila bolna?» Saj ni mogla na pot, ko je imela mrzlico, bilo je nevarno; ležala je pri neki svoji prijateljici... Mati je zamišljena hodila po svojem delu. Boa ve, da se Hana takrat ni izdala.

Zdaj ni bila več bleda, mati bi se je razveselila, toda tista laž ji je ostala kakor trn v srcu. Biló ji je, kakor da se ni spovedala smrtnega greha in je kljub temu pristopila k svetemu obhajilu. In bolj ko se je oddaljeval tisti dan, bolj ji je bilo jasno, da tega ne more popraviti. Prav to ji je zmeraj grenilo misel na dom in na mater...

Hana je ostala tudi na novo leto. Imeli so goste, ki so razgrajali vso noč do jutra, morala jim je streči. Pa zdaj ji to ni več tako hudo delo. Imela je že plačo; in ko je zjutraj preštela napitnino, se ji je zdelo, da je precej čedna vsota. Z onim, kar je bila prihranila poslednjega pol leta, že majhno bogastvo.

«Za svete Tri kralje pojdete», ji je rekla gospa. «Po prazniku je tako nedelja, kar dva dni ostanite.»

Ko je naslednjega dne odšla na trg, je stopila v bazar in vsa zavzeta opazovala otroške igrače. Bilo je toliko tega, da ni vedela, kaj naj izbere. Slednjič se je odločila za konjiča na kolesih, ki je imel svetla stremenca in repek iz prave konjske žime. S tresočimi se rokami ga je plačevala in zdelo se ji je, da vsi vedo, komu ga je namenila. Ko je stala z zavitkom na cesti, se je celo prestrašila. Kako naj ga skrrije? In kaj naj poreče, ako jo kaj vprašajo?

Izmislila si je laž. Pa ji ni bilo treba lagati. Nihče je ni vprašal, kaj je prinesla v zavitku. Zaklenila ga je v ročni kovčeg, kamor je položila tudi zavitek piškotov in tablico čokolade.

Zadnjo noč skoraj ni spala in komaj se je naredilo jutro, je bila že na ulici. Bilo je surovo mrzlo, nebo je bilo oblačno, dišalo je po snegu. Redki ljudje, ki so hiteli proti postaji, so sopihali, bili so tesno zaviti v rute in v ovratnike sukenj. Hana je hodila z občutkom sproščenosti kakor kaznjeneec, ki so ga pravkar izpustili iz ječe. Le prav na dnu radosti je kovalo nekaj temnega; sama ni vedela, od kod se je vzelo. Morda je bilo to od sivega dne, ki je ko mōra pritiskal na zemljo.

Kupila je listek, ne do doma, ampak do sosednjega mesta, kjer je prej dve leti služila. Domov pojde šele zvečer, morda šele naslednji dan. Sedla je v kot kupeja in se stisnila skoraj v nič, kakor da bi se bala, da bi jo kdo opazil. Obenem ji je bilo ugodno, skoraj toplo, uživala je tresenje vlaka in beg pokrajine mimo oken.

Kakor da se je tam zunaj sprostila njena duša in je leglo vanjo nekaj tistega občutja, ki ga je doživljala kot pastirica. Mesto je bilo veliko, šumno, a ona je v njem tako bore malo doživela. Četudi ji je bila tista osamljenost med tujimi ljudmi po godu, se je vendar večkrat počutila strašno zapuščeno in zavrženo.

Zdaj so oči pozdravljale vsako njivo, vsako drevo, vsak kos trate. Zdelo se ji je, kakor da srečuje stare znance. Ako je dobro pomislila, je takrat, ko je prihajala v to mesto, sijalo sonce. Toda vendar ni videla vsega tega. Bila je do kraja obupana, žalostna, zaskrbljena zaradi bodočnosti. Vozila se je v negotovost, brez službe.

Zdaj je bila vse to že nekako prebolela. Na preteklost zadnjih treh let je že lahko mislila s trpkim nasmehom, ki ga rodi le grenka izkušnja. In z istim nasmehom na ustnicah je mislila celo na vse tiste tihe nade, s katerimi je pred tremi leti odhajala v mesto. Morda ni bilo samo z njo tako, da se ji je zgodilo vse prav nasprotno, kakor je upala. O tem ni hotela razmišljati, saj bi ji ne bilo v tolažbo. V dveh letih je doživela prav vse tako, kakor se bere v tistih povestih, ki jih ni rada brala, ker so imele žalosten konec. Toda bile so resnične...

Ko je bila nekega dne globoko razočarana ostala s kovčegom v rokah na cesti, je bila njena prva misel derča reka. Ne toliko zaradi obupa nad samo seboj, kolikor zaradi misli na dom in na mater. In morda jo je prav to zadržalo, da tega ni storila. A kam bi bila šla, ako bi ne bila imela prijateljice, ki jo je sprejela k sebi? Tega ni vedela; biló bi tudi več ko brezupno o tem razmišljati. Marija je bila eno izmed tistih bitij, ki je delala dobro skoraj nezavedno, iz nekega notranjega nagona. Do smrti ji bo hvaležna. V tistem trenutku si je očitala, da ji tako dolgo ni pisala...

Nagnila je bila čelo na šipe, solza ji je zdrknila čez lica. Tega se je prestrašila in se plašno ozrla v sopotnika, ki ji je sedel nasproti. Ta je bral časnik in se ni zmenil zanjo. Na skrivaj si je obrisala solzo in se sama pri sebi nasmehnila, kakor da bi se hotela s tem prevarati, da ni

jokala. Znova je gledala skozi okno. Vlak se je bil izvil iz skalnatih bregov in bežal čez planjavo, ki je počivala v zimskem spanju. Po vrhovih golih dreves so se spreletale kavke.

Bolj in bolj se je bližala kraju, na katerem so viseli njeni boleštni spomini... Z grozo je mislila na to, s kakšnimi občutki je mislila na otroka, dokler ga je nosila pod srcem. Šele ko ga je imela v rokah in se ji je željno prisel na prsi, ji je bilo, kakor da se je pretrgal mrak v njeni duši. Prej ga ni hotela imeti, a zdaj bi ga bila rada imela. Ko ga je morala dati iz rok, se ji je trgala duša in bi bila najrajši zakričala. «Pazite nanj!» je naročevala ženski, ki ga ji je dala v rejo. «Ne bojte se! Kaj smo le enega vzredili? Kam pa naj vam pišemo?» Tega Hana ni vedela. Namenjena je bila v drugo mesto, da si poišče dobro službo. Ako je hotela preživljati otroka, je potrebovala denarja. Pa tudi ako bi bila vedela za naslov, bi ga ne bila dala. Vedela je, s kakšnimi očmi gledajo gospe na služkinjo s «preteklostjo». Plačala je nekaj mesecev naprej. Čez pol leta jih bo obiskala. Njena prijateljica Marija bo kdaj pogledala k Cirilčku in ji pisala.

Zavila se je v skrivnost, morda je zaradi tega vzbujala rahlo nezaupanje. Ko se je čez pol leta res prikazala, se je ženska začudila. «Menili smo, da vas ne bo.» Hana je bila skoraj užaljena. «Moj Bog, kaj sem res taka?» A ženska: «Kaj bi se to prvič zgodilo? Saj ne veste, česa so danes ljudje vsega zmožni.» Hana je bila nad otrokom skoraj razočarana. Ko ga je bila pustila, je bil ves droben, bel, v plenice povit; samo jedel bi bil in spal; zdaj pa je zagledala debeluščka, ki se je zamazan valjal po tleh, razbijal trobentico, ki mu jo je bila prinesla, in vpil: «Bé, bé, bé!» Bil je vendar tako srčkan! Le, da je ni hotel poznati, jo je bolelo. Zanj je bila prej ko slej tuja ženska. «Bi se že privadil,» so ji rekli, «ako bi ga pogosteje obiskovali.» Pa to je bilo nemogoče. «O božiču,» je rekla. Toda za božič ni mogla priti. Marija ji že dolgo ni pisala. To jo je navdajalo s temno skrbjo...

Vzdihnila je. Vlak se je ustavil. Vsa v mislih in skrbeh bi bila skoraj pozabila, da je dospela, v zadnjem hipu je izstopila. S kovčegom v eni roki, a v drugi z zavitkom, v katerem je bil konjiček, je krenila iz središča mesta proti tovarnam, kjer so ob dolgih, blatnih poteh stale delavske hišice. Ta del mesta ji je bil nekdanj zoprn, a zdaj se ji je zdel domač, ko je pomislila, da tu biva njen otrok. Sivo nebo je bilo leglo nižje ko prej. naletavale so omraznice.

Čevlji so se vdirali v lepko blato, a hitela je, bila je od trenutka do trenutka bolj nestrpna. Svoiega otroka si sploh ni upala predstavljati, da bi ne bila razočarana. Gotovo je že zrasel, morda je že shodil in izaovarja smešne, nerazumljive besede... Da, da. Nasmihala se je predsé. Ozirala se je na obe strani. Ulica ji ni bila dobro znana, vedela je le, da leži v bližini velike tovarne iz rdečkaste opeke. Tudi hišico je bilo težko zaresiti, ker je imela modre pasove okrog oken. Vedno se ji je zdelo, da jo gledajo velike, objokane oči.

Kadar je zagledala na cesti kakega otročnca, ki se je veselil snea, se je zdrznila. Pa to ni bil Cirilček? Ni bil. Saj to je bilo nemoočé... In vendar si ga je v svojih sanjah pogosto predstavljala, kako je že velik in nosi dolge hlače. Priznala si je, da je imela z njim čisto posebne načrte. Misel, da bo hodil v šolo in postal gospod, se ji je bila vrnila že prvi trenutek in je ni mogla ne hotela odanati. Gojila jo je. To je bila edina lučka, drugega ni pričakovala od življenja. Tedaj bo konec njenih muk in se bo preselila k njemu. Potem se bosta lepena dne odpeljala domov, domači pa se bodo začudili: «Kdo na je ta gospod?» In se ne bo več sramovala priznati: «Moj sin je; zdaj je že inženir in dobro zasluži.» Kakor da se bo s tem oprala laži, ki ji je toliko let ležala na duši...

Začudena je obstala in se ozirala okrog. Tam je tovarna — a kje je hišica? Kar je neslo oko v sivini, ni bilo nobene hišice z modrimi pasovi okrog oken. Ali so jo medtem prebelili?

«Slišite,» je nagovorila neko žensko, ki je stala na vrtnih vratih in se ozirala po nebu. «Kje je tu neka ženska, ki ima v reji otroka?»

Tuja ženska jo je premerila s pogledom, kakor da bi hotela reči: Ah, ti si ena tistih!

«Teh je več,» je odgovorila. «Tam je ena,» je pokazala na sosednjo hišico.

Komaj je Hana stopila v kuhinjo, je spoznala, da je prav prišla. Zajetna, črnolasa gospodinja se je obrnila od ognjišča in je ni takoj spoznala. Šele ko je Hana spregovorila in ji nudila roko, se je zavedela.

«O, vi ste?» je rekla. «Sedite!» ji je s predpasnikom obrisala stolico.

Hani se je zdela neprijazna, kakor da ji je njen prihod neljub. Postavila je kovčeg na tla in sedla. S tesnobnim srcem se je ozrla okoli sebe in zagledala v košari otroka, ki je brcal in vtikal noge v usta. Pristopila je k njemu in ga pogledala. Otrok je prenehal z igro in strmel v njo z modrimi očmi.

«Ta ni vaš,» je rekla ženska. «Vaš bi bil moral biti že mnogo večji.»

Hana jo je strme pogledala.

«Kje pa je Ciril?» je jeknila.

«Vi seveda ne morete vedeti,» je rekla debeluška in ji umikala pogled. «Umril je. Nismo ga mogli rešiti.»

Hana je bilo, kakor da so se ji tla zamajala pod nogami. Nekaj trenutkov je strmela brez sapa, nato se je usedla. Mrzel pot ji je orosil čelo, le stežka je zadržala jok, ki se ji je lomil iz prsi.

«Zakaj mi tega niste sporočili?» je dahnila.

«Kje pa smo vedeli za vaš naslov? Saj ste vsi tako skrivnostni.»

«Pa bi bili povedali Mariji!»

«Vaši prijateljci? Kdo pa jo vidi? Menda je ni več tu. Njenega moža so kazensko premestili...»

Hana je s tretetajočimi ustnicami gledala v otroka, ki se je igral v košari. Njeaova podoba je skoraj zatonila v solzah, ki so ji bile zalile oči. Čemu očitki? Četudi bi bila izvedela, kaj bi bila storila. Ali bi bila pobegnila? «Kdaj je umrl?» je vprašala.

«Pred tremi tedni. Da, tri tedne je od tega.»

«Kaj mu je bilo? Saj je bil tako zdrav, ko sem bila zadnjič tukaj.»

«Pred pol leta? Seveda. Pa saj veste, kako je z otroki. Danes so. jutri jih ni. Vsaka sapica jih upihne. Vročina ga je imela. Poklicali smo zdravnika, ki je odredil prenos v bolnico. Komaj so ga prineli tja, je že izdihnil.»

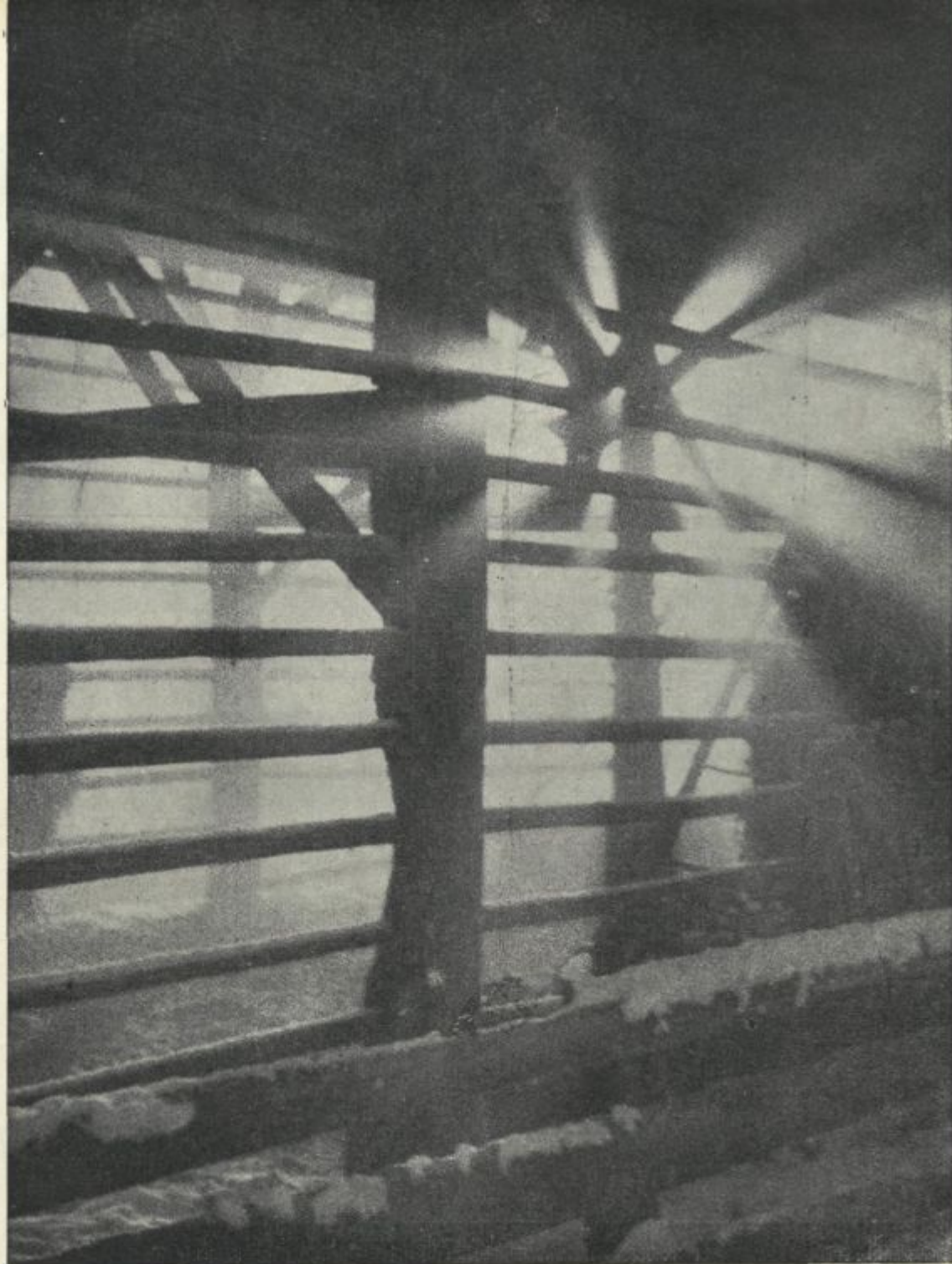
Hana jo je komaj poslušala. Besede so ji le nerazložno zvenele na uho. Vsako je spremljala posebna misel. Za nič je delala vse te mesece, za nič napravila to pot. Pa to je bila malenkost. Za vse razočaranje, bojazni in skrbi je imela eno samo plačilo. Sin! In zdaj ji je bilo, kakor da ji je nekdo ukradel vse prihranke, ki jih je dolga leta polagala na stran. Ne samo to. Oropana je bila tudi sanj o bodočnosti — četudi bi bile morda samo sanje.

Iz žalosti in obupa se je dvignilo v nji, da je zaječala. V tistem trenutku se ni mogla zateči nikamor drugam kakor k obtožbi.

«Zakaj niste bili pazili nanj?» je vzkliknila.

«Glejte si no! Mi smo že pazili,» je neievolino zateanila debeluška. «Ne misli, da smo ti ga umorili. Tudi meni so trije pomrli. To ima človek od tega, ker se s tem ukvarja — napol iz usmiljenja. Nikar ne mislite, da smo za svoj trud res tako dobro plačani.»

Hana se je preplašila.

Josip Schleimer

Novoletno jutro

«Oprostite!» je rekla. «Saj nisem mislila tako hudo. Le težko mi je.»

«Že razumem, že razumem.»

Nato sta bili tihi. Hana se je ozirala po kuhinji. Saj res, čemu še sedi tu? Tu nima ničesar več opraviti. Kakor da je stopila v tujo hišo in vprašuje po nekem otroku.

Dvignila se je kakor omotična in vzela kovčeg in zavitek.

«Zbogom!» je rekla. «Hvala za vse! Pa ne zamerite.»

«Zbogom! Slišite! Za tri mesece ste nam še na dolgu.»

«Ah, da, saj res!» se je Hana v zadregi nasmehnila skozi solze. «Čisto sem pozabila.»

Ko je znova stopila na cesto, je v gostih kosmih naletavaval sneg. Ulica je bila prazna, nikjer človeka. Le z dvorišč se je razlegal vesel krik otrok.

Hana se je kakor pijana opotekala med hišami. Sneg ji je narahlo šumel okrog ušes in se ji prijemal obraza, a ona ga ni čutila. Bilo ji je — še nikoli tako — kakor da ji je voda izpodjedla breg življenja. Čutila se je tako

osamljeno in zavrženo, da bi bila zavpila od strahu in obupa. Kam zdaj? Domov se ni upala. Saj ne bo mogla skrivati svojih občutkov. Toda morala je prav domov. V službi bi morala odgovarjati na začudene poglede: kako, da se je že vrnila?

Tedaj se je zavedela, da nosi zavitek v rokah. Saj konjiča ne more prinesiti domov. Kam naj ga dene?

Postala je in se ozrla okoli sebe. Pred njo je stala hiša, iz katere so se razlegali glasovi otrok. Pristopila je in položila zavitek na okno. Nato je stisnila glavo med ramena in naglo odšla, kakor da je kradla. Imela je občutek, da bo zdaj zdaj nekdo zavpil za njo.

Ulica je bila prej ko slej tiha. Ko je zavila okoli vogala, je hodila počasneje. Sklonila je glavo kakor pod težo — svoje grenke preteklosti ni mogla položiti na nobeno okno. Nosila jo je s seboj. In kakor da so se ji šele tedaj odprli vsi studenci žalosti, je tiho jokala predsé.

Sneg pa je naletavaval in zakrival rjavo predmestje, tovarne in hišice.

Sveti večer

v STRAŽNIKA LISCA

redi mesta žari izložbeno okno od tisočev žarnic. Rumene, modre in rdeče neonove cevi reklam svetijo na morje ljudi, ki valovi po mestu. Toda zunaj, na koncu mesta, je zvečer mrzla tišina. Samo leden veter piha s polja.

Cestne svetilke obdaja razsvetljen kolobar megle in vozovi cestne železnice dreve proti končni postaji. In teh nekaj ljudi, ki so tu, hiti z rokami v žepu, stražniki hodijo po dva in dva skupaj.

Stražnik Lisec in nadzornik Klančnik, ki je znan po svoji strogosti, korakata vstric ob robu hodnika. Ta dva se gotovo ne prilegata drug drugemu — oba sta godrnjava in kolneta v duhu, da morata skupaj strážiti prav na sveti večer. «Dvignite glavo in ozrite se malo naokrog, da boste vedeli, kaj se okoli vas godi. Poglejte tamle tistega moža na nasprotnem hodniku,» pravi nadzornik stražniku novincu, «vidite tamle tistega v čepici pred trgovino? Že nekaj časa ga opazujem.»

Lisec se prebudi iz svojih misli in se poslušno ozre v naznačeno smer.

«Da, vidim ga, gospod nadzornik.»

«Pa se vam ne zdi, da nekaj snuje? Poglejte, kako se venomer ozira. Stopiva semle za telefonsko hišico, tu naju ne bo mogel videti.»

Res, zdaj je to opazil tudi neizkušeni Lisec, zakaj tisti mož se je tako čudno oziral na vse strani, da je vsakdo uganil njegove namene, saj je med vrati tiste trgovine viselo razno blago.

«To utegne biti tat, gospod nadzornik,» reče Lisec in prav v tem trenutku zapazi, kako je šel mož tik mimo vrat in kako je dvoje belih nogavic, polnih slaščic, izginilo pod njegovo suknjo.

Stražnik Lisec se je hotel zagnati, toda nadzornik ga je zadržal.

«Stojte, le počasi, tisti mož tudi ne teče. Pojdite oprezno za njim in doženite, kje stanuje, potem napravite majhno preiskavo — morda bo še več reči — zdaj o praznikih se krade povsod. Pazite, da vam ne uide, ako vas opazi.»

«Da, gospod nadzornik, razumem», in novinec Lisec se je spustil na dolgo pot za neznanim možem.

Ta se je samo dvakrat ozrl, in ko se je prepričal, da nihče ne teče za njim, šel vedno naravnost po glavni cesti. Lisec je korakal v neveliki oddaljenosti po hodniku za njim. Vedel je, da bi mož ne razpoznal takoj njegove uniforme v megli.

Dolgo sta hodila, dokler nista prišla prav na kraj mesta. Tam je mož krenil v temo na pešpot okrog trafike proti zasilni koloniji, stražnik pa že dosti bolj oprezno za njim, kajti kolonija in njeni prebivalci niso bili pri policiji na dobrem glasu. Vedelo se je, da prenočuje tam mnogo dvomljivih ljudi, lahkih deklet, tatov in poklicnih beračev. Zato je bil Lisec tako oprezen.

Ampak to pot je bila opreznost odveč. Mož, katerega je zasledoval, se je čutil tako varnega, da se sploh ni ozrl, niti ko je stopil v majhno sumljivo hišico, ki se je že malone podirala.

Tam je bilo že pošteno temno in Lisec je obstal na vogalu na ozki pešpoti ter snoval načrte. To je bil prav za prav njegov prvi primer. Hitro je v duhu ponovil vsa navodila iz policijskega tečaja in pomislil na ukaz nadzornika Klančnika. Hkrati je videl, da ga nekdo izza zastora opazuje.

Pojde! Potipal je za revolver in šel. Pri hišici se je pa spet ustavil, zakaj odprla so se vrata in majhen, morda osemleten deček je šel proti njemu. Od blizu je videl, da nese v roki eno tistih nogavic, zaradi katerih je Lisec tja prišel.

«Kaj pa neseš v roki?» je vprašal dečka.

«To mi je pravkar Jezušček prinesel,» se mu je pohvalil deček z očitnim veseljem.

«Pa kam greš zdaj tako pozno?»

«Očetu grem po dve cigareti; pozabil jih je kupiti, in ko vas je zagledal skozi okno, je rekel, da se mu ne ljubi več ven.»

«In kaj dela tvoj oče?»

«Pomočnik je v delavnici, toda zdaj nimajo dela, in oče je zaradi tega neprestano slabe volje.»

«Tole nogavico bi bil moral ti pustiti doma», je dejal Lisec.

«O ne, nesem pokazat Mihcu — tamle za oglom — on noče verjeti, da Jezušček komu kaj prinese.»

«In ti verjameš?»

«Verjamem, drugače bi vendar ne dobil toliko slaščic od njega.»

«Pa si ga videl, ko je bil pri vas?»

«Ne, nisem ga videl, nisem pazil in pa — nocoj je bil prvokrat pri nas.»

«Kako je to, da prvokrat?» Medtem sta prišla v črni temi do trafike in šele v trafiki je stražnik zvedel vso prigodo malega Janka, ki se je že tretje leto pripravljal, da poprosi Jezuščka za darilo. Miklavža se je bal, ker ga spremlja parkelj, Jezušček pa je zelo dober. Čeprav sta mu mama in oče pravila, da on ne bo nikoli nič dobil, ker vse leto samo nagaja, se je vsako leto pripravljal, da bo nastavil na okno nogavico, kakor to delajo nekateri veliki fantje, toda zaman. On sam ni nikoli imel nogavic, oče tudi ne, mamine pa so bile preveč preluknjane, tako da bi darila skozi luknje padla.

Šele letos se mu je sreča nasmehnila — mama mu je kupila nove volnene nogavice. Strašno jih je bil vesel, še zaspati ni mogel. Ponoči, ko sta oče in mati spala, je vstal in obesil obe nogavici zunaj na okno. Potem je spet zlezal v posteljo in tako dolgo prosil Jezuščka, dokler ni zaspal. Ko se je zjutraj prebudil, je zavriskal — nogavic ni bilo več pred oknom. Jezušček jih je odnesel, da bi jih napolnil.

Zjutraj je hodil kar bos; po kosilu je mama to opazila in priznati je moral, da je obesil nogavice pred okno in da jih je Jezušček odnesel. Namesto da bi bila mama vesela, se je razjezila nanj in rekla, da mu jih je nekdo ukradel, potem ga je pa še natepla. Nato je zlezal v kot za posteljo in je vse popoldne jokal.

Oči Lisca in oči stare trafikantke so se pri tem pripovedovanju zagledale nekam daleč — toda ne predse, ampak nazaj v svoje sanjavo detinstvo. Na mah sta videla vse predmete pred seboj razmazane, — toda tega je

bila kriva samo zimska megla, ki jima je stopila v oči, ko je mali Janko pravil, kako ga je oče tolažil, naj ne joka, češ da bo Jezušček res prišel, ako bo priden, dokler se on ne vrne.

«Ampak jaz sem jokal in oče se je spet vrnil k meni in rekel: Glej, Janko, ne jokaj, Jezušček je bil že tukaj, in ti tega niti ne veš.»

«In ko sem se ozrl na okno, sem videl, da visita tam te dve nogavici, polni slaščic, ali bili sta beli. Oče je rekel, da mora Jezušček obdarovati nešteto otrok in da je bržčas moje volnene nogavice kje pozabil.»

Stražnik Lisec je vstal in rekel: «Gospa, zavijte mu v papir sto cigaret, dokler se ne vrnem z njim.» Prijel je malega Janka za roko in sta šla. Spotoma mu je razlagal, da Jezušček ni mogel tistih njegovih nogavic nikjer drugje pozabiti kakor pri trgovcu, kjer so bile kupljene. In vprašal je, ali jih pozna.

Ko je Janko povedal, da so bile čisto rjave in da jih bo zanesljivo spoznal, sta stopila v prodajalno. Stražnik je izpregovoril nekaj besed s prodajalcem, ki se je takoj spomnil, da je Jezušček nedavno pozabil njegove nogavice, in mu jih prinesel.

Ko si jih je Janko obul, sta se vrnila k trafiki. Tam mu je Lisec dal zavitek, rekoč:

«Tole nesi očetu in povej, da mu to pošilja Jezušček.» In porinil je dečka proti domu.

Lisec se je poslovil s trafikantko in odšel na komisariat javit, da mu je mož, katerega naj bi bil aretiral, izginil na polje.

* * *

Na koncu glavne ulice je srečal nadzornika Klančnika.

«Torej kaj je z vašim možem?» ga je strogo vprašal nadzornik.

«Oprostite, gospod nadzornik,» je rekel odločno Lisec, «izginil mi je na polje kakor duh, zaman sem ga iskal.»

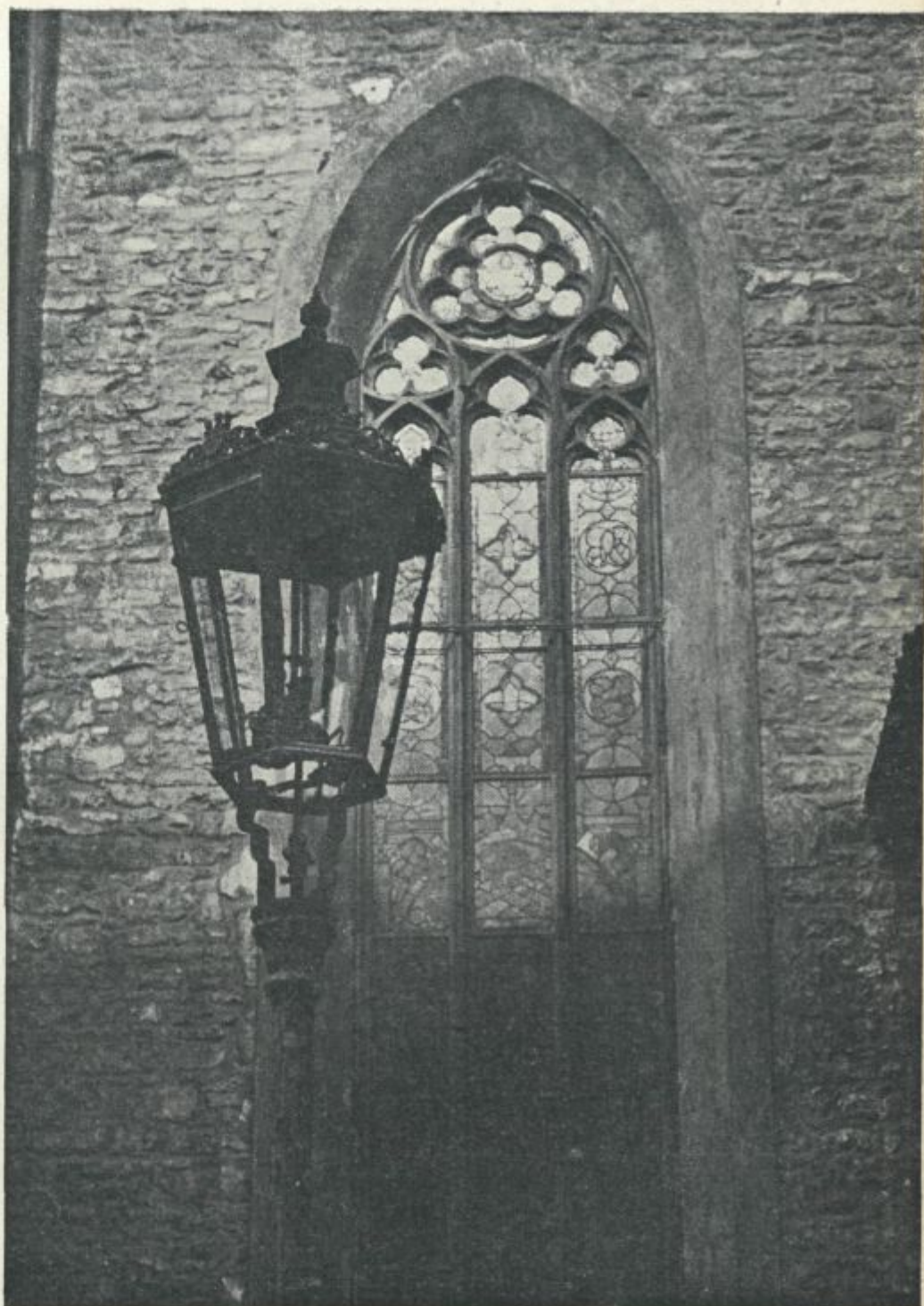
«Poslušajte,» mu je dejal nadzornik, «vi...»

«Res, izgubil se je, izginil je, kakor bi se bil v tla vdrl.»

«Dovolj teh laži! Mene ne boste opeharili. Šel sem za vami — vse sem videl in slišal, stal sem zadaj za trafiko...»

Stražniku Lisecu so se zašibila kolena. Vrag poberi to sentimentalnost svetega večera, zdaj je v lepí godlji!

«...in nikar ne mislite,» je ostro nadaljeval nadzornik Klančnik, da ste igrali Jezuščka sami. Medtem ko ste šli s tistim fantom po nogavice, sem

Božično sonce

s pomočjo trafikantke del med tistih sto cigaret petdeset dinarjev. Da boste vedeli!»

Stražnik Lisec je presenečen pogledal nadzorniku v oči.

«Vidite, gospod nadzornik, in jaz sem o vas zmeraj mislil, da ste...»

Lisec se je v zadnjem trenutku zavedel in ni rekel, kaj si je o nadzorniku zmeraj mislil. Nadomestil je to z bolj sprejemljivo besedo «komisni».

To je bil najsrečnejši sveti večer nadzornika Klančnika in stražnika Lisca.

BOŽIČ za Majdico

Angela Podobnikova je slekla sivo delovno haljo in si z roko popravila težke temne kodre.

Zdaj je naposled prosta do konca leta, po toliko mesecih trdega dela. Jutri pojde proč, na gore, prvič... Vsaj enkrat ne bo spet tako sama o božiču. Saj ima Martina. Skupaj bosta praznovala sveti večer v planinski koči, kjer ljudje izgube vso svojo važnost in kjer govore samo še gore in daljne zvezde nad samotnim svetom.

Še enkrat se je ozrla Angela po svoji mali lončarski delavnici. Zdaj je neumorno vrteča se plošča vendar slednjič mirovala. Pravkar je zamotala še poslednje izdelke za svoje odjemalce. Vse je bilo v redu, nobeno nedokončano delo ji ne bo motilo počitnic. Kakor da se hoče posloviti od njega, je stopilo dekle še k drobnemu kipcu Madone, svojemu najljubšemu izdelku. Plaho in slankno se smejoč, ko da še ne more prav dometi svoje sreče, je zrla nežna, sloka Marija na božje Deti. Ta Marija je imela fine poteze Angeline pokojne sestre Ivanke. Bila je kakor globoka molitev za vse rajne. Uboga Ivanka...

Ne, treba bi bilo reci: ubogi Peter ali pa uboga Majdica. V Angelinih očeh se je nenadoma pojavila žalostna resnoba, ko se je spomnila svaka in njegovega otroka, ki bosta letos prvič sama o božiču, čisto sama na tihi pristavi, tam nekje sredi zasnežene ravnine, Peter... poznala sta se že kot otroka. Že dijakinja ga je na skrivaj ljubila. Toda on si je izbral Ivanko. Sicer pa je ona imela svoj poklic, dolgo je bila z doma, ko je obiskovala umetnoobratno šolo, in se je prav za prav brez zavisti razveselila, ko je izvedela o Ivankini sreči. Saj je bilo tudi lepo, biti s Petrom v svaštvu. Dokler ni potem po osmih letih lepega, vedrega zakona Ivanka čisto nepričakovano zapustila moža in otroka. Takrat je Angela po dolgem času spet videla Petra. In bila je vsa pretresena od njegovega nemo zatajenega žalovanja...

Toda zdaj bi pač ne smela misliti na tako žalostne reči. Danes ne... Angela je tiho zaprla vrata za seboj in odšla v svojo sobo.

Tam je ležalo na mizi pismo, gospodinja ga je položila nanjo. Velik, bel ovoj, krepke poteze črk, Petrova pisava! Čudno, pravkar je tako silno mislila nanj. Božični pozdrav?

Toda ko je bila prebrala pismo, je bil Angelin obraz zelo resen in žalosten...

Ljuba Angela!

Nekoliko pozno in nepričakovano prihajam s svojo prošnjo. Razumela pa boš, da kar najdalje nisem hotel misliti na božič. Sam bi tega praznika tudi ne praznoval. Imam pa Majdico. In otrok se tako veseli nanj. Pričakuje spet vso srečo, ki jo je doslej uživala ta večer. Otroci pač ne morejo razumeti, da je vse popolnoma drugače kakor minulo leto... Ne morem razočarati Majdinega pričakovanja. Ne morem ji pa tudi prirediti toplega, lepega božičnega večera. Moški smo za tako reč preokorni. Zato Te prosim, Angela, pridi k nama! Saj si morda tudi Ti sama. In tako hvaležen bi Ti bil. Majdici nisem nič povedal o tem pismu, obljubil sem ji samo lepo presenečenje. To bo moja mala ljubljenska vesela Tvojega prihoda. Prosim, ne razočaraj naju!

Pozdravlja Te

Tvoj Peter.

Dolgo je sedela Angela in premišljevala. Bilo je tako težko! Tako zelo težko!! Kako se je veselila na potovanje, na gore... «Saj si morda tudi Ti sama...» Ne, Peter, jaz nisem sama! Naposled, po dolgi osamljenosti nisem več sama. Imam Martina. Srečna sem in hočem biti srečna. Ne morem priti k vama, Peter!

In potem je ugledala Angela pred seboj malo Majdico, tega neznega otroka s svetlopijavnimi lasmi in tako ljubeznivim obrazkom. Kako bi Majdica sprasevala, kje je veliko presenečenje... Ah, Peter bi si že kaj drugega izmislil in bi se celo morda poskusil smejeti z otrokom. Toda... «ne razočaraj naju...» — Ne, ne gre drugače. Mora se peljati tja! In martin? Ah, Martin bo žalosten. Toda razumel bo. Gotovo.

In ko je pozvonilo, ko je začula zunaj v veži vesel moški glas, ko so se prozni koraki bližali njenim vratom, je imela samo eno željo, da bi jo njen martin z ljubeznivimi besedami potolažil in ji priznal, da je njen sklep pravilen.

Ze je stal pred njo, smejoč se, vesel, razkusan.

«Tako, Angela, vse je pripravljeno! Jutri zjutraj se odpeljeva. Opazne sva na cilju; če potem takoj odineva navkreber, bova se pred mrakom v koči. In počem bova praznovala božični večer! Ti! — Kaj pa imas? Zakaj pa nič ne rečeš? Angela?»

«Ne morem se peljati s teboj, Martin.»

Dekle je izgovorilo te besede čisto tiho in zelo, zelo žalostno.

«Ne moreš? Zakaj pa ne? Saj sva se že vse domenila!» Martinov glas je zvenel nestirno in nejevoljno.

«Pojdi sem, Martin, povedala ti bom.»

Dala mu je pisano. Razljivo ga je gledala, ko ga je čital. Takoj je opazila jezno gubo na njegovem celu, gubo, ki jo je dobro poznala.

«Ali ne razumeš tega, Martin?»

«Ničesar ne razumem! Ti se hočeš torej peljati v tisto samoto? In jaz? Ali mi nisi obljubila, da bova skupaj praznovala božič?»

«Ampak Peter me potrebuje. Majdica me potrebuje.»

«Kaj še, jaz te tudi potrebujem! Vse je pripravljeno, zdaj se pa tako kujaš.»

«Pa pojdiva za Silvestrovo v hribe, Martin. Takrat bom nemara prosta.»

«Nemara, nemara! Jaz naj pa medtem sam tu sedim in se dolgočasim med temi štirimi stenami. Še na misel mi ne pride. Kar sam jo popiham v hribe.»

Angela je bila nenadno vsa trudna in težka. Napravila je še poslednji poskus: Martin naj se odpelje z njo. Gotovo ga bo Peter rad pozdravil kot gosta. In njegova veselost bo v njegovem tistem domu dobrodošla.

Toda Martin je bil trmast kakor otrok, če mu vzameš igračo:

«Nisem rodbinski pajac, hvala! Raje bi ne nadlegoval. — Sicer pa: ali ni to sploh tisti tvoj svak, za katerim si svoj čas tako norela?»

«Fej, Martin!» mu je samo rekla Angela. Toda njene sive oči so bile temne od jeze in žalosti, da se je Martin naglo obrnil in odšel iz sobe.

Angela je ugasnila luč in dolgo sedela v temi. Nekje v hiši je nekdo igral klavir, božično pesem, sladko, sanjavo. Saj je bilo pred svetim večerom. In to je bil vedno najlepší dan njenih otroških let, ko je vse v hiši že dišalo po božiču in ko so že krasili božično drevesce. — Zdaj pa je sedela tu tako sama kakor še nikdar...

Počasi je Angela vstala, stopila še enkrat v delavnico in vzela malo Madono. Podarila jo bom Petru, je pomislila. In ta občutek, da bo nekoga razveselila, ji je pomagal preko prve velike žalosti. Da pa bo že samo s svojim prihodom vzbudila toliko veselja, na to si še ni upala misliti. Saj je bilo prav to tako drago odkupljeno.

Njeno prvo
božično drevo

Ravnina je ležala v hladnem, modrikastem siju zimskega popoldneva. Mračilo se je že in zvezde so pričenjale svetiti, čisto nežno in daleč. Sneg se je lesketal vsenaokrog po prostiranih poljih, na obeh straneh ozke poti, po kateri je stopala Angela.

Petru je bila javila svoj prihod šele s postaje, po telefonu. V njegovem odgovoru je toplo in prijazno zvenelo: «Hvala ti, Angela! Pridem ti naproti. Tako rad bi te počakal na postaji, zakaj mi nisi že prej brzojavila?»

Toda Angela je hotela sama prehoditi to samotno pot. Bilo je tako lepo. Saj je morala vendar še enkrat premi-

sliti, kar se je bilo od sinoči pogreznilo nanjo. Še je ključala v njej temna bolečina zaradi Martina. Še jo je bolelo, če se je spomnila planinske kočice, ki bi jo bila sicer sprejela, male, tople kočice v beli, mrzli samoti...

Martin jo je bil zjutraj še enkrat poklical. Popolnoma kratko:

«Greš z menoj?»

«Ne, Martin, razumi me vendar, prosim te!...»

«Že dobro. Potem se pa odpeljem sam.»

In je odložil slušalko. Njegov glas je zvenel jezno, nejevoljno. Seveda tudi razočarano.

Lepota pozimi.

Da, morda se bo Martin vrnil in bo še vse dobro. Ah, gotovo se bo vrnil. Na dnu srca je pač že obžaloval svojo trmo. Saj ga je poznala. Toda — ali bo še mogoče vse popraviti? Mar bo mogla kdaj pozabiti, da jo je Martin pustil samo ob uri, ko je najbolj potrebovala njegovo pomoč? Da je tedaj mislil samo na svoje razočaranje in ne na to, da se je morala tudi ona odreči prav tistim načrtom in sanjam.

«Ah, Martin, tvoje grde besede na koncu bi ti bila odpustila, saj si mlad in nepremišljen. Toda da si mislil samo nase — tak ne sme biti prijatelj. On ne sme druga pustiti samega, kadar ga ta najbolj potrebuje.»

Angela je snela belo čepico in si pogladila kodre nazaj. Končano je — bile so lepe sanje, sladko upanje mnogih tednov, njuni božični načrti. Nemara pa je bilo dobro, da je sedaj tako prišlo? Ali bi pozneje morda ne bolelo huje?

Lahen veter je narahlo pihal čez polje. Nebo se je modro temnilo nad pokrajino in vešdar je padlo nekaj snežink, izgubljenih in tujih, da nisi prav vedel od kod. Ujele so se na Angeline lase in trepetale na njih. Plesale so tudi okrog ozkega kolovoza, ki se je vil po globoko zasneženi poti. Angela je stopala po tej sledi, stopala in ni mislila na nič več. Saj je bilo tudi brez smisla. Odločila se je bila za Majdico — in za Petra. Ali pa za to, kar so v šoli tako napihnjeno imenovali «dolžnost»... Prazno je bilo v njej. Pa se bo že spet morala navaditi na osamljenost. Saj je bila tudi vedno sama, preden je prišel Martin. In imela je vendar poklic, delo, mnogo dela!...

Tam, kjer se je pot nekoliko povescila, ji je prišla naproti velika postava, ki se je temno odražala v svetlem snegu. Peter. Angela je opazila, da je še zmerom tako resen kakor spomladi, ko mu je umrla Ivanka. In gotovo tudi tako osamljen. Ko pa je stal pred njo, brez klobuka, da so se mu plavi, gladki lasje svetili v zastrti večerni luči, se je pojavil na njegovem ozkem obrazu blesk veselja. In ko ji je ljubeznivo ponudil svojo toplo roko, se je zdelo Angeli, kakor da ni več tako zapuščena.

Govorila štá malo, ko sta nadaljevala pot. In samo o Majdici.

«Otrok se že tako veseli», je rekel Peter. «A ne ve, da prideš ti. Sprašuje pa že več ur, kdaj bo božični večer.»

Prav daleč iz vasi se je zvonjenje oglasilo čez polje. Zvezde so trepetale v temini in onstran njiv po cesti so se pripeljale mimo sani, veselo pozvanjajoč s kraguljčki.

«Zdaj je sveti večer...» je tiho rekla Angela.

Skrivaj se je splazila v hišo in potem v sobo, kjer je stala jelka. Peter jo je bil že okrasil, kakor je pač vedel in znal. Videti je bilo, da je mnogo ljubezni položil v svoje delo, ki pa vendar ni moglo zatajiti njegove nespretnosti. Smehljajoč se, je Angela vse večje preuredila, pripravila mizo in postavila Madono pod božično drevo. Z malim trudom je vdihnila vsej sobi toplote in življenja — bilo ji je, kakor da je vedno pogrinjala takole božično mizo za deco in da to mora tako biti. In ko so potem zagorele lučce in ji je Majdica vriskajoč pritekla v objem, je bila tako nezansko srečna, kakor bi nikdar ne mogla biti z Martinom.

«Ali ostaneš sedaj vedno pri nas, teta Angela?» jo je vprašal nežni Majdin glasek.

«Ne, Majdica, saj moram delati.»

Peter je tiho stal pred Madono. Nato pa se je ozrl proti Angeli, ki je držala Majdico v naročju. Ta Majdica pa ni bila več tisto dete, ki ga je nekoč zibala Ivanka, ampak mlado, iskreno, dobro dekletce s sivimi Ivankinimi očmi.

«Morda bi lahko tu pri nas delala, Angela», je počasi rekel Peter. «Saj bi bilo dosti prostora za tvojo delavnico...»

Angela je pogledala na razsvetljeno božično drevo, ki ga je bil ta mož okrasil s toliko ljubeznijo in neokrekretnostjo, in je začutila, da se nekaj prebujá v njej, kar ni samo sočutje in ne samo žensko hotenje, da bi pomagala svojemu bližnjemu. Bil je prvi občutek dóma.

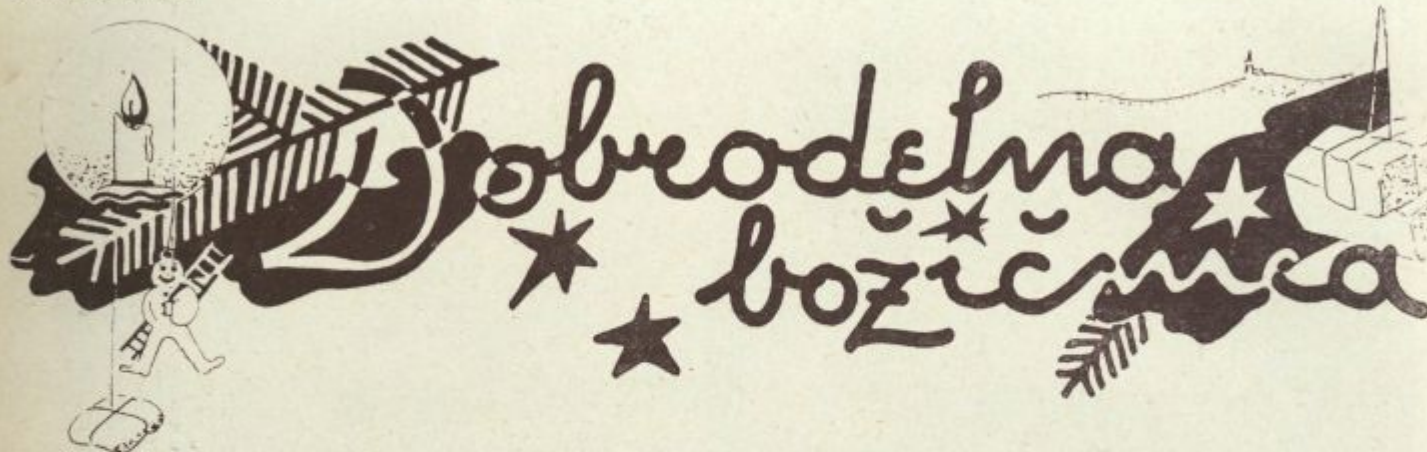
«Morda...» je odgovorila zamišljena in se nasmehnila skoraj tako kakor njena nežna Madona, plaho in sladko, ko da še ne more prav doumeti svoje sreče. «Morda, Peter...»

Prevedel d'Artagnan.

V veselem pričakovanju

o je v našem kraju še prebivala gospa Triplatova, je plalo življenje v vse drugačnih utripih kakor dandanes. Bila je tista doba svetla kakor poletni dan, potem pa je spet zapadla v dolgočasje, podobno megli, ki se sleherno jesen priplazi nad našo dolino in nas ne zapusti vse do pomladi.

Vsa družina Triplatova je bila ugledna. Gospodar, vsaj na zunaj glava družine, je bil upokojen davkar in lesni trgovec, hčerke so imele žene v mestu, sin je študiral in doštudiral za komija; rekli so, da je tako najboljši, ker bo zgolj s trgovsko izobrazbo lahko očetov naslednik. Toda vse to ni važno. Dika in ponos družine je bila samo gospa Triplatova, gospa Bara, kakor smo jo imenovali. Bila je pri vsej svoji obilnosti okretna kakor podlasica. V skladu s telesno gibčnostjo je bila njena duševna razgibanost. To se vam je gospa Bara zmerom domislila nečesa novega, da je bilo v našem kraju lepo družabno in prosvetno življenje, kakor pravimo in kakor smo imeli nekajkrat priložnost, čitati tudi v časopisju.

Pa ni bilo gospe Bari samo do gledaliških predstav, pri katerih je rada nastopala in se popolnoma vživela ter realistično podajala vlogo hude taščice. Tudi ji ni bilo zgolj do vrhovnega nadzorstva v bifejih, kjer so se točili likerji in stara buteljska vina. In ni bila edina, ki je pred sleherno prireditvijo begala po trgu in okolici ter obletavala vse hiše, moledujoč za prispevke k obilnemu in bogatemu srečolovu, — ne, gospa Triplatova je imela tudi srce na pravem mestu in je vsak božič skrbela za božičnico.

V enakem razmerju, v kakršnem je Miklavž po hišah delil darove, je naslednje dni do božiča plemenita gospa Triplatova zbirala prostovoljne prispevke. O, lansko leto se je našla v našem dostojnem kraju hudobna roka, ki je narisala gospo Triplatovo kakor peklenščka — z veliko bisago na hrbtu, spodaj pa je bilo uporno napisano: «Miklavž prinaša — Triplatova odnaša.» In je potem bil tisti plakat na zidu našega občinskega poslopja izpostavljen javnemu posmehovanju. Kar je spodobnih in sočutnih ljudi v našem kraju, zlasti, kar je plemenitih ženskih src, vse je hitelo gospo Triplatovo tolažiti in se zgražati nad nesramnostjo neznanega karikaturlista. Doma so se potem muzali:

— Hvala Bogu, ta jo je pa končno izkupila... Poparjena je kakor pitana kokoš.

V resnici pa gospa Triplatova ni bila prav nič poparjena. Nasprotno, zarekla se je, da bo ta božič priredila še posebno imenitno božičnico.

Povabila je k sebi vse ugledne predstavnice javnega in narodnega življenja v našem kraju, postregla jim je s čajem in likerjem in je besedovala:

— Naj rečejo ljudje, kar hočejo, meni govori srce, da moram ravnati tako, kakor je prav. Treba tem našim božičnicam vnesti nekoliko izpremembe, da ne bo vsako leto samo poklekovanje pred božičnim drevescem in zatreglo prepevanje «Svete noči». Po pravici povedano: čisto lepo je, če obdarujemo sirote in siromake, toda jaz mislim, da bi bilo lepo, če letos obdarujemo tudi naše hišne posle. Nobene prave hvaležnosti ne užiješ, če kuharici ali dekli doma stisneš pod pazduho zavoj ponošene obleke ali če ji celo kaj novega nabaviš. Treba je javno pokazati svoje socialno čustvovanje in svojo naklonjenost do hišnih poslov.

— Da, da, da, so soglasno pritrdjevale vse dame. In tako je bilo sklenjeno, da bo božičnica imela dva ali, če se prav vzame, tri dele. Prvega za poklekovanje in obdarovanje sirot in siromakov, drugega za obdaritev služkinj in tretjega za običajno domačo zabavo trške gospode.

To je bil čuden božični čas: namesto božjega miru, ki naj bi se bil vselil pod sleherno streho, se je zdelo, kakor da v zraku visi revolucija. Gospa Bara Triplatova je hodila od hiše do hiše in je razkladala svoj letošnji načrt:

— Ni treba doma božičnega drevesca in jaslic, vse lahko priredimo skupno v Društvenem domu...

Ljudje so majali z glavami, otroci so bili pokonci. Toda beseda gospe Bare Triplatove je bila prepričevalna. Kar je kmetijskih ljudi v našem kraju, so ostali pri svojem, gospoda pa je potegnila z gospo Baro in je za nedeljo pred božičnimi prazniki pripravljala skupno božičevanje v Društvenem domu. Edino za otroke so si izgovorili pridržek.

Saj veste: božičnice so tako lepa reč, da jih skromno pero ne more zlahka opisati. Kako imenitno je bilo šele v našem Društvenem domu, ko se je v nedeljo popoldne zbrala vsa gospoda in zasedla mize, razpostavljene po dvorani v obliki podkve, ob odru pa se je bohotila do stropa segajoča, košata jelka, na njej polno svečk, sladkorja, sadja in staniola in pisanih in srebrnih trakov, a zastor je še skrivnostno zakrival čudovite, ganljive prizore, ki se bodo zdaj zdaj pokazali strmečim očem in zbujali tudi v najbolj zakrknjenih tržanih idilično občutje božičnega čara...

Gospa Bara Triplatova s svojimi najožjimi pomočnicami odbornicami je ljubeče in nežno prižgala svečke. In ko je ugasnila luč v dvorani in je drevesce do vrha kipelo v enem samem žarenju, se je nekje za odrom oglasil zvonček, dvignil se je zastor, od obeh strani so

se na odru prikazali angeli, stopali so k jaslicam, kjer je ležalo božje detece iz porcelana in kjer sta na veliko veselje mladine kimala iz lesa izrezljana osliček in volek. Za odrom je žametno zadonela struna violine in v ubranem zboru so zali angeli Triplatove rodbine zapeli večno lepo pesem o tihi in blaženi noči...

Nič se ni dalo oporekati, vse je bilo v skladu s starimi božičnimi običaji; ubranost je bila v dvorani kakor vsako leto in gospe Triplatovi v čast lahko povemo, da je bila ta prireditev na odru celo za stopnjo lepša od vseh prejšnjih.

Potem se je začelo razdeljevanje daril.

Sirotni otroci so se zvrstili prvi. Roke so iztezali, za tem in onim se je pomikala bleda delavska mati in ga poučljivo bodrila:

— Pa se lepo zahvali, lepo gospej roko poljubi.

Potem so se pomikale k skladovnici stare, zapuščene vdove in obubožani starčki. Tresočega se glasu, ki je nekdanj morda donel kakor bron, in tresočih se rok, ki so v mladosti podirale hraste, so se zahvaljevali. Pobožno so pograbili vsak svoj dar in so momljali vso pot, drsajoč skozi dvorano. Preden so zapustili Društveni dom, so se lahko še nasrebal toplega čaja.

Gospe so bile ginjene. Da, tako je bilo vsako leto, tokrat pa še prav posebno. Dobrodelnost jih je blažila in ogrevala kakor čudovita pijača. Zlasti gospa Triplatova je vsa žarela v zmagoslavju svojega dobrotljivega srca. Tako je bila zaverovana v poklanjanje daril, da bi bila nemara še sama vzela, ako bi bil kdo njej kaj poklonil. Ko so bila darila razdeljena in so poslednji siromaki odkobalili iz dvorane, je bila mehka, bela, mesnata, do nadlehtja gola desnica lisasta in vlažna od poljubovanja. Gospa Bara je potegnila robček izza nedrja, si obrisala oči in čelo, si nežno pomahljala ob žarečem licu, potem pa z robčkom potegnila po nadlehtju. Vedela je, da se vanjo upirajo vse oči.

Prišel se je drugi del božičnice. Za dolgo mizo ob peči je bilo dovolj prostora za kuharice. Nekatero so tam topo sedele, druge so se zdaj pa zdaj dvignile, vedno pripravljene, da pomagajo svoji milostljivi. Prišli so tudi fantje. Rudarji, pomočniki, drvarji. Nekateri so ostajali bolj vzd. drugih ni bilo sram in so prisedli vsak k svojemu dekletu, pa naj se je dekle še tako sramežljivo umikalo in zaskrbljeno pogledovalo, kako bo pomignila gospodinja. Gospej Triplatovi ni bilo kar nič všeč, da se je k Polonici prismolil hudobni Nande, daleč naokoli znan po svoji nagajivosti, zasmehljivosti in slikarskem talentu. Dolge črne lase nosi kakor umetnik, v njezovih očeh je vse preveč nosmeha, heseda mu je priliznjena, — moj Bog, nō sodbi gospe Triplatove je Nande živa poguba za Polonico, zaman jo svari pred njim.

In spet se je zatemnila dvorana. A iznova se je v stoterih lučkah zablestelo božično drevo in na razsvetljeni oder je stopila gospa Triplatova. V izbranih besedah, kakor pravimo, je povedala, kako grdo obrekujejo nekatere samopasno gospodinje svoje pomočnice, ko jih imenujejo pláčane sovražnice. Tega mora biti konec, če ne drugje, vsaj v našem trgu. In zato ta lepa skupna božičnica in obdarovanje.

Potem je gospa Triplatova stopila z odra in je nadzorovala razdeljevanje daril. Dekle in kuharice izdaleka niso bile tako ganjene kakor prej siromašni otroci, žene in starčki. Popadle so vsaka svoj zavoj, se zahvalile s skromno besedo, pa nobeni izmed njih ni prišlo na misel, da bi ulovila roko svoje milostlive in jo poljubila. Olika je pač težavna reč in se pridobi navadno šele z dolgotrajnim vežbanjem in sožitjem v gosposki družbi.

Tako, naposled je bilo vse lepo razdeljeno, spet so zagorele luči v dvorani. Pričela se je tombola. Da, to je bil eden izmed novih dobrih zamislov gospe Bare Triplatove: božična tombola. Trške gospe so bile prejšnji teden pobrskale po vseh omarah in predalih, da so nabrale dobitkov. Tombolske karte so prodajale po dva dinarja, to ni nikakšen denar, skupaj pa bo vrgel toliko, da bodo poplačani vsi stroški božične dobrodelnosti. Ni ga bilo v dvorani, ki bi ne bil segel po tombolskih kartah. Tudi služkinje so rade odštele tiste dinarčke, — bil je Nande menda edini upornik, ki je ždel ob svoji Polonici in venomer nekaj mrmral in zabavljaj. Ne, gospe Triplatovi to ni bilo kar nič všeč.

Resnici na ljubo, kakor se reče, je treba povedati, da dobitkov ni bilo premalo. Toda tudi drobnih, majcenih razočaranj je bilo dovolj. V modrih zavojih so bil stari gospodinjski koledarji, kakšen roks-drops v škričljah, pest grenkih lešnikov... Za glavno tombolo je bil dobitek visoko vmešen božični kolač.

Kakorkoli, tudi tombola se je srečno končala. Zunaj je že davno legel mrak, približal se je čas, ko morajo kuharice in dekle zapustiti dvorano in se vrniti vsaka k svojemu ognjišču; pripraviti bo treba večerjo. Naj se gospoda po skupni domači zabavi kakorkoli vrne domov, večerja mora stati pripravljena v peči.

Nikakor bi ne bilo spodobno, če bi se kuharice in dekle kar po francosko poslovile in zdirjale iz dvorane kakor miške iz nevarnega kraja. Ne bojmo se, tudi tu je gospa Bara Triplatova naredila po svoje. Bila je Polonica, naučena, kako pojde po stranskih stopnicah na oder. Ko se bo dvignil zastor, bo pogumno izpregovorila nekaj prisrčnih besed v zahvalo milostljivim gospodinjam.

Zdaj se je približal pravi trenutek. Gospa Triplatova je tam od svoje mize blizu odra in božičnega drevesca pogledovala proti Polonici, ki je sedela daleč na oni strani blizu peči. A Polonica je bila kakor prikovana, vodeno in neodločno je gledala predse. Ni si vedela pomagati. Kakar satanskega zapeljivca je poslušala svojega Nandeta, ki je tiščal pest na mizo in govoril trde besede, da se je zdelo: iskre bo ukresal z njimi...

Nastopil je mučen presledek. Prireditev je nekako zastala na mrtvi točki. Vpričo vseh je vstala gospa Bara Triplatova. Dvorana je umolknila. Kaj bo?

Gospa Triplatova je pomignila Polonici z očmi. A ta je sedela, kakor da si ne zna pomagati.

— No, Polonica... ali bo kaj? Ali bo treba milostno prositi?

— Ne bo treba! — je v globokem basu zadonel odgovor v tišino, da je dvorana ostrmela. Črni izkušnjavec, ki je sedel zraven uboge Polonice, je vstal in zrasel še višje, kakor je bil v resnici, ter butnil s surovo besedo na dan:

— Ne boš, Polonica! Ne pustim te za tak pflonc!

«Pflonc!»... Kdo je že kdaj čul takšno besedo v društveni dvorani?! Kakor da se je začel Društveni dom v temeljih majati in zavoljo potresa v ruševinah sesipati, tako je surova beseda podrla vse, kar se je nabralo popoldne lepega in ganljivega.

Gospa Bara Triplatova se je sesedla, onemela je, strela se je in prosila čašo sveže vode. Spomnila se je tiste karikature na občinski deski. Zdaj je vedela, kdo jo je narisal in pribil... Kakor kužna bolezen je šel po dvorani pritajevani škodoželjni posmeh. Gospodinjske pomočnice so se izgubile na plano. Za njimi so se precej naglo izgubljala rela omizja.

Tako. ljudje božji, je zaradi ene same nevéčne besede odpadel tretji del dobrodelne božičnice, poslednje, ki jo je v našem trgu priredila gospa Bara Triplatova.

Četrta božja zapoved

pozmem mraku priteče mimo naše hiše deklica, visoka in vitka kakor cvetlica, ki je zrasla na senčnem in vlažnem prostoru.

«Skoči po vino, Breda!» ji je naročila mati, ko se je vrnila z dela domov. «Tepena boš, če ne bo vina, ko pride oče!»

Breda teče, kar more. Teče, ker jo zebe, ker je tema, ker je gostilna daleč, ker se boji očeta, ki jo pretepa, da sama ne ve zakaj. Boji se njegovih težkih rok, surovih kletev in ostudnih besed.

«Spoštuj očeta in mater!» so se učili v šoli, toda Breda svojega očeta ne more spoštovati. Vsak večer prihaja pijan domov, razsaja pozno v noč, gluha za materine in njene prošnje in njun jok, slep za njuno trpljenje. Kako rada bi ga Breda ljubila, kako rada bi ga spoštovala, pa se ga samo boji in ga sovraži!

Breda teče. V bose noge jo zebe, strah jo je teme, od lakote se ji tresejo kolena. Kmalu bo zima, pa nima čevljev, ne obleke! Oče zapije vse, kar zasluži, in še mati mu mora dajati od svojih trdo prisluženih dinarjev.

Kako krivično je življenje, ki tepe otroke za grehe staršev!

Breda hiti. V prezebljih rokah krčevito drži steklenico vina, bose noge so ji trde od mraza in niti ne čutijo več ostrega kamenja na cesti.

Doma jo že čaka mati na pragu, vsa blede in prestrašena.

«Brž, Breda, brž! Oče je že doma, hud in divji. Skoči, da ne boš tepena!»

Boječe postavi deklica vino pred očeta, previdno zleze na staro posteljo in se pokrije čez glavo, da bi ne slišala besed, ki prihajajo iz očetovih pijanih ust.

Zunaj na pragu pa stoji mati in si z rokami zakriva obraz. Njene oči se ne morejo več jokati, le v srcu čuti bolečino, ki ji ni konca.

«Le pojdita od mene, le!» kriči njen pijani mož. «Toda poiskal vaju bom in ubil, prekleti!»

Breda ve, da z materjo ne moreta nikamor. Kamor bi šli, bi prišel za njima in pričelo bi se staro, strašno življenje. Pa tudi, kam naj gresta, ko nimata niti dinarja!

«Spoštuj očeta!» šepetajo njene ustnice, njeno srce pa pravi drugače.

Ob oknu visoke hiše sedi ob nedeljskih popoldnevih desetleten deček in žalostno gleda na ulico.

«Uči se!» sta mu ukazovala oče in mati, preden sta odšla. «Če se ne boš učil, ne boš nikdar gospod!»

Petrčku pa je le malo mar, ali bo kdaj gospod ali ne. Le z očetom in z materjo bi rad šel.

«Z vama pojdem, mamica!»

«Saj veš, da ne smeš v kavarno!»

«No, mamica, dovoli mi!»

«Tihol!»

«Pojdimo na izprehod, saj ni treba, da bi šli v kavarno!»

«Seveda,» se je oglasil zdaj oče, «tja pojdemo, kamor boš ti rekli!»

Zdaj je Petrček vedel, da bi bila vsaka beseda zaman.

Petrček ve, da je najbrže sam v vsej veliki hiši, le stara gospa v pritličju, ki težko hodi, je morda doma. Ko bi smel vsaj k njej! Zelo je prijazna in zgovorna. Ima troje lepih, pisanih kanarčkov in vse polno starih, zanimivih knjig. Tudi ona je včasih imela otroke in prav tako jih je zaklepala ob nedeljah v stanovanje, dočim sta z možem hodila v kavarne in gostilne.

Petrček je pa bil pri njej in vse to mu je sama povedala.

«Reci svoji mamici,» je naročila takrat, «naj te ne pušča samega doma, če noče, da bo tudi ona na stara leta sama.»

«Vidiš,» je rekla, «štiri otroke imam, pa se nihče ne spomni name, ker tudi jaz nisem dosti mislila nanje!»

Petrček je povedal mami, kakor mu je naročila, in od takrat ne sme več k prijazni, stari gospe, ki ima troje pisanih kanarčkov in vse polno lepih, starih knjig.

Kadar pride Verica od popoldanskega pouka domov, je stanovanje vselej zaklenjeno, okna so zaprta, kava na štedilniku je mrzla, po sobah pa neprijeten duh po cigaretah, katere je kadil gospod Anton Skrbič, ki je prišel po Veričino mamo, da bi šla skupaj na sprehod.

Verica ne mara gospoda Skrbiča, čeprav je vedno zelo prijazen in ljubezniv in čeprav ji prinaša slaščice in igrače. Že njegove roke, bele in mehke, so ji prav tako zoprne kakor njegov medeni in počasni glas. Jezna je nanj, ker ji vsako popoldne ukrade mamo, da mora potem sama do šestih čakati očeta, ki pride utrujen iz pisarne domov.

«Kje je mamica?» jo vpraša vselej že med vrati in Verica se mora hitro kaj zlagati, ker ji je tako naročila mama.

Molče sede oče za mizo in Verici se smili, čeprav sama ne ve zakaj. Najrajši bi ga objela okrog vratu in mu povedala resnico, toda mama ji je zagrozila, da bo tepena, če bo povedala.

«No, Verica!» reče oče navadno nato. «Povej, kaj si počela danes popoldne!»

Potrpežljivo jo oče posluša, dokler mu ne pove vseh svojih velikih in malih doživljajev v šoli in spotoma domov. Nato prinese Verica šolske knjige in zvezke in skupaj se učita za naslednji dan.

Ko končata, sede Verica očetu na kolena.

«Kako rada te imam, očka!»

«Tudi jaz imam rad svojo Verico!»

«Samo tebe imam rada, veš!»

«In mamico?»

«Mamico?»

«Mamo moraš tudi rada imeti!»

«Moram?»

«Seveda. Saj ste se učili četrto božjo zapoved, ali ne?» Vera molči.

NOVI MODELI

K 8107

K 8107. Popoldanska obleka iz temnomodrega blaga s plisejem. Nadaljnji okras obleke je čipkasto blago na ramah. Široki pas je usnjen. Primerno blago za to obleko je svileni krep ali pa fina volna. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.75 m, če je 92 cm široko, ali pa 2.70 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

M 2774

K 8055. Večerna obleka za obilnejšo postavo. Lepa je iz vinskiordečega svilenega krepa ali pa iz žameta. Spodaj razširjeni rokavi so pošiti z bleščicami. Obleka se zapenja na hrbtu z gumbi. Pas, ki prehaja iz prednika, je zadaj nabran in okrašen z gumbi. Blaga potrebujemo (za velikost V) 5.92 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V) (z nariskom za okrasek iz bleščic) po 22 dinarjev.

K 8055

M 2774. Športni zimski plašč iz diagonalnega bukleva je širok in brez pasu. Zadaj ima po sredi dve vloženi gubi. Kakor je nekaj posebnega oblika plašča, tako nenavaden tudi plasasti kožuhovinasti okras. V ta namen je primeren perzijanec ali pa tej kožuhovini podobna tkanina. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.60 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNACENIMI STEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Vedno boste lepo oblečeni

K 8101

K 8101. Obleka iz temnega volnenega blaga. Život ima spredaj obliko telovnika, ki se zapenja na štiri gumbe. Obleka je sicer iz cela, le telovnik in prednja pola krila sta urezana vsak zase. Krilo ima spodaj vloženo votlo gubo. Usnjeni pas je dvobarven. Ta obleka je prav primerna tudi za zelo vitko postavo. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2,70 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 din.

K 8061

K 8061. Moderna obleka iz črtastega blaga, ki je urezana tako, da gredo črte v različni smeri. Krilo je sestavljeno iz dveh pol in ima spredaj dvojne gube. Pas je urezan hkrati s telovnikom. Ovrtnik je bel in obšit s črnim trakcem. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,60 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8113. Elegantna obleka iz rjastorjavega volnenega blaga. Urezana je iz cela in se spredaj zapenja na eno vrsto gumbov. Stranska dela sta zadaj prešita čez zadnik. Pas je iz črne usnja. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,50 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

M 2749. Športni plašč iz modre kameljne volnine, ki ima za okras prešite rokave. Žepi so všiti in imajo žepnice. Plašč ima pas samo zadaj in je spet z gumbi. Spredaj sta dve vrsti gumbov. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2,60 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8113

M 2749

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO VZORCI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ZENEINDOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Topla oblačila za izprehod

R 545

B 2391. Bluza iz volnenega džerseja z dolgimi vstavljenimi kimonskimi rokavi in z dvema žepoma na prsih. Nizek ovratnik in petlja sta iz istega blaga kakor bluza. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1.50 m, če je 130 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi za velikosti 17 in I po 14 dinarjev.

R 545. Moderno športno krilo iz toplega zimskega blaga. Nosimo ga lahko k dolgi jopi. Prednik ima na vsaki strani po eno v gubo položeno polo, ki se končuje zgoraj v žep. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1.65 m, če je 130 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

M 2765

M 2765

S 1731

M 2765. Zimski plašč iz kocaste volnine z zavihki, ki so izpodrobjeni s kožuhovino. Z enako kožuhovino sta obrobljena tudi žepa. Plašč ima zadaj pas. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.60 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2765. Eleganten popoldanski plašč iz črnega volnenega velurja z velikim modernim ovratnikom iz lisčje kožuhovine. Posnetki nad pasom dajejo plašču zgoraj bluzasto obliko. Spodaj široki rokavi so v zapestju zoženi s posnetki. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3.15 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi za velikosti I, II in III po 22 dinarjev.

S 1731. Aparten kostum iz angorške volne. Krilo je sestavljeno iz šestih pol, med katerimi so gube. Jopica ima spredaj in zadaj obramnik in je do vratu zapeta. Ovratnik je sestavljen iz kožuhovinastih plas. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.65 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

OKUSNE
VOLNENE
OBLEKE

K 8102

K 8102. Volnena obleka s svetlim naprsnikom ima spredaj dvojne gube, zadaj pa naplečnik. Zavihka na prsih sta prišita; odprtina na zgornjem koncu je porabljena za žep. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2.60 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8104. Dekliška obleka iz temnomodrega volnenega blaga. Nekaj novega sta plisirana dela na predniku. Obleka ni v pasu prerezana in ima zadaj posnetke. Ovrtnik in pas sta iz sivkastomdre umetne svile. Ovrtnik se končuje spredaj v zavozlano petljo; pas ima spredaj zapono. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.60 m, če je 130 cm, ali pa 3.60 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17 in I po 22 dinarjev.

K 8104

K 8114

K 8114. Preprosta, toda nova in apartna obleka iz vozličastega športnega blaga. Urezana je izcela, le sprednji del prednika je v pasu sestavljen in ima spodaj gube. Novi so našitki v obliki loka. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.55 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi za velikost Ia in II po 22 dinarjev.

TOPLA OTROŠKA OBLAČILA

K-K 1517

K-M 5375

K-M 5312

K-K 1517. Zimski plašč iz kosmatega diagonalnega blaga za večje dečke. Spredaj ima štiri gumbe, zadaj pa pas, katerega konca sta zapeta drug čez drugega. Vsi robavi so na široko prešiti. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 1.75 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 15 po 14 dinarjev.

K-M 5375. Gorak dekliški plašč iz vozličaste tkanine. Rokavi so raglanski, ovratnik prehaja spredaj v zavihke. Zadržnjeni pas plašč nekoliko nabere. K temu plašču se lepo poda čepica iz istega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1.25 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 7, 9 in 11 po 14 dinarjev.

K-M 5312. Zametast plašček z obramnikom za majhne deklice. Ob vratu in na zapestkih ima kožuhovinasto obrobo. Plašček se nosi lahko pod vratom tudi odpet. Čepica je iz istega blaga kakor plašček. Blaga potrebujemo (za velikost 2) 2.25 m, če je 70 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

K-M 5317. Zimska kozaška obleka za večjo deklico. Sešivi so poudarjeni s prešivi, tudi gube krilca so do polovice prešite. Pod vratom je velika temna petlja. Blaga potrebujemo (za velikost 13) 2.60 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-K 1603. Topla oblekica iz pralne volne za majhne dečke. Hlačke so z gumbi pripete na bluzo, kar pokriva pas iz istega blaga. Bel ovratnik je iz pikeja, spredaj je pa pisana petlja. Za to oblekico je primeren tudi pralni žamet. Blaga potrebujemo (za velikost 1) 1.25 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 1, 3 in 5 po 14 dinarjev.

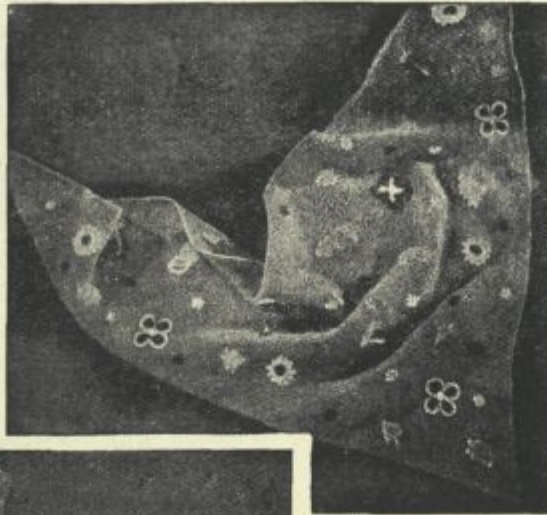

K-K 1603

K-M 5317

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNACENIMI STEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

H 6769. Pletena ruta iz samih desnih petelj. Cvetovi, vejice in zvezde so vezene s stebličnim, občrtnim, ploščatim in verižnim vbodom, in sicer s pisano angorsko volno, ruta je dolga 50 cm. Kroj «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

H 6769

Pleteno in kvačkano

K-M 5250. Hlačna oblekica za dečke in deklice. Jopica je posuta z vozli, ki jih pletemo ali pa kasneje vezemo. Hlačke imajo v pasu prožni trak. Rokavice so zunaj bele, znotraj pa barvaste. Čepica za dečka ne sme imeti traku. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

H 6825

H 6825. Kvačkane obrobe za nočne in dnevne srajce iz barvaste prejice. Kroj in popis se dobita za 7 din.

H 6770

H 6770. Pletene rokavice iz tenke zelene volne in z rjavo zadrgo. Pletemo jih v bisernem vzorcu: po eno desno in po eno levo petljo ter ta vzorec po vsaki drugi vrsti premaknemo. Popis se dobi za 7 dinarjev.

K-M 5250

Ročno delo je prijetno in koristno

H 6786-6787

H 6786 in 6787. Prav lepo in praktično darilo sta obe srajci z ažurjem in z belo vezenino. Odlikanica «Ultra» se dobi po 7 dinarjev.

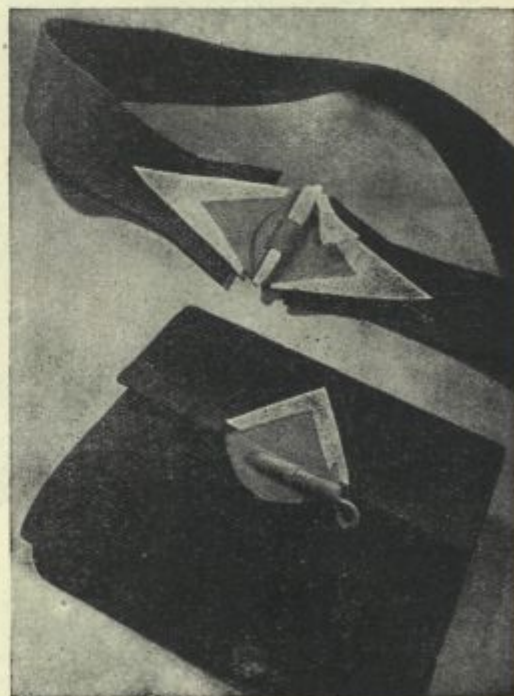
H 6751

V 3250

V 3250. Športna oprema: jopica, čepica, palčnice in šal. Vse je pleteno s samimi desnimi petljami in okrašeno z modrimi in rdečimi vrstami vezanih vozličkov. Žepi imajo rdečo zadrgo. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III (prsna širina: 90, 86 in 102 cm) po 14 dinarjev.

H 6751. Pas in torbica iz temnomodrega usnja, okrašena z belordečim zapiračem. Torbica je dolga 21 cm, široka pa 15 cm. Kroj «Ultra» z navodilom se dobi za 7 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO VZORCI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENEINDOMA»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Otroške obleke

z ročno vezenino

K-M 5353

K-M 5350. Dekliška oblekica, ki jo zelo polepša vezena obroba. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 s predtiskanim vzorcem po 14 dinarjev.

K-M. 5353. Hlačna oblekica za majhno deklico, okrašena z okrasnimi vbodi modre, rumene in bele barve. Mali kroj «Ultra» z vzorcem za vezenje se dobi v velikostih 1, 3 in 5 po 7 dinarjev.

K-K 1613

K-K 1613. Oblekica z rusko bluzo za majhne dečke. Okrašena je s tribarvno obrobo, ki je vezena s križnim in stebličnim vbodom. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2 in 4 po 14 dinarjev, odlikanica H 5385 pa po 7 dinarjev.

K-M 5350

K-M 5272. Ruska bluza iz svetlega pralnega volnenega blaga. Okra-

K-M 5272

šena je s ploščatim vbodom v rdeči, modri in zeleni barvi. Na sliki se vidi, kako so razporejene barve. Blaga potrebujemo (za velikost 8) 1.50 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev,

S-G 386

vzorec za ročno delo pa pod H 6577 po 7 dinarjev.

S-G 386. Pestovalna vreča, ozaljšana z vezenino. Blaga potrebujemo 1.80 m, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» z vzorcem za vezenje se dobi za 7 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNACENIMI STEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

JAPONSKA ŽENA

Japonske si ne moremo misliti brez njenih žena. Povsod, kamorkoli tujec pride in česarkoli se loti, srečava ženske, kakor da bi bilo na Japonskem dvakrat toliko žensk kakor moških. To niso več gejša, ki se nam smehljajo v hotelu ali v trgovini. Ta ženski lik, ki je slovesu japonske žene v tujini tako nevaren, je malone izginil; nevaren pravimo, zakaj gejša je bila v sliki in gledališču posredovalka predstave, ki si jo je ustvarjala tujina o japonski ženi. Kultura gejš je v tujini močno omajala vero v duševne sposobnosti japonske žene. Toda Japonka si je kmalu znova osvojila spoštovanje, ki ji gre.

Japonka je bolj evropsko usmerjena kakor Kitajka. Odlikuje jo čudovita prilagodljivost. Naglo se je izvila iz svojih starih vezi, tudi iz spon Konfucijevega nauka, se osamosvojila in se osvobodila moža. Prej je bila moževa podložnica in skrbeti ji je bilo samo za krepko potomstvo. Vsako udejstvovanje zunaj hiše ji je bilo prepovedano. Zdaj je zapustila dom in si osvojila poklic za poklicem. Ustvarila je socialno skrbstvo, posebno tudi zaščito otrok po evropskem vzorcu, in nazadnje sama postala zdravnica. Že leta 1880. je bila promovirana prva zdravnica in od tistih dob je študiralo medicino 2500 Japonk, ki zdaj izvršujejo svoj poklic. Mislili so, da bodo stare šege znova prišle na površje, toda zapad je zmagal.

Če si ogledamo sodobno Japonko, dobimo na njej marsikaj, kar se ne ujema z našim pojmom o gejši; prav za prav se vsa ne ujema z njim. Kam je izginil lepi stvor japonske ženske pričeske, ki ga je bilo treba delati po nekaj ur in zaradi katerega so spale ženske na valjastih podglavnikih, da jim je ostala pričeska vsaj nekaj dni v re-

V japonski domačnosti: gospa s pahljačo.

Budoar japonske žene: gospodinja piše pismo.

du? Zdaj je črna glavica gladko počesana. Ako pozna tujec navade, ki določajo obleko, bo hitro dognal, kakšnih let je Japonka, ali je še dekle ali že omožena: vse to mu pove cvetlični vzorec njenega kimona, ki ga kljub vsej modi zaradi njegove pripravnosti še zmerom nosi, kadar je doma. Če je vzorec velik in živahen, tedaj je nosilka še zelo mlada; žena nosi drobno vzorčasto blago, a njo pač redko kdaj vidiš v hotelih in čajnicah; njeno mesto je doma, zakaj Japonka se z dvajsetimi ali tri in dvajsetimi leti omoži in se v tistem trenutku umakne iz javnega delovanja. Njena služba skupnosti je s tem minila in odsihdob se posveča samo še rodbini in se čuti vzvišeno nad mladostjo in ima zanjo samo še dobre svete. V tem je nekaj smešnega, čisto japonskega: Japonka se mora omožiti, njena rodbina jo omoži, in izobražena ženska se temu pogosto upira; izvrševati hoče svoj poklic, bori se za svojo prostost in je kvečjemu voljna počakati, dokler ne naleti na moža, ki ji bo pogodu. Ta boj še ni dobojevan.

Slika z japonskega pokopališča: mož krasi grob s cvetjem.

Na cesti hodi Japonka popolnoma evropsko oblečena, kar dela sliko japonskega mesta enoličnejšo, kakor je bila svoje dni. Japonka je naročnica francoskih modnih listov in si po njih izbira oblačila za ulico in družbo. V svilenih nogavicah hodi po mestnem tlaku, in le na kmetih še nosijo domače tkanine.

Ako hodi dekle še v šolo, nosi šolsko uniformo, višnjevo ali belo bluzo in višnjevo krilo. Tudi vseučilišče in gimnazije imajo svoje uniforme, po katerih spoznaš zavod, kakor v nekaterih evropskih deželah po čepicah srednješolskih uniform. Ta ženska uniforma je ostala tudi po nastopu navodobne šole. Vzgoja v šolah je dokaj korenitejša, kakor mislimo. Japonke imajo dolgo vrsto višjih šol, na katerih poučujejo učitelji, ki so se v Nemčiji, Angliji ali v Franciji pripravili za svoj poklic. Te šole gojijo posebno tudi zgodovino domače dežele, hkrati so pa učilišča lepega vedenja in sodobnih evropskih navad. Japonka študira samo pozimi, poleti biva zunaj mesta v taboriščih, ki so zelo podobna taboriščem nemške delovne službe. Mimo športa gojijo v teh taboriščih glasbo, pesništvo, slikarstvo in gledališko umetnost; in tudi tu se vzgaja ženska za življenje v skupnosti. Pri športu jo naletimo v vseh panogah, tudi v tistih, ki si jih pri nas pridržujejo moški. Kako uspešno je njeno prizadevanje, je pokazala Fumiko Terero na amsterdamski olimpiadi in tudi japonske plavalke na lanski olimpiadi. V mnogih panogah telesnih vaj slavi Japonka resnične zmage.

V hiši, ki je po večini še ohranila lahki način gradnje, po katerem so si predniki postavljali domove, je žena prelestno bitje. Kakor da bi živela vsem v veselje, obliva okolico s svojo ljubeznivostjo in z nežnostjo svojih drobnih ročic; s smehljajočo se previdnostjo sprejme moža, kadar se vrne z opravkov, in zmerom je pametna in mu zna ustvarjati topel dom. Zelo snažna je, nikoli nestrpna in nikoli čemerna. Rodbinsko življenje je skladno, kajti Japonka je še vedno utelešeno spoštovanje do roditeljev in do moža. Evropsko

prekaša v radosti in v gorju. V hiši se okorišča z vsemi tehničnimi novotarijami.

Kadar žena sprejme gosta, mu poda v tanki porcelanasti skodelici zelenega čaja, ki ga je med izgovarjanjem blagoslovljivih rekov sama pripravila, in ga nato pogosti z redkimi jedili v dragocениh lakastih posodah.

Samo svojo služinčad izrablja in ničče nima občutka za njih trud. Na Japonskem je celo posebno odlikovanje za vrle služabnike. Vrl je tisti, kdor dela po 17 ur na dan, kdor praznuje le po dva svetka na mesec in kdor se zadovoljuje s 40 dolarji letne plače.

Tudi javnega življenja se udeležuje žena s svojim veselim smehljajem; nad vsako prodajalno mizo sije tak lokvanjev cvet in zavija kupca v svojo ljubeznivost, kakor blago v tanki svilnati papir. Tako je v velikem hotelu in v mali čajarni. Tu služijo mlada dekleta za natakarice — oh, ne za natakarice: človeku se zde kakor vile domačnosti in gostoljubja, ki ponujajo vse samo zaradi gosta, in čeprav sprejemajo napitnino, se darovalcu vendar zdi, da jih spravlja s svojim navržkom v zadrego. Mnogo deklet je v takšni čajarni, prav za prav kar preveč, zato imajo dovolj časa, da se lahko zabavajo z gosti.

Medtem ko se preživlja na Kitajskem še vse prebivalstvo s poljedelstvom in rokodelstvom in dela le milijon delavcev v tovarnah, je bilo lani v japonskih tekstilnih tovarnah 1,1 milijona delavk, in celo v rudnikih je tretjina delavcev ženskega spola. Na Japonskem ima boj za obstanek pač rezkejšo obliko, in to je narobe plat ljubkega ženskega življenja, ki smo ga opisali. Japonska industrija lahko zaradi cenenih

Handa:

Pazite na zločinska nagnjenja otrok!

Če čitamo divje napihnjena poročila s sodnih razprav, ki v njih časnikarji zadnje čase s posebno slastjo podrobno pišejo o mladoletnih zločincih, se moramo globoko zamisliti.

Vsako izmed nas občuti takšno berilo drugače. Nekateri pomilujemo mladostne grešnike — zlasti še otroke — in se zamislimo, kakšne okoliščine so pač spravile človeka v tako zgodnji mladosti y nasprotje z zakonom in v dotiko z zakonito brezcu nostjo, brez katere bi se ta trohica reda in pravice med ljudmi ne dala ohraniti.

Prirojeno zločinsko nagnjenje? Slabi zgledi in napačna vzgoja ali celo pomanjkanje vsakršne vzgoje?

Drugi spet, ki vidijo zmeraj in povsod vse črno, zmajujejo z glavo in trdijo, da so takšni zločini posledica naše izprijene dobe in sodobne morale.

V čajarni.

delovnih moči preplavlja Evropo z izdelki, ki jih daje po slepi ceni. Tega je največ kriva zaposlitev žensk v vseh poklicih. Vsega je zdaj že 7 milijonov tovarniških delavk.

Tudi umetnost se je na Japonskem v mnogočem izpremenila. Pred svetovno vojno še ni bilo v navadi, da bi se ženske posvečale gledališču. Ženske vloge so igrali moški. Zdaj igra ženska v gledališču, filmu in v operi vse vloge, ki spadajo v njeno področje. Japonsko umetnost visoko spoštujejo na vsem vzhodu: slavne japonske gledališke in filmske igralko se kažejo na Kitajskem in v Indiji ter potujejo z igralskimi družinami tja dol v južni Kitaj in Indokino.

Ali je bil ta napredek japonski ženi v korist? Po eni strani vsekakor, zakaj to, da je sprejela evropske šege in navade, je pomenilo za Japonko osvoboditev iz skritega životarjenja.

Ne vem, ali je prav, če še zmerom dolžimo svetovno vojsko, da je ona navdala otroke z nravno površnostjo. Saj se je dandanašnja mladina rodila že v dobi, ko so jeli ljudje že počasi pozabljati na grozote svetovne vojske.

Drznem se trditi, da so mladi ljudje zmeraj grešili, da jih ni bilo na krivi poti poprej nič manj kakor danes ta dan. Samo da se nismo za to tako podrobno zanimali. Časnikov je bilo manj, njih obseg je bil skromnejši, želja po senzacijah ni bila tako razvita in nemara so časnikarji rajši pisali o drugih bolj koristnih in veselih rečeh.

Po moji sodbi bi bilo veliko bolje, ako bi se v dnevnikih o zločinih mladoletnikov sploh ne pisalo. Zakaj dandanašnji pridejo časniki vsak dan v roke otrok in takšna poročila vplivajo na marsikoga izmed njih kvarno.

Čisto drugače pa vplivajo taka sodna poročila na odrasle, na vzgojitelje in na člane družine. Vsako takšno razvlečeno poročilo, ki je bilo napisano izpred vsega zaradi honorarja, pomeni novo injekcijo strupa v žile odraslega človeka, ki mora skrbeti za otroke. On misli namreč, da je od njegovega nadzorstva, morda celo policajstva odvisno, ali bo iz otroka zločinec ali ne.

Velika sreča je, da ima šola tako malo časa za otroke, da ne more tudi ona, to se pravi učitelj ali učiteljica, nadzorovati njih vzgoje.

Če se deček rad igra z denarjem, ga že sumniči babica, da je nagnjen k lumparijam in nepoštenosti, in se boji, da bi to z njim ne rastlo. Boji se, da bo morda še kradel, če mu tega o pravem času ne prežene iz duše, in da utegne spraviti v pogubo sebe in družino ter oblatiti njen spomin, če ji Bog ni nameril, da bi še sama to učkala. Toda deček ima morda rad denar zato, ker se blešči ali ker ima prijetno obliko. Nemara ždi v dečkovi duši glasbena nadarjenost, kateri ugaja melodični in prijetni cvenk denarja. Ali ni tudi mogoče, da bi postal iz otroka, ki ima rad denar, nekoč finančni strokovnjak, gospodarstvenik ali celo finančni minister?

Romantična misel mlade vzgojiteljice se spet dostikrat nagiba k sumničanju, da se vdaja njen varovanec skrivni nečistosti, če ga zaloti pozno zvečer, kako pri žepni svetilki v postelji čita, nikar da bi spal. Domneva, da mu ugaja pornografično berilo, ki ne prenese svetlobe.

Večkrat zadostuje, če je deklica kakšno leto starejša, pa si misli, da ima njen bratec nekakšne sadistične nagibe, če je na primer privezal psu ali mački na rep kos papirja. Pes po navadi to veliko bolje razume. Nekaj časa se dela, kakor da se tega papirja boji, potem pa prične po njem hlastati, čeprav bi se ga lahko rešil z enim samim gibom.

Naše tri slike predočujejo slučajne primere, ki naj nas posvare, da bi se ne motili v škodo svojih otrok in ne podtikali njihovim največkrat preprostim in slučajnim dejanjem slabih namenov ali celo zarodkov nečistosti in zločina.

Nečistost in zločini so bili in bodo in zatorej ni pametno, če se po nepotreb-

nem bojimo, da se pojavijo prav pri naših otrocih njih zarodki.

Toda domačnost, iskrenost, nepretirana previdnost in mir so najboljši pomočki zoper te nravsvene klice. Policajstvo je pa zmerom bilo in bo zgolj pomoček po dejanju, ne bo pa nikoli imelo preventivne moči.

ZA NAŠE MALE

Pravljičica o neubogljivi snežinki

Bila je nekoč majhna, nepopisno ljubka snežinka. Živela je visoko gori na nebu med oblaki, imela je lep bel gradček, kjer je stanovala s svojim očetom kraljem Mrazom.

Kralj Mrz je bil že zelo star. Imel je dolgo, belo, ledeno brado in lasje so mu bili čisto beli od ivja. Na glavi je nosil zlato krono, ki se je lesketala v mesečini v vseh mavričnih barvah.

Da, da, solnca kralj Mrz ni maral. Sovražil ga je že od nekdaj. Vsako leto se je moral iznova bojevati z njim in vedno je zmagal. Toda čez nekaj mesecev se je začel isti boj; solnce si je medtem nabralo novih moči in kralj Mrz je bil premagan. Zato ga ni maral.

Mala snežinka je bila kraljeva ljubljanka. Čista in nežna je bila kakor še nikoli nobena snežinka in plesati je znala, da so jo vsi občudovali.

Pa je prišla pozna jesen in kralj Mrz se je s svojo vojsko odpravil na zemljo, da bi premagal solnce. Snežinka je zletela za njim in prasila:

«Vzemi me s seboj, oče!»

Kralj Mrz je zmajal z belo glavo in resno odgovoril:

«Ne, dete. Premlada in prenežna si, da bi te mogel vzeti s seboj. Nevarno je, Ostala boš doma.»

«Nevarno?» je vzdihnila snežinka in samozavestno zmajala z glavo. «Kaj bi se mi neki moglo zgoditi? Letim tako hitro, da me nihče ne more dohiteti. Oh, očka, pa bi me le vzela s seboj!»

Stari kralj se je naposled vendarle dal pregovoriti. Velel je vrani, naj ponese mlado snežinko čez noč na zemljo — toda zgodaj zjutraj se naj spet vrne na kraljestvo.

«Nu, sedi mi na hrbet,» ji je velela črna vrana in razprostrla peruti. V naslednjem trenutku sta odleteli proti zemlji. Pot je trajala en dan, potem je snežinka vsa presenečena vzkliknila: «Joj, kako lepo!»

Pod njima so se razprostirale širne livade in zlatorumeni gozdovi. Solnce je zahajalo in njegovi zadnji žarki so poljubljali gladino temnega jezera.

Vrana je posadila snežinko na smrekovo vejico in dejala:

«Tako, zdaj se naglej in se malo odpočij. Zakaj jutri zjutraj morava nazaj v očetovo kraljestvo. Tako sem obljubila tvojemu očetu. Solnce je še premočno, zato se tudi tvoj oče tako boji zate in se še sam ne upa na plan. Gotovo se je skrtil v prepade visokih planin. Če se zjutraj ne vrneva, boš morala umreti strašne smrti.» Po teh besedah je vrana odletela, da si poišče okrepčila.

Snežinka se je ujezila. «Jutri se naj že vrnem? Ne, tega pa ne! Najprej si hočem vse dobro ogledati in solnce hočem videti, ki ga oče tolikanj sovraži. Vrana je neumna. Sama ne ve, kaj hoče. Odletela bom na tistile hrast onkraj jezera, tako da me ne bo mogla najti.»

Rečeno, storjeno. Vsa srečna je ušla vrani in naposled je zaspala. Bila je na smrt trudna od dolge poti. Spala je in spala. Čez nekaj ur pa se je vsa prestrašena zbudila. Čutila je čudno,

žgočo bolečino. Hotela je odpreti oči, toda bleščalo se ji je, zakaj solnce je neusmiljeno pripekalo prav nanjo. Snežinka se od bolečin ni mogla ganiti.

Hotela je zaklicati na pomoč, pa ni mogla. Ozirala se je za vrano, da bi jo prišla iskat, pa je ni mogla nikjer ugledati. Z boleznim vzdihom je končala svoje življenje in samo drobna solza je ostala tam, kjer se je še prejšnji večer šopirila najljubkejša vseh snežink.

Vrana pa, ki je dolgo zaman iskala svojo varovanko, je razpela peruti in odletela nazaj v kraljestvo kralja Mrza.

V SLOGI JEMOČ

Zima je huda in v gozdu stradajo celo volkovi. Ker so lačni, gredo iskat plena. V krdelu jih je večje število. Ko pridejo do konca gozda, opazijo na polju nekaj konj in žrebe.

Mladi volkovi se razveselijo in hočejo konje kar napasti, toda eden izmed starejših jih zadrži:

«Stojte, kam pa hitite?»

«Kaj ne vidiš? Glej jedi, kolikor hočeš!» odvrnejo mladi.

«Deca, mir! Mladi ste še. To ne gre tako. Če napademo konje brez premisleka, nas bodo vse kar zapovrstjo pohodili. Ali pa nam bodo morda vsi ušli. Zdaj se složno pasejo drug zraven drugega in tako jim ne moremo do živlega. Tudi če bi dobro premislili in napadli

konje po načrtu hkratu od vseh strani, bi se nas utegnili ubraniti. Postavili bi se morebiti v krog, z glavami navznoter in z zadnjimi nogami navzven, žrebe pa bi vzeli v sredo. V tem primeru bi jim mi ne prišli do živlega. S kopiti bi nas pobili. Konje moramo najprej razgnati, da bo vsak hotel v drugo smer. Nato odženemo vsakega konja zase daleč na polje. Potlej se nas ne more ubraniti; dokler pa so složno skupaj, nam naši močni čekani nič ne pomagajo!»

Mladi volkovi ubogajo starega. Dobro si ogledajo polje. Ob strani zapazijo osamljenega konja, ki hodi po svojih potih. Hitro ga vsi napadejo. Preden so mogli priti drugi tovarišu na pomoč, mu je mlad volk že pregrizel vrat.

Rešitev ugank števil 11

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. veper, 6. noj, 8. Ob, 10. ar, 11. Trojane, 12. le, 15. in, 14. ako, 16. hrast.

Navpično: 2. en, 3. Poljska, 4. ej, 5. Sotla, 7. Irena, 9. bre, 10. Ani, 14. ar, 15. os.

Rešitev posetnice

Gospod Lovan Logus je Jugoslovan.

*

Uganke števil 1

Posetnica I.

Vanda Ljeto

Utica — Čile

Kaj je ta gospodična po poklicu?

Posetnica II.

Milan Prin

Kakšno podjetje ima ta gospod?

SALE ZA NAŠE MALE

Učitelj: «Bumček, mama ti kupi tri zajčke in jaz ti podarim enega, koliko jih imaš potem?»

Bumček: «Osem» gospod učitelj!»

Učitelj: «No, Bumček, računaj vendar. Mama ti dá tri, jaz pa enega, in zdaj mi povej, koliko je tri in ena!»

Bumček: «Pa jih je vseeno osem, gospod učitelj, ker imam doma že štiri zajčke.»

*

Učitelj: «Zakaj imamo oči?»

Bumček: «Da vidimo.»

Učitelj: «Zakaj imamo nos?»

Bumček: «Da duhamo.»

Učitelj: «In zakaj imamo ušesa?»

Bumček: «Da nam jih mama umiva.»

Najša anketa

Kako si s svojimi starši zadovoljna (zadovoljen)

Sestra Vida:

Dragi starši!

Če vam že naša anketa pridiguje, zakaj bi vam še jaz ne. Pa brez zamere — saj mislim le dobro in vam hočem samo nekaj majhnega svetovati in vam tako pomagati, da boste še v večji meri deležni ljubezni, spoštovanja in hvaležnosti svojih malih in velikih otrok.

Glejte, jaz sem učiteljica in kot taka imam dan na dan priložnost, da opazujem ta vaš naraščaj. In pri tem vidim marsikatero napako — duševno in telesno — ki bi se ob pravi negi dala prav lahko odpraviti ali vsaj omiliti. Ne ozkljakajte: «Saj je učiteljica, zakaj pa sama ne pomaga?» Nočem vam govoriti o prenatrpanih razredih in učnih načrtih, že zato ne, ker nekoliko doimim, da bi mogli pravilno oceniti naše delo — kvečjemu kakim mamici, ki pri svojih štirih paglavcih izgublja živce, bi se utegnilo sanjati, kako je učiteljici, ki ima okoli šestdeset podobnih neugnancev in neugnank pred sabo. In pa tudi: v šoli je učenec le nekaj ur na dan — ves ostali čas je pri vas! Učiteljstvo lahko mnogo stori, toda čarati pri najboljši volji ne zna. Vzajemno delo šole in doma pa je še vselej obrodilo dobre uspehe.

Če vam je prav, se razgovorimo danes nekoliko o telesnih nedostatkih — ti so bolj vidni in se dajo lažje odpraviti (ali vsaj omiliti) kakor duševne hibe; vendar pa ne pozabljam, da je to dvoje v večji ali manjši zvezi in da bo mnogokrat z odpravljenim telesno nepravilnostjo izginila tudi duševna.

Nikar mi, prosim, ne prihajajte z ugovorom, da današnji svet že tako ali tako preveč neguje telo in da lepote konkurence z nraštvenega stališča niso preveč priporočljive. Pri tej kakor pri marsikateri drugi stvari je osnova dobra, vsako pretiravanje pa škodljivo. «Mens sana in corpore sano» — «Zdrava pamet v zdravem telesu» — Ta stari pregovor je obdržal skozi stoletja svojo vrednost in jo nikoli ne bo izgubil.

Sedaj pa na delo!

Ljubi starši, ali ste že kdaj pomislili na dejstvo, da so vaši otroci poleg duševnih vrlin in hib podedovali po nas tudi telesne vrline ali hibe? In da se vsak nedostatek, ki ga imata oče in mati, v dvojni meri deduje na otroka? Zato bodite potrpežljivi s svojo deco in ne štedite niti s trudom, niti z denarjem, da jim pomagata odpraviti ali pa vsaj omiliti hibe, zaradi katerih po nedolžnem trpijo. Ne zahtevajte pa za to svoje prizadevanje od vaših otrok pretirane hvaležnosti, temveč smatrajte sa-

mi sebe za dolžnike, ki žele poravnati storjeno škodo. —

Začnimo kar pri glavi. Koliko je obitelji, v katerih je plešavost dedna — pa tudi drugi otroci bi bili dragi mamici v poznejših letih iskreno hvaležni, ako bi jim bila pravočasno sistematično in vztrajno negovala glavo. Ne izgovarjajte se, da je to drago: najboljša in najbolj naravno sredstvo za umibanje las je rumenjaki in če nato dodamo zadnji vodi za izplakovanje še nekaj kisa, bodo lasi svileni mehki in leskeči. Tudi ne smete misliti, da bo otroška glavica smrdela, če jo boste vsaj enkrat na teden namazali z ricinovim oljem, kateremu ste primešali nekaj ruma — pač pa smete verovati, da bodo postali tako negovani lasje zelo bujni. O rednem česanju ne bom govorila — take reči se razumejo same po sebi. In seveda tudi to, da morajo imeti otroci svoje lastne ščetke in glavnike, katere je treba redno čistiti. Dalje. Ušesa pogosto v stran štrlijo; to je nerodnost, katero odpravljajo skrbne mamice že pri dojenčku na ta način, da mu sešijejo primerne trake, ki narahlo tiščijo ušesce h glavi; pa tudi pri starejših otrocih se da to prav tako urediti. Z otroki pa, ki iz tega ali onega vzroka slabo slišijo, je treba seveda takoj iti k zdravniku. Vsaka porušnost se bridko maščuje.

Okoli — to je težko poglavje. Neverjetno veliko število naših za šolo obveznih otrok je kratkovidnih ali slabovidnih ali pa imajo kako drugo očesno napako. Včasih je le eno oko kratkovidno — tudi v tem primeru so potrebni naočniki. Sedaj, ko otroke redno pregledujejo, je staršem marsikaj olajšano. Ni pa dovolj, da zdravnik predpiše to ali ono — treba se je po njegovih navodilih tudi ravnati! Jasno je, da se otroci zlasti neprijetnim dolžnostim radi izogibljujejo — toda materina sveta dolžnost je, da je takrat stroga, vestna in nepopustljiva. Tudi škiljenje je zelo razširjena zadeva, — če ne na obeh očeh, pa vsaj na enem. Mnogokrat je to posledica enostranske kratkovidnosti. V najhujšem primeru pomaga popolnoma zanesljivo malenkostna in prav nič nevarna operacija, ki se lahko izvede že pri dojenčku. V običajnih primerih pa ne pomagajo nič manj zanesljivo dobri naočniki ali celo samo redne in vestne vaje za oči. To sredstvo kakor tudi vsa druga, ki sem jih, oziroma jih bom še imenovala, poznam iz lastne izkušnje in jih zato smem z mirno vestjo priporočati.

Nos in grlo. Matere, če opazate, da diha otrok, zlasti ponoči z odprtimi usti — peljite ga čimprej k zdravniku! Sama sem imela nepravilno oblikovan nos-

ni prekat ter prevelike bezgavke in školjke in sem zato vsako zimo prestala nešteto nahodov in hudih angin, dokler me operacija ni rešila vseh težav. Odsihdob je preteklo štirinajst let in obžalujem samo to, da me starši niso že prej peljali k specialistu, kajti šele od tega časa se počutim resnično zdrava.

Zobje. Kolikokrat mi je hudo, ko vidim v otroških ustih tako zanikrno, klaorno, neokusno zobovje! Mamice, preprečiti je lažje kakor popraviti. Vse dni bom hvaležna svoji materi, ki je strogo pazila, da smo si otroci, zlasti zvečer, temeljito očistili zobe. Spominjam se tudi, da smo morali več ko enkrat skočiti iz že tako lepo pogrete posteljice samo zato, ker smo «pozabili» to dolžnost. Tudi k zobozdravniškemu pregledu smo morali hoditi redno vsakega pol leta. Tudi te navade se držim še danes in zato me — hvala Bogu in moji mamici — nikdar ne boljajo zobje in tudi moj zobozdravniški račun je tak, da si gospod doktor z njim ne more plačati niti enomesečnega gledališkega abonmaja. — Največ pa lahko storite mamice same že pred rojstvom svojega otroka, če si daste pri specialistu zapisati nad vse poceni preparat apna. Ne samo, da ohranite s tem preprostim sredstvom svoje lastne zobe zdrave in močne, temveč prihranite tudi detetu in in sebi vsakršne težave pri dobivanju zobkov in — otroški zobčki bodo krepki, pravilni in blesteče beli! Nobena miška ne bo imela lepših kot vaš drobiž.

Vrat. Vprašajte o priložnosti kakega zdravnika, koliko golšavosti se najde pri naši deci. Čudili se boste izredno velikemu številu. Ta okvara ni tako očitna in se zato le prerada prezre. Vendar pa je vedno več ali manj nevarna. V začetku pomore zdravnik s preprostim sredstvom, pozneje ne pomaga nič drugega ko nož.

Trup. Pljuča se otrokom tudi redno preiskujejo in vsako leto pridejo (vsaj mestni učenci) k rentgenološkemu pregledu. Hrbet — to je pa drugo poglavje. Prav v šolski dobi, ko je okostje še tako elastično, učenec pa toliko sedi, je skolioza pojav, ki ga najdemo pri malone vsakem drugem otroku. Sama sem se tudi držala prav pošteno po strani, pa temeljita ortopedska telovadba me je v treh mesecih spravila spet v normalni položaj. Sploh je redna telovadba zlata vredna, in tako rada se spominjam večernih uric, ko smo telovadili pod maminim nadzorstvom. Konec je bil vselej ta, da smo morali vsaj četrt ure hoditi lepo vzraavnani v krogu in pri tem nositi na glavi s šibrami napolnjeno vrečico. To je bilo precej dolgočasno, priznam. Zato pa smo smeli pri tej vaji peti. Pela sem vedno in na vse grlo — in tega se nisem nikdar več odvadila in želim si le to, da bi do svoje smrti tako rada pela in telovadila kakor danes. Mamice, če bi ve vedele, kako bi tudi vam koristilo, ako bi telovadile s svojim «osebnim naraščajem»! Koliko bolj sveže in zdrave bi se počutile, koliko manj bi vas utrujalo go-

spodnjsko delo! In kako bi imponirale svojim otrokom, zlasti gospodom fantom! Pred nekaj leti so mi bili v počitniški koloniji polodrasli dečki v pravo pokoro. Ko sem jim pa pokazala nekaj telovadnih vaj, katerih sami niso zmogli, so me zelo respektirali.

Če je hrbet raven, bo tudi prsni koš pravilno zgrajen; v njem imajo pljuča dovolj prostora, na njem se grudi pravilno razvijajo. Same veste, kako važno je to poglavje, čeprav mi bo marsikatera izmed vas to samo na tihem priznala. Dolžne ste, matere, da razjasnite svoji dozorevajoči hčerki razvoj njenega lastnega telesa; če pa to nikakor ne morete, ji vsaj darujte primerno knjigo, iz katere se lahko sama vsaj prilično pouči o tem, kar ima pravico vedeti. Ko ji začno brsteti grudi, ji nabavite primerne nedrčke, katere pa si tudi lahko sama sešije ali skvačka, kar jo bo veselilo in ji odzelo vsako nezdravo misel. Mirno ji lahko poveste, da se morejo grudi le ob dobri držji normalno razvijati ter postati lepe, čvrste in zdrave. Prej ali slej vam bo hči prav gotovo hvaležna za vašo odkrito besedo, brezskrbno se bo veselila svoje kipeče mladosti in ne bo nikoli prisiljena, da bi skrivaj ali po časopisih iskala zdravniškega nasveta. Da delajo to deveitne ali še celo mlajše, se lahko prepričate pri čitanju zdravniških posvetovalnic. Koliko denarja izda taka revica še poleg tega za razna po časopisih in mesečnikih priporočana sredstva, o tem rajši ne govorimo. V lažjih primerih lahko dosežemo izredne uspehe s sistematičnimi dihalnimi vajami. Seveda doseže uspeh le tista, ki dela vztrajno in redno najmanj tričetrt leta. V težjih primerih pomaga samo specialist za kozmetiko s primerno, povsem nenevarno operacijo. Ne omalovažujte mojih besed: vem za dvajsetletno mladenko, ki je zaradi te okvare izvršila samomor. Pri materi ni našla ne razumevanja in ne pomoči; drugemu se ni zaupala. Seveda je bilo to nespametno, toda ne obsojajte je in ne imenujte je gizdavke — pomislite rajši, koliko je revica pretrpela, preden je odpuhala. Da jo je mati ljubeče peljala k zdravniku, bi se danes lahko veselila cvetoče hčerke in zdravih vnukov. Sedaj neguje grob.

Tudi na važnost mesečnega perila nikar ne pozabite. drage matere, in opozorite svoje punčke pravočasno na to, kar jih čaka. Moja mati me je o tem poučila, ko sem bila stara deset let — malo zgodaj sicer, toda odhajala sem v tujino in zato mati ni odlašala. Moram priznati, da me ta zadeva ni prav nič vznemirjala — tudi čez pet let ne; sprejela sem jo kot nekaj neizogibnega in sem se samo malo jezila na «sitnost». Ker sem pa vedela, kako in kaj, sem se primerno čuvala in zato do danes nisem imela nobenih težav ali celo bolečin. Potrebno perilo si lahko vaše punčke kar same spletojo, darujte jim pa tudi primerno posodo za redno umivanje z mlačno vodo; da bi se sploh ne smele umivati, je nespameten predso-

dek — snaga še nikoli ni škodovala. Priznam — ni vse prijetno, kar je koristno, toda to res nikakor ne sme zavajati, da bi ne storili tega, kar je potrebno. Koliko nespametnih mater, okovanih v spono svoje čisto neprimerne sramežljivosti in svojih starokopitnih predsodkov, je krivih, da jim hčerke vse žiljenje bolehalo! Naj vam omenim le nekaj primerov, ki sem jih sama doživela: neka deklica je nekaj ur trepetaje prečepela v potoku in samo toplemu poletnemu dnevu ter svoji izredno zdravi naravi se mora zahvaliti, da ni ohromela na obe nogi tako kakor moja sošolka, ki se je iz objestnosti v neprimernem času kovala. Moja sestra je dobila iz istega vzroka težke srčne napade. O tako lahkomišelnosti pridobljenih prehladnih in z njimi združenih dolgotrajnih motnjah nočem niti govoriti — so že preveč znane; vzlic temu nekaterih deklet še do danes ni srečala pamet. Ali pa bi se vam, matere, ne smilila deklica, ki je vso noč preječala v smrtni grozi, prepričana, da umira? Vem pa tudi za dve, nekdanji izredno lepi gospodični, ki sta že okoli dvajset let kot neozdravljivi pacientki v umobolnici. In vzrok? Prehod iz otroka v ženo se sam ni hotel izvršiti — toda zaradi tega iti k zdravniku, to bi bilo vendar nedostojno, nekrščansko, da, nemoralno!! Pa mi recite, da kaj takega ni mogoče v dvajsetem stoletju!

Umivanje naj se deca vedno veseli, še bolj pa plavanje. Pri nas je hodila vsa rodbina, če je bil le kakšjak ropel dan, v kopališče in zato pač ni čudno, da smo otroci znali ta šport kakor abecedo. Gotovo, da boleha mati tega ne bo zmogla, toda pa saj je dovolj plavalnih mojstrov. Zdrave matere pa si naj za to potrebni čas kar lepo odtrgajo od gospodinjstva — z dobro voljo gre vse — pa bodo čile kakor moja mamica, ki še dandanes poleti vsak dan plava v mrzli vodi in se ji o kakem reumatizmu ali podobnih zadevah niti ne sanja. Otroke nas je po vroči kopeli vedno umila in odrgnila z mrzlo vodo; seveda smo včasih vriskali, pozneje pa nam je bilo to užitek. V institutu, kjer nas je spalo po dvajset v sobi, sem opustila vsakodnevno umivanje celega telesa z mrzlo vodo — za plačilo pa sem dobila hude ozeblina na rokah in nogah. Več let sem hudo trpela od te sitne nadloge, izgubila pa se je brez sledu, čim sem se zopet vsako jutro z dvema trdimi brisačama od pete do glave (ne narobe!) temeljito odrgnila. Poleg tega, da je plavanje ena najlepših in najbolj zdravih športnih panog, ne utrjuje in krepi samo telesa, temveč tudi voljo. Zato mamice, nikar ne bodite preveč boječe — pomislite rajši, da malo «gaganje» še nikoli ni škodovalo; strešna opeka pa lahko pade vašemu miljenčku na glavo, tudi če ga še tako čuvate. Ako je nesreča namenjena, ne izbira oblike. Neki moj tovariš je kakor jaz vžrasel ob vodi, toda njegova mamica se je tako bala za sinčka, da danes ta orjak trepete v vodi, ki mu sega do brude. Človek bi se še nesreče ne smel prestra-

šiti, pa naj se boji vode! Ali bi vas veselilo, matere, če bi se vaši nedorasli ali celo odrasli otroci zdeli ljudem boječi ali celo — malce smešni? Pogum in trdna volja je to, česar v današnjih nemirnih dneh vsi najbolj potrebujemo!

Pa nadaljujmo! Zgornji deli nog so navadno normalno razviti, čudno pa je, kako malo najdemo pravilno in lepo rastlih stopal. Največ je tega krivo neprimerno obuvanje in premajhna nega. Ko bi ve, mamice, videle toliko bosih nog kakor jaz, bi si morda tudi nožice svojih miljenčkov malo bolj ogledale. Morda ne veste, da so noge huda okvara, ki ne opliva kvarno samo na ose telo, temveč tudi na duševni razvoj vašega otroka? In vendar ni nikdar prepozno, da se ta hiba popravi — najbolj uspešno zdravljenje je seveda tisto, ki se prične v najnežnejši dobi. Primerni vložki so malim nožicam gotovo manj prijetni ko mehke copatke, toda pametna mati bo z izpodbudno besedo še bolj kakor z mehkim robčkom osušila solzice. Nekoč je hudomušen zdravnik odgovoril dami, ki mu je potožila, da se tako strašansko boji smrti: «Mi se končno navadimo na vse, milostljiva, tudi na to, da nas ni več tu.» Tudi na vložke se bodo otroci tako navadili kakor kratkovidnej na naočnike — naposled jih boste morale še siliti, da bodo hodili brez njih! Lažji primeri ploščate noge pa se dajo uspešno ozdraviti s primernimi ortopedičnimi vajami. — Ne smejte se mojim besedam, da vplivajo ploščate noge negativno tudi na duševni razvoj otrok. Mar si morete misliti, da bi bil fant z nezdravimi stopali dober hribolazec ali drsalec, ali da bi se mogel uspešno udejstvovati na belem polju ali pri drugem, zlatem, nad vse ljubljem nogometu? Prav tako ne bo deklica, ki ima nepravilno oblikovane noge, nikoli dobra športašica in plesalka, da ne govorimo o nelepah oblikah nog, ki jih tudi najdražji čveljček ne more docela zakriti. A otrok, ki nikdar ni mogel uspešno tekmoovati s svojimi sovrstniki, ne bo nikoli popolnoma srečen. Bati se je celo, da mu bo ta nesigurnost otroške dobe okrnila razvoj značaja in neugodno vplivala na ves potek njegovega žiljenja.

Dragi starši, verjemite mi: vse hibe, velike ali male, tudi tiste, ki vemo le mi sami zanje, nas bolijo, flačijo in mučijo, nas delajo plahe in nerazpoložene, sitne in jezne, pa tudi do bolesti krivične in zlobne. Zato jih je treba čimprej odpraviti ali vsaj izboljšati. S telesnim ozdravljenjem bo prišlo tudi duševno in, ker živimo v času, ko se lahko zares zanesemo le na lastne moči, rabimo tem več žiljenjske sile, tem več poguma in vere vase. Odrasli si pomagamo sami, otrokom pa je treba pomagati — a najbolj in najuspešneje jim boste pomagali vi sami, dragi starši.

Želim vam zdrav, svež naraščaj, v katerem bodo vzcvetele vse vaše vrline, vse vaše sanje, vsi vaši upi in vaše nade — naraščaj, ki bo po novi poti krepko stopal v novi dan.

Selma Lagerlöfova

Selma Lagerlöfovo prištevamo k tistim ženskam, ki so s svetlimi črkami zapisane v svetovni zgodovini. Posebno občudovanje zasluži zlasti zato, ker nam je s svojim delom dokazala, da zmore žensko srce tudi v dobi najhujšega materializma, slepega pehanja za denarjem in kupčijskimi uspehi, osvojiti svet! In ta žena si je osvojila svet s svojim sreem, ki je svetilo in grela tudi v daljavo. Sredi sodobne stvarnosti, tehniškega napredka in hladnega umskega razdobja se nam zdi pesnica Selma Lagerlöfova kakor simboličen čudež in izpodbuda k veri v dobro'o.

Pesnica je po rodu Švedinja. Njena domovina šteje komaj sedem milijonov prebivalcev, toda dela Selme Lagerlöfove poznajo po vsem širnem svetu. Prevedena so v angleščino, francoščino, italijanščino, češčino, nemščino, slovenščino, ruščino, finščino, nizozemščino, madžarščino, španščino itd. itd.

Rodila se je dne 20. novembra l. 1858. na posestvu Maiback v Wärmlandu na Švedskem. V zgodnjih otroških letih je mnogo bolehal, otroška bolezen ji je pustila za vse življenje znamenje, ki se kaže v lahnem šepanju. Vzlic temu je preživela toplo, vedro mladost, saj je zrastle sredi narave in v neposrednem stiku z njo. S tri in dvajsetimi leti je prišla na stockholmsko učiteljsko in se je potlej deset let udejstvovala kot učiteljica. Ves čas pa jo je vznemirjal notranji glas, ki jo je neprestano opominjal: delaj, rojena si pesnica! Letu 1891. je res izdala svojo prvo knjigo «Gösta Berling», ki skraja ni žel pravega uspeha. Šele Georg Brandes, ki je na daljnem severu veljal za nekakšnega papeža slovstva, je s svojo avtoriteto dosegel, da so priznali delu vso vrednost, in s tem se je tudi začela pot slave Selme Lagerlöfove.

Po prvem uspehu je Selma Lagerlöfova mnogo potovala. S svojo prijateljico, švedsko pisateljico Zofijo Elkanovo, je prepotovala Nemčijo, Švico, Italijo, Belgijo. Pozneje se je napotila še v Egipt in v Palestino. Od tistih dob dalje je z neumorno vztrajnostjo ustvarjala delo za delom: zbirko novel «Nevidne vezi», povest «Čudež antikrista», ganljivo povest o očetovski ljubezni «Jansovo domotožje».

Pod morečimi vtiski svetovne vojne je napisala roman «Sveto življenje», v katerem riše lakoto in bedo človeštva. Največjo naklado pa je doživela njena mladinska knjiga «Čudovito potovanje malega Nilsa Holgersona z divjimi gosmi», kjer v obliki pravljice opisuje geografski in gospodarski položaj Švedske. V tej knjigi se odražata srce pesnice in duša učiteljice in knjiga je prvi kažipot v novo deželo.

Malokomu je dano, da bi doma tako visoko cenili njegovo delo, kakor cenijo na Švedskem dela Selme Lagerlöfove. Njen petdeseti rojstni dan je pomenil za vso državo pravi praznik. Leto dni poprej so jo imenovali za častnega doktorja na vseučilišču v Upsali in že po preteku enega leta je prejela Nobelovo nagrado. Njenega sedemdesetega rojstnega dne pa ni praznovala samo njena domovina, temveč ves svet.

V šolah male švedske države vsi slika Selme Lagerlöfove zraven slike kralja Gustava. V poslednjih letih se posebno zavzema za mir. Poslanica, ki jo je v imenu otrok vsega sveta naslovila na najodličnejše državnike, naj se v imenu otrok razorožujejo, nam je še vsem v spominu.

a. fr. b.

Žena srednjih let

Nič važnejšega in resnejšega bi ne mogla reči ženskam, kakor to, da naj že v mladosti skrbijo za svoja poznejša leta. Starost je nesreča, kateri uide-mo samo s smrtjo. Po navadi se prikrade prav tako nepričakovano kakor jesen po poletju. Jesen nastopi in se nič ne meni, ali so naše shrambe za zimo polne ali ne. Tako je tudi z nami. Starost pride ne glede na to, ali smo nanjo pripravljene.

Nekako z žalostjo mislimo na dobo ženske srednjih let. Toda še hujša je za žensko poznejša doba. Hudi so časi okrog petdesetega leta starosti. Mladost je vesela, starost je po navadi vedra. Toda ženske v srednjih letih so običajno nezadovoljne, godrnjave, občutljive in slabo urejene v življenju.

Nič ni težko razumeti, zakaj pride ženska v tak položaj. V mladih letih je žena vsa zaposlena. Roditi in odgajati mora otroke, pomagati možu pri njegovem delu. Nič ne misli nase, vsa živi za druge. Morda je v mladosti delala težje kakor suženj, toda delala je za svoje drage in to ji je bilo v zadoščenju. Njena hiša je bila polna veselja in življenja, otroci so prihajali in odhajali, večer prijeten nemir je bil krog nje.

Toda ko dospe v srednja leta, se prizorišče njenega življenja naglo izpremeni. Mož je ne potrebuje več pri svojem delu. Otroci so odrasli, poročili so se in si ustanovili lastne rodbine. Njen dom je postal tih in zapuščen. Ona in njen mož sta tam, kjer sta začela. Razlika je samo ta, da sta bila ljubimca, ko sta bila mlada, zdaj pa sta skoraj tujca.

V njenih mladih letih, ko se je vsa žrtvovala za svojo rodbino, je zapustila vse svoje prijateljice, nikoli ni šla nikamor, samo delala in skrbela je za rodbino. In zdaj, ko je ostala sama, bi rada imela prijateljico, ki bi se z njo večasih pogovorila, šla kam z njo in se tako laglje privadila na novo življenje. Toda vse okrog nje je prazno.

Ona, ki je bila nekoč duša rodbine, ki je dihaja za vse, je danes vsem nepotrebna. Ona, ki ni nikdar imela mirnega trenutka, je sedaj samotna. To razpoloženje in njena fizična izprememba močno vplivata na njeno zdravje.

Kako preprečiti to nesrečo, ki doleti skoraj vsako žensko?

Rešitev tega vprašanja je individualna. Toda za vse velja, da si je treba ohraniti iz mladosti nekaj za starejša leta. Najboljše je vsekako, da ostane svojemu možu prijateljica. Toda takih žen je malo.

Mnogo žen misli, da se bo prijateljstvo med njima spet vrnilo, ko bodo otroci odrasli in preskrbljeni. Nemogoče je po dolgem času vzbuditi spet ljubezen in zanimanje. Če noče poročena žena ostati samotna v svojih težkih srednjih letih, potem mora korakati skozi življenje prijateljsko z možem.

Kostanjarček

Prav za prav to ni iskanje službe, toda nekaj takega je pa vendarle.

Morda ste videli ali pa brali, kako bogato je bil v letošnji jeseni založen ljubljanski trg z gobami. Človek kar ni mogel mimo, tako so ga vabili lepi jurčki. Glejte! Moja hčerka, že gospodična seveda, pride nedavno domov vsa vesela, češ, kako krasne jurčke je kupila. Pa pravi:

«Veš kaj, mama, kaj takega se mi pa še ni prigodilo. Pridem s trga do tromostovja, tam pred Lukičevo trgovino peče mati s sinčkom kostanj. Grem mimo in v rokah držim te-le štiri krasne, velike jurčke — kajpak ne v papirju, ker prodajalke gob sploh nimajo papirnih vrečic. Kar priskoči deček, ki pomaga materi pri peki kostanja, in mi ponuja papirno vrečico za moje gobe, češ: «Nate, gospodična, da ne boste nosili gob kar tako!» Mene je ta uslužnost presenetila, vzela sem vrečico in ponujala dečku dinar za njo. On pa ne in ne, ni hotel vzeti. Gola uslužnost!»

In kaj smo sklenili vsi? Za to prijaznost in uslužnost se moramo oddolžiti. Če nas bo kdaj zamikal kostanj, si ga bomo vselej kupili pri materi tega uslužnega dečka! In še svojim prijateljem in znancem bomo priporočali to «tvrdko!»

Vrednost materinstva

(Napisala Virginija Sullivan-Tomlinsonova, ločena žena slavnega letalca D. W. Tomlinsona in znana pisateljica.)

V natrpano sodno dvorano v Kansasu City so se molče vlekle cele procesije žensk — dobro oblečenih žensk. Mnogo se jih je pripeljalo z lastnim avtomobilom. Privedla jih je časopisna vest in zdaj so nastopale v zlovesči tišini.

Dva dni prej sem prestala tisto barsko izkušnjo, ki se imenuje razpoka z vsemi pripadajočimi neprijetnostimi. Sodnik Daniel Bird je izrekel sodbo: «Tu vidimo razbit dom... do brega moža in dobro ženo... toda kaj naj se zgodi z otrokom? Prepričan sem, da tale mati ne bo mogla dobro skrbeti za otroka, ker jo ovira pri tem njen pisateljski poklic. Zato sem odločil, da oddamo petletno Sheido Anu v samostan Notre Dame de Sion...»

Ker sem torej pisateljica, mi je sodnik odvzel dete in ga dal v sirotišnico! Dokler bom živa, ne bom pozabila na strašni občutek — bilo mi je, kakor da bi umirala — občutek, ki me je prevzel, ko sem se vrnila domov v prazno sobo in zagledala tam lutke svoje hčerke in čevljiček tam, kjer ga je pustila. In zraven njega je stal moj pisalni stroj: nemi simbol ur, ki sem jih preživela pri delu in se je hčerka igrala okrog mene.

V blazni naglici sem podala rekurz. In to je bilo pri zopetni obravnavi: žene celega Kansasa so se združile v mojo obrambo. Domači spori, ko gledata dva odrasla človeka drug na drugega čez nenadno prepast, niso nikomur zanimivi v današnjem času lahkih in naglih razporok. Ampak da bi morala mati, ki jo je sodišče priznalo za moralno brezhibno v vsakem pogledu, izgubiti svojega otroka samo zato, ker mora delati, da ga preživlja, to je bilo v sodstvu države Missouri nekaj nečuvnega. In ženske prebivalstvo Kansasa se je zavzelo.

Bila je napeta tišina, ko je vstopil sodnik Hopkins Shain. Nihče ni demonstriral, toda pogled v obeh čakajočih mater je bil bolj zlovesč kakor koraki vojske. V tridesetih minutah je resni glas sodnika Shaina razveljavil razsodbo nižje instance in jaz sem dobila svojega otroka nazaj. S tem je bila pravna zadeva končana. Toda nastalo je novo nerazrešeno vprašanje: poklic ali materinstvo? In moderna žena se vprašuje: zakaj?!

Časi, ko je gospodinja posvečala ves svoj čas potrebam rodbine, so že davno minili. Za to so poskrbeli razni izumi, ki so izenostavili domače delo in osamosvojili nazore žena. Današnja žena opravi domače delo, potem pa izrablja

prosti čas pometno zase. Ali je morda zaradi tega slabša kakor žena pisateljica ali pevka ali sploh poklicna žena?

Ako čuti žena nagon, da mora ustvarjati ali služiti, mar ga mora zatreti zavoljo starega gesla, da je ženino mesto samo v gospodinjstvu? Ali se vam ne zdi, da je nespametno zahtevati od žene, naj zataji svojo nadarjenost, kakor hitro se omoži?

Nekoč so sedele žene v špiljah in oskrbovale svoje mladiče, medtem ko je šel mož na lov in je pobijal divjačino, da bi oskrboval hrano in odelo. Vsaka normalna žena se gotovo čuti najbolj srečno in varno na svojem domu. Toda veliko žen je dokazalo, da je dobra žena in mati lahko v popolnem soglasju s poklicem. Primer za to je gospa Rooseveltova, dr. Lilian Gilbertova, Pearl Buckova, pokojna gospa Schumann-Heinkejeva in mnogo drugih.

Medtem ko je zlati glas Schumannove navduševal svet, je izpolnjevala njego va lastnica gospodinske dolžnosti. Urila se je v petju pri opravljanju domačih del. In ta velika umetnica je znala biti pri vsem tem izvrstna mati. Ali bi mogel tisti, ki je slišal, kako je njen baržunasti glas pel Brahmsovo Uspavanko, dvomiti o tem, da je ne poje samo svojim lastnim, temveč vsem otrokom sveta?

Ali naj žena, ki je zdravnica, izgubi pravico do materinstva zato, ker hoče s svojimi spretnimi rokami reševati druge?

Prav v mirnem zatišju svojega doma sta pisali Mary Roberts Rinehart in

Kathleen Norris, materi vrlih sinov, svoja književna dela, ki so jima prinesla narodni sloves. Ali naj bi bil svet okraden njunih lepih, življenjskih povesti zato, ker sta bili soprogi in materi?

Pisatelji se najlaže povzpno nad enoličnost vsakdanjega življenja. Mati, ki je pisateljica, lahko dela pozno v noč — in je pri tem doma, čuje nad svojim otrokom, ki spi v sosedni sobi. Kaj pa naj rečemo o neštetihih ženah, tudi dobrih materah, ki preplešejo nočne ure v barjih in prepuščajo otroke doma služkinjam ali pa, kakor se pogosto dogaja, sploh brez nadzorstva?

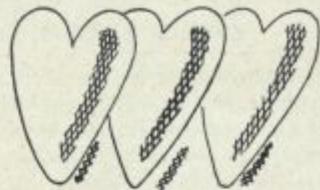
Ali pa o strašnih igralkah bridža, ki odhajajo kmalu po poldnevu in se vse zasopljene vračajo z večerjo, ki so jo kupile kje v delikatesni trgovini, ker ne utegnejo ostati doma, da bi sku hale tečno jed? In kaj pa tiste marljive žene, ki posvečajo ves svoj čas društvenim in dobrodelnim namenom in nimajo nikoli časa za lastne otroke? Mnogo jih je in gotovo bi ogorčeno odbile očitek, da niso dobre matere. Pa vendar presegajo ure, ki jih posvečajo svojim lastnim interesom, daleko čas, ki ga preživi povprečna mati pri poklicnem delu. Dosti je resnice v tem, ko se pravi, da nima nihče toliko časa kakor zaposleni človek — ker zna prosti čas ceniti in ga dobro izkoriščati.

Mati dá otroku najdražje: življenje. Kdo bi ji hotel odrekati to pravico?

Pesnik Tennyson je zapisal: «Pojem, ker moram!»

No torej, če pojem, ali sem zaradi tega manj mati?

PRIJATELJSTVO- LJUBEZEN

«Ne verujem v prijateljstvo med moškimi in žensko», trdi Vladko. «žensko srce hrepeni po ljubezni in njena usta po poljubih.»

«Ti si materialist», ugovarja Emil. «Moj najboljši prijatelj je na primer Iva. To je moja zaupnica. Njej zaupam vse, ker me popolnoma razume. Morda bolje kakor lastna žena, in ti veš, da imam svojo ženo rad. Tudi mi nikoli ni prišlo na misel, da bi gledal na Ivo drugače, kakor na dobro tovarišico. Pa tudi Iva ne vidi v meni nič drugega kakor starega prijatelja...»

Vladko molči, a se nezaupno smehlja. Prepričan te, si misli Emil in gleda neopaženo na uro. Kmalu pride Iva. Saj je že tu! S prijaznim nasmehom poda Emilu roko in sede k mizi.

«Dovoli, da ti predstavim svojega prijatelja: dr. Gorec — Iva Perkova.»

Nato se veselo zabavajo. Ivi se res ne more nič očitati. Iskren, toda čisto prijateljski ton in miren pogled na Emila — res, nič drugega se ne skriva za njim. Seveda — izjema potrjuje

pravilo, Vladko nekaj mrmra sam pri sebi in kmalu odide.

Iva in Emil sta sama.

«Emil!» — Iva ima solze v očeh. Presenečen dvigne Emil glavo. «Kaj pa je, Ivica, povej...»

Iva molči.

«Ampak, Ivica, prijatelji si vendar...»

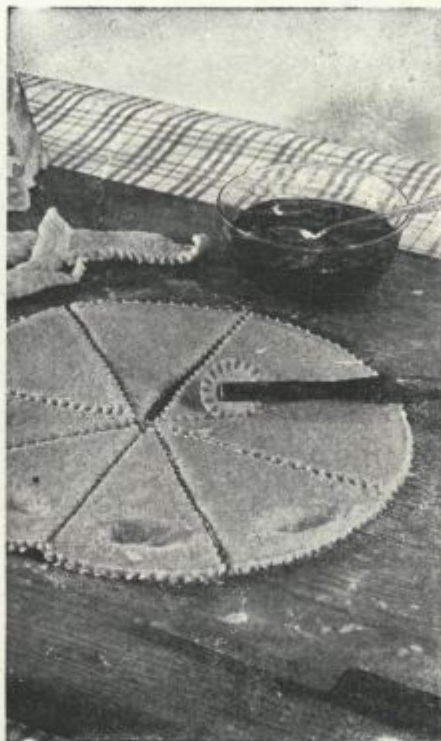
«Da, prijatelji si vse povedo», mu seže Iva jokaje v besedo in preden se Emil nadeja, je Iva v garderobi, se obleče in izgine v mrzlo noč. Nočni zrak ji prijetno hladi razpaljeni obraz in plašno bije dekletu srce... Dragi Emil, ko bi vedel... Toda Emil ne ve. Začuden sedi v kavarni in si beli glavo zaradi čudnega vedenja male prijateljice. Iva se je zaljubila! Najbrže je tako in ne drugače! Ivo pa menda boli srce in hotela se je zaupati svojemu prijatelju, toda preplaha je, si misli Emil in se prizanesljivo smehlja.

Medtem blodi Iva po obrežju in zvezdnati noči izpoveduje svojo ljubezen, svojo ljubezen do Emila... B.

Sadni kolački

Kozarec posnete smetane z zavretega mleka osladimo z žlico sladkorja, osolimo in primešamo toliko moka, da dobimo primerno trdo testo, ki ga potem razvaljamo v mlince, velike 25 do 30 cm. Te mlince denemo nato na dobro pomazano pekačo, kjer jih obrežemo in narežemo na osem enakih delov ter spečemo v precej vroči pečici. V 15 minutah so mlinci na pol pečeni. Potem jih hitro obložimo z že pripravljenim sadnim nadevom in pečemo še nekako 10 minut. Kolačke ponudimo tople ali pa mrzle.

Sadni nadev: Pol kilograma olupljenih jabolk narežemo na četrtinke in jih hitro zdušimo z dvema žlicama vode in dvema žlicama sladkorja. Prav tako pripravimo tudi rabarbaro.

RAZLIČNE SOLATE

Kako solate pripravljamo, mešamo in okrašujemo, je umetnost in važen obred, kjer je treba precej domišljije, okusa, spretnosti in potrpljenja. Na največ različnih načinov se prav gotovo lahko pripravi krompirjeva solata, in težko naštetimo na dve kuharici, ki bi naredili iz istih snovi in dodatkov solato, ki bi imela evak okus in ki bi bila na oči enaka. Vsaka nekaj doda, nekaj opusti, solata je lahko zmerom dobra, toda vselej ima drugačen okus. Zlasti francoska kuhinja pozna celo vrsto načinov, kako se pripravi solata, in uporablja pri tem zelo okusne majoneze in omake.

Zelene in drugačne zelenjavne solate so že same lične in jih zato ni treba še posebej ozaljševati, pač pa moramo okraševati mesne, ribje in podobne solate, ker so same zase preveč neznatne, na ta način pa postanejo prijetne tudi za oko.

Navadno krompirjevo solato poboljšamo in polepšamo, če ji na primer primešamo cikorijsko solato, zrezano na rezance. Takšna solata je že na oči lepša in tudi bolj zdrava in redilna.

Krompirjevo solato denemo v plitvo skledo in jo ozaljšamo s ploščicami paradižnika, kumar, s sesekljanim zelenim peteršiljem ali pa z lepo narezanimi ploščicami kuhanega korenja.

Lep in dober okras krompirjeve solate je tudi na drobno sesekljan rumenjaka in beljak, in sicer vsak posebej. Pri ozaljšanju različnih solat lahko pokaže vsaka kuharica svoje kuharske sposobnosti.

Zelenjavne solate (pesa, zelena, črna redkev itd.) imajo več prednosti pred drugimi: so poceni, delamo jih lahko

vso zimo in so zelo koristne za živce. Nervozni ljudje bi morali imeti sleherni dan na mizi razen jabolka tudi kakršnokoli zelenjavno solato.

Peso pripravljamo takole: Najprej jo skuhamo in jo potem, ko je hladna, olupimo, zrežemo na ploščice in pokapamo z limonovim sokom. Nato pridenemo ščepec sladkorja, soli, kumine in nastrganega hrena. Tako pripravljena naj počiva čez noč in jo serviramo šele drugi dan. Lahko pa pripravimo peso tudi tako, da ji primešamo kuhanega belega fižola, olja, sladkorja, nastrganega hrena in nekoliko kumine.

Zelnata solata. Na rezance narezano in poparjeno zelje osolimo, pridenemo limonov sok, ščepec sladkorja in žličko olja, potem naj pa eno uro stoji.

Solata iz kislega zelja. Na drobno zrezano kislo zelje zmešamo z nastrganimi jabolki, s sesekljanimi paradižniki in čebulo. Po'em po resemo solato s kumino, polijemo s toplim oljem in z limonovim sokom (na 3 žlice olja sok od polovice limone). Ako primešamo kislemu zelju sesekljanih kumar, nastrgane repe in čebule, dobimo spet drugo okusno zimsko solato. Prav dobra je tudi solata iz kislega zelja, pripravljena z majonezo.

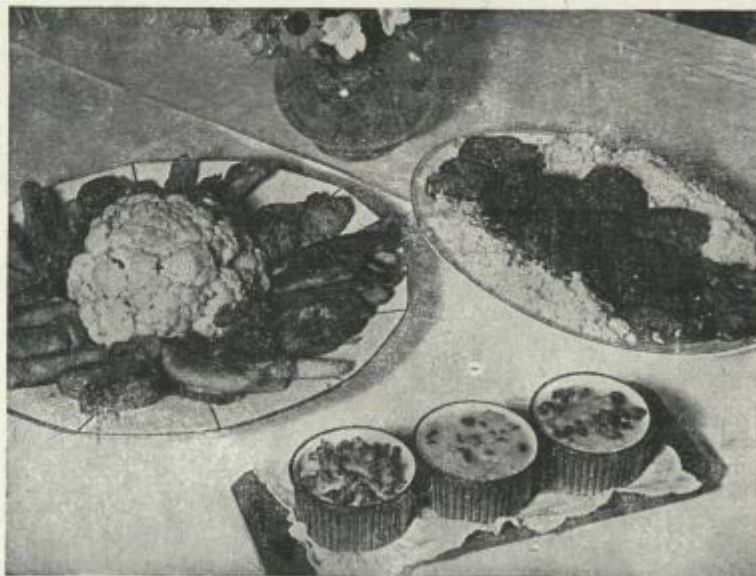
Mešana zelenjavna solata. Vse vrste zelenjave narežemo na rezance in skuhamo v slani vodi. Potem pridenemo kuhano cvetačo, na kocke narezano jabolko in kumaro, 1—2 kuhana krompirja in kuhano peso. Nato začini solato z limonovim sokom in majonezo.

Redkvična solata. Redkvice operemo, očistimo in narežemo na bolj debele ploščice. Potem jo osolimo in opopramo, pokapamo z limonovim sokom, kisom in oljem. Tako pripravljene redkvice nagradimo na liste glavrate solate in jo tako serviramo. Ponudimo jo lahko tudi brez glavrate solate. Prav posebno okusna je redkvična solata, če ji primešamo dobre majoneze.

Solata iz zelene z jabolki. Zeleno skuhamo. Surova jabolka narežemo na kocke in jih zmešamo z narezano zeleno (vsakega naj bo pol). To zmes polijemo z majonezo, ki smo jo naredili iz osminke litra kisle ali pa sladke smetane, 1 žlice gorčice, ščepeca zmletih nageljnovih žebic, soli in limonovega soka.

Ameriška zimsko solata. Eno kuhano zeleno, tri jabolka, tri hruške in pol glave endivije narežemo na kocke in zmešamo z majonezo.

Mešana solata. Skodelico na kocke narezanih hrušk, skodelico jabolk, nastrgane surove zelene ter v pečici zmehčane in nastrgane pese, vsakega po eno skodelico, zmešamo. To zmes polijemo potem z omako iz olja, limonovega soka, sesekljanega rumenjaka in estragona. Najlepša je, če jo ponudimo v školjkah in ozaljšamo s paradižnikovimi ploščicami.

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z nadevanimi petelinčki. 2. Ocvrti krompirjevi rogljički. Solata. 3. Jabolčna grmada.

Zvečer: Ledvice z možgani.

Torek.

Opoldne: 1. Ohrovtova juha. 2. Mesni hlebčki v paradiznikovi omaki (162). Špageti. 3. Kompot.

Zvečer: Mešana jajca. Fižol z nastrgano redkvico.

Sreda.

Opoldne: 1. Fižolova juha. 2. Telečji zrezki s šunko. Zeljna solata s krompirjem. Sadje.

Zvečer: Močnik.

Četrtek.

Opoldne: 1. Kuhana sveža svinjska rebra. Ričet. Kislo zelje. 2. Rumove rezine.

Zvečer: 1. Krompir v oblicah. Presno maslo. 2. Kava.

Petek.

Opoldne: 1. Sladka repa. 2. Rezančev narastek s sirom. Kompot.

Zvečer: Mlečna kaša.

Sobota.

Opoldne: 1. Jetrna juha. 2. Riž z gobami. Solata. 3. Pečen kostanj.

Zvečer: Pečenice. Krompir v kosih.

Nedelja.

Opoldne: 1. Postna riževa juha (15). 2. Španske prsi. Mešana solata. 3. Jabolčni kolač iz krhkega testa.

Zvečer: Goveji guljaž. Kislo zelje.

Opomba: številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

Jabolčna grmada.

6 žemelj narežemo na rezine in jih namočimo v mleku ($\frac{1}{3}$ l). Potem namažemo kozico dobro s presnim maslom in potresemo z drobitinami pa denemo vanjo plast namočenih žemelj in plast na rezine narezanih jabolok, ki jih potresemo s sladkorjem, pomešanim s cimetom, rozinami in sesekljanimi orehi. Na to denemo spet plast žemelj, ki jih pokapamo s presnim maslom, potem soet jabolka itd. Na vrh denemo žemlje, ki jih tudi pokapamo s presnim maslom, in polijemo vse skupaj z $\frac{1}{3}$ litra mleka, v katerem smo razžvrkljali eno jajce, ter pečemo jed približno tri četrt ure v zmerno vroči pečici. Medtem ko se grmada peče, jo večkrat polijemo z mlekom. Jabolok potrebujemo $\frac{3}{4}$ kg, presnega masla 6 dkg, rozin 4 dkg, sesekljanih orehov pa 3 dkg. Ko je močnata jed pečena, jo stresemo v skledo in okrasimo s snežno kremo.

Krema: Tri beljake stepemo v trd sneg, medtem pa dodajamo po kavnih

žličkah 5 dkg stolčnega in presejanega sladkorja, nazadnje pa primešamo s kuhalnico še 15 dkg stolčnega sladkorja. Trdo kremo namažemo po vrhu grmade, ki jo postavimo potem še za dve minuti v toplo pečico, da krema malo zarumeni.

Ledvice z možgani.

Dve svinjski ledvici opravimo s čebulo na masti, potem jima primešamo očiščene sesekljane možgane, nakar vse skupaj osolimo in še nekoliko prepražimo.

Telečji zrezki s šunko.

Tri četrt kilograma telečjega stegna rahlo potolčemo, nekoliko osolimo, vtremo po eni strani s sardelnim maslom (1 sardela in 2 dkg presnega masla) in dobro pritismo na to stran vsakega zrezka rezino gnjati, ki mora biti tako velika, kakor je zrezek. Nato povaljamo zrezke v moki, jajcu in v drobtinah ter jih ocvremo na olju ali pa na masti. V mast jih položimo najprej na tisto stran, kjer je gnjat.

Rumove rezine.

Najprej dobro vmešamo 5 rumenjakov in 14 dkg sladkorja, nato dodamo 16 dkg neolupljenih zmletih mandeljinov in ohlajeno čokolado, ki smo jo skuhal iz 10 dkg čokolade, 5 dkg sladkorja in 3 žlice vode, nazadnje pa primešamo še 2 dkg v rumu namočenih drobtin in sneg iz 5 beljakov. To zmes stresemo v pekačo, ki smo jo namažali s presnim maslom, in jo spečemo v zmerno vroči pečici. Ko je zmes pečena, jo vzamemo iz pekače, počakamo, da se ohladi, nakar jo namažemo po vrhu z mezgo, čeznjo pa polijemo rumov led. Še boljše so rezine, če vsaj dva dni počakajo.

Led: 12 dkg sladkorja in 2 žlici vročega ruma dobro zmešamo, potem pa polijemo to tekočino na pečeno testo, ki ga nato razrežemo na rezine.

Rezančev narastek s sirom.

Zamesimo navadne široke rezance in jih skuhamo v 1 litru mleka pa počakamo, da se shlade. Nato vmešamo 10 dkg presnega masla in 8 dkg sladkorja, potem še 4 rumenjake, 15 dkg sladkega sira in kozarec kisle smetane. Tej zmesi primešamo drobno sesekljano limonovega oluoka in nekoliko soka, pest rozin in ohlajene rezance. Nazadnje vmešamo prav na rahlo še sneg iz 4 beljakov, stresemo zmes v namazano pekačo in jo pečemo v pečici nekako tri četrt ure.

Jetrna juha.

Z 20 dkg govejih jeter potegnemo kožico in jih narežemo na drobne koščke. Na dveh žlicah razbeljene masi opravimo potem pol narezane čebule in narezana jetra. Ko je oboje oprazeno, stresemo na mast 4 žlice moke, ki jo nekoliko zarumenimo, potem pa prilijemo vode, juho osolimo in do kraja shukamo.

Riž z gobami.

Na 6 dkg masti opravimo 1 dkg drobno sesekljane čebule in primeša-

mo potem 40 dkg opranega riža. Ko se riž nekoliko oprazi, ga zalijemo z vodo in dušimo. Posebej opravimo na 2 dkg masti pol kilograma narezanih gob (če so suhe pa seveda primerno manj), ki jih osolimo in opopravimo. Nato zmešamo riž z gobami in ponudimo jed z nastrganim parmezanom.

Španske prsi.

Telečje prsi kuhamo v slani vodi približno dve uri. Nato potegnemo iz mesa vsa rebra in počakamo, da se ohladi. Ko je meso hladno, povaljamo celi kos najprej v moki, potem v raztepenem jajcu, nazadnje pa še v drobtinah in ga ocvremo na masti. Nato narežemo meso na kose in ga okrasimo z zelenim peteršiljem in limonovimi rezinami.

Jabolčni kolač iz krhkega testa.

V 30 dkg mehke moke in 8 dkg stolčnega sladkorja in nastrganega olupka od polovice limone zdrobimo 15 dkg presnega masla in naredimo na sredi jamico, v katero zlijemo dva rumenjaka, ki smo ju razžvrkljali v šestnajstinki litra mleka, sok od polovice limone in za nožev konic pecilnega praška, ter zamesimo iz tega testo. To testo postavimo za toliko časa na hladno, da se strdi. Nato testo razpolovimo in obe polovici enakomerno razvaljamo. Eno polovico denemo na namazano pekačo in natresemo nanjo $\frac{1}{2}$ kg olupljenih in na rezine narezanih jabolok, potresemo jabolka z 10 dkg vaniljevega sladkorja, s 3 dkg rozin in s 3 dkg oprazanih drobtin. To pokrijemo potem z drugo polovico testa, ki jo pomažemo po vrhu z jajcem in potresemo s 3 dkg debelo sesekljanih onraženih orehov. Kolač spečemo v topli pečici in ga potem, ko je hladen, razrežemo in potresemo s sladkorjem.

BOŽIČNI VEČER.

1. Mešana slanikova solata (predjed). 2. Postrv v rdečem vinu z opečenimi žemelnimi rezinami. 3. Kostanjev puding. 4. Čaj.

SILVESTROV VEČER.

1. Belgijska juha. 2. Ščuka v smetani. Pečen krompir. 3. Kuhano vino. Razno pecivo.

Mešana slanikova solata.

Zmešamo na drobno zrezane marinirane slanike, nekoliko sarčelic, kisljih kumaric, trdo kuhanih jajc, osankov pečenke (če jih imamo), olupljenih in narezanih jabolok in krompirja. Tej zmesi pridenemo potem še nekoliko gorčice, sesekljanih kaper, drobno narezane čebule in nekaj jušnih dišav. To solato okrasimo z režnji kumaric (z režnji zvite gnjati) in z majonezo, nakar naj nekaj ur stoji.

Postrv v rdečem vinu.

1 kg postrvi osnažimo, skuhamo, posolimo in denemo za tri četrt ure na hladno. Potem nalijemo v kozico pol litra rdečega vina, ki mu pridenemo

Otroški lasje

rabijo posebno nego!

Že pri odraslih lasje zelo lahko izgube svoj sijaj in gibčnost, kako občutljivi so potem šele nežni otroški lasje! Otroški lasje rabijo posebno nežno nego, brez vsake sestavine, ki bi mogla dražiti lase ter jim škodovati.

KAMILOFLOR

Specijalni Shampoo za plavolaske, ne vsebuje alkalija. Daje lasem čudovit sijaj.

BRUNETAFLOR

Specijalni Shampoo za temne lase, ne vsebuje alkalija, daje lasem čudovit sijaj.

ELIDA

SHAMPOO

3 dkg na drobno sesekljane čebule, košček limonovega olupka in lovorjev list, ter ga zavremo. Nato potegnemo kozico z vinom h kraju, denemo vanjo postrv in jo kuhamo počasi 15 minut. Ko je riba kuhana, jo vzamemo iz vina in denemo v skledo, kjer jo polijemo s precejenim vinom. K tej ribi ponudimo lepo opečene žemeljne rezine. V ta namen spečemo tri žemlje na 5 dkg presnega masla.

Kostanjev puding.

18 dkg surovega kostanja olupimo, poparimo z vročo vodo, olupimo še notranjo kožico in ga skuhamo v četrtliru mleka do mehkega. Nato ga pretlačimo skozi sito in denemo hladit. Medtem mešamo v skledi 10 dkg stolčenege, presejanega sladkorja, 4 rumenjake in vanilijo tako dolgo, da se zmes zgosti, nakar ji primešamo pretlačeni kostanj, 4 dkg marelične mezge, 3½ dkg kruhovih ali pa piškotnih drobtin in sneg iz treh beljakov. Posodo za puding dobro namažemo s presnim maslom, potresemo z drobtinami ali pa z moko, vlijemo vanjo pripravljeno zmes in kuhamo puding približno eno uro v sopari. Kuhani puding okrasimo, ko je popolnoma hladen, s stepeno smetano ali pa s kostanjevo kremo.

Kostanjeva krema: 23 dkg surovega kostanja olupimo, poparimo in skuhamo v osminki litra mleka, da je mehak, nakar ga pretlačimo in nalijemo nanj osminko litra sladke smetane. To zmes na ognjišču neprestano mešamo, dokler se ne zgosti. Kuhanemu kosanju primešamo nato 3 dkg marelične mezge in 2 dkg stolčenege sladkorja in denemo vse skupaj hladit. Ko je krema hladna, ji narahlo primešamo še osminko litra stepene smetane.

Belgijska juha.

Iz 4 dkg presnega masla in 5 dkg moke napravimo svetlorumeno prežganje, na katerem zarumenimo po'em 2 dkg čebule. To prežganje zalijemo nato z zelenjavno juho (zelena, korenje, peteršilj, por in ohrovt), nakar naj juha dalje časa vre. Juh pride nemo nazadnje še dve pretlačeni sardeli, za noževu konico stolčenege popra, zelenega peteršilja in 2 dkg nastrganega parmezanskega sira. Juho ponudimo vročo z na kocke narezanim in oprazenim kruhom.

Ščuka v smetani.

Osnaženi, skuhani in oprani ščuki (1½ kg) odrežemo škrgne poklopce in jo osolimo. Na pekači zarumenimo na 8 dkg presnega masla 5 dkg na rezine

narezane čebule, položimo nanjo ščuko, ki jo natremo s sardelnim maslom (5 dkg presnega masla in 2 pretlačeni sardeli) in obložimo z lovorjevim listom in limonovim olupkom, ter postavimo v pečico, kjer naj se peče približno 10 minut. Nato ščuko obrnemo, natremo s sardelnim maslom, polijemo s ¼ litra kisle smetane, potresemo po vrhu z drobtinami in pečemo še neka-ko 15 minut. Potlej denemo ščuko v skledo celo ali jo pa narežemo. V omako zlijemo nato še nekoliko smetane (šestnajstinko litra), ki smo v njej razžvrkljali rumenjaki, in jo precedimo na ščuko. Omaki lahko primešamo tudi ½ dkg pečenih sesekljanih kaper. K ribi ponudimo majhne opečene krompirje.

Prav tako pripravimo tudi karpe.

Kuhano vino.

Četrt dobrega črnega vina, 8 kock sladkorja, limonov olupki in košček celega cimeta zavremo, nato pa precedimo in postavimo takoj na mizo.

PECIVO ZA BOŽIČ IN SILVESTROVO

Sneženi poljubčki.

Štiri beljake, 36 dkg stolčenege sladkorja in sok od polovice limone stepamo v kotličku nad soparo tako dolgo, da se dobro zgosti. Tej zmesi pri-

mešamo potem na drobno narezanih smokev in sesekljanih orehov, potem pa vzamemo kotliček s sopare. Nato namažemo pekačo z voskom, zajemamo sneženo zmes z žličko in pokladamo kupčke v pekačo. Te poljubčke pečemo, prav za prav sušimo, kar v odprtih pečici in moramo paziti, da ne zarumene.

Medeni poljubčki.

Iz 30 dkg mehke moke, 20 dkg sladkorne sipe, 2 celih jajc, 7 dkg medu, malo cimeta, za noževno konico ječulne sode in iz ene stolčene žbice zamesimo testo. Ko testo nekaj časa počiva, ga tanko razvaljamo (1 cm) in zrežemo z obodcem, ki meri v premeru $3\frac{1}{2}$ cm, na okrogle poljubčke, ter jih pokladamo na pekačo, ki smo jo namažali z voskom. Preden devemo pekačo v pečico, pomažemo piškote z razpepinim jajcem in potresemo za okras z narezanimi orehi ali mandeljni. Potem jih pa spečemo na hitro v vroči pečici, da se testo ne razleze.

Keksi.

Iz 1 kg moke, 15 dkg presnega masla, 5 jajc, $\frac{1}{4}$ kg stolčnega sladkorja, 1 dl kisle smetane in iz enega zavička pečilnega praška zamesimo testo, ki ga potem tanko razvaljamo in izrežemo z obodci kekse različnih oblik, ki jih potem svetlorameno spečemo.

Polmeseči.

25 dkg presnega masla vmešamo, pridenemo nato 4 rumenjake in 25 dkg stolčnega sladkorja ter mešamo to zmes tako dolgo, da se speni. Potem pridenemo 25 dkg moke, nazadnje pa še snež iz 4 beljakov. Polovico tega testa zlijemo v pekačo, da se razlije po sredini pekače, v drugo polovico testa pa primešamo na toplem zmehčane čokolade in ga zlijemo v drugo polovico pekače. Ko je testo pečeno, izrežemo iz njega z obodcem polmesece. Tako dobimo pol rumenih, pol pa rjavih polmesecev.

Vanilijevi rogljički.

Iz 21 dkg presnega masla, 28 dkg moke, 10 dkg zmlelih mandeljnov ali orehov in 7 dkg stolčnega sladkorja zamesimo testo, iz katerega naredimo potem majhne rogljičke, ki jih spečemo v pečici. Ko so pečeni, morajo biti čisto bledi. Še vroče povaljamo v vanilijevem sladkorju.

Orehove paličke.

Iz 8 dkg moke, 8 dkg sladkorja, 8 dkg presnega masla, 8 dkg zmlelih mandeljnov ali lešnikov in 2 rumenjakov zamesimo gladko testo, ki ga potem razvaljamo in razrežemo v kratke paličke. Te paličke pomažemo nato z beljakom, jih povaljamo v debelo sesekljanih mandeljnih ali orehih in sladkorju, lahko pa tudi v nastrgani čokoladi ter jih spečemo v povoščeni pekači.

NAŠA NOVA ANKETA

Nihče izmed nas nima denarja na kupe. Vsi moramo, bolj ali manj, dobro obrniti vsak dinar, preden ga izdamo. Starejše gospodinje imajo v tem pogledu že več izkušenj in so gotovo že spoznale, kje se da kaj prihraniti in kako je treba obravnavati gospodinjski denar, da res zaleže. Večina gospodinj si svoje izdatke zapisuje in jih vsak večer skrbno pregleda. Koledar, ki ga vsako leto izda naša založba, ima prav pripravno razdelitev, kamor si gospodinja lahko zapisuje izdatke in dohodke.

Mlade gospodinje nam pa še zmerom nočejo verjeti, da je tako gospodinjsko knjigovodstvo zelo koristno. Zato bomo svojo novo anketo posvetili predvsem mladim in neizvežbanim gospodinjam. Naslov ankete je tale:

«KAKŠNO KORIST NAM PRINAŠA ZAPISOVANJE IZDATKOV?»

Zdaj pa prosimo vse naročnice, posebno vse tiste, ki znajo dobro in varčno voditi svoj dom, naj nam pošljejo svoje odgovore. Hvaležni bomo v imenu mladih gospodinj za vsak do-

ber nasvet, kako bi se dalo ceneje izhajati, kje bi se dalo še kaj prihraniti in kako si je treba razdeliti mesečni gospodinjski denar.

Odgovore bomo začeli objavljati že v prihodnji številki. Prav dobre odgovore bomo nagradili z lepimi knjigami. Na željo dopisovalke ne bomo priobčili njenega imena. V pismu pa prosimo, da navede vsaka naročnica točni naslov. Ankete se lahko udeležijo tudi bralke našega lista, ki same niso naročnice.

UREDNIŠTVO.

Gospodinja in služkinja

Odločili smo se, da uvedemo z letošnjim novim letom novo rubriko pod gornjim naslovom. Mnoge naročnice so nas opozorile, da bi jim bila taka rubrika všeč, posebno mlade gospodinje in mlade gospodinjske pomočnice bi utegnile najti tu mnogo dobrih nasvetov, kako naj se ravnaajo.

Eno najbolj perečih vprašanj je pri nas še zmerom ravnanje s posli. Svojim naročnicam dajemo v tej rubriki prostora, da povedo svoje misli o tem vprašanju. Gospodinjske pomočnice lahko grajajo napake svojih delodajalcev, prav tako pa smejo gospodinje potožiti svoje nadloge. Sami bomo ostali strogo nepristranski. Prepričani smo namreč, da je moči z obojestransko dobro voljo doseči prav vzdržno in prijetno sožitje. Nekatere gospodinje trdijo, da so dobre in zveste služkinje le še prikazni iz davnih pravljič. Tega nikakor ne verjamemo in vemo, da je tudi danes mnogo, mnogo dobrih gospodinjskih pomočnic na svetu, ki znajo s srcem in z vdanostjo streči in se živjeti v družino.

Dopise naslovišite na uredništvo «žene in doma». Na željo imena dopisovalke ne bomo objavljali. Uredništvo.

Izkoriščajte ostanke!

Če hočemo varčevati pri kuhi, moramo predvsem skrbeti za to, da dobro izkoriščamo ostanke. Kolikokrat se zgodi, da ostane pol citrone, ki se posuši in splesni, če je takoj ne uporabimo! Ali pa imamo polno ostankov kruha itd. Čujte nekolikov nasvetov, kako je treba ravnati z živili.

Citrono, od katere smo že nekaj odrezali, je treba položiti z obrezano stranjo na krožniček s kisom in pokriti z lončkom. Ako potrebujemo samo sok, ostrgamo prej lupino in jo spravimo v neprožno zamašeno stekleničko ali pa jo pomešajmo s soljo, odnosno s stolčnim sladkorjem. Lahko

pa jo tudi posušimo in šele potem spravimo. Uporabimo jo lahko pozneje kot pridatek za močnate jedi in za omake.

— **Rumenjak**, ki nam ostane, spravimo v lonček, ki ga povežemo z mokro krpo, da ne postane rumenjak skorjav. — **Kruh** imejmo zmerom v pločevinasti škatli s porcelanastim vložkom. Da nam ostane čim dalje svež, denimo v škatlo pol jabolka. — Če hočemo, da nam narezana ali načeta čebula ne splesni, jo namažimo na obrezi z maslom. — **Nat zelene in peteršilja** operimo, posušimo in spravimo v lončku ali kozarec. Potem jo lahko devamo v razne juhe in omake. — **Zasirjeno mleko** precedimo skozi platno in naložimo tako pridobljeno skuto s kuminom in soljo, pa bomo imeli sirček doma, kadar ga bomo potrebovali. — **Iz masti**, ki nam ostane po cvrenju ali pečenju, si napravimo prežganje v zalogo. Da se nam mast ne prismodi, dajmo vanjo pri cvrenju košček ali dva surovega korena. — **Kosti**, kadar kuhamo govejo juho, ne zametavajmo, ker jih lahko še drugi dan iznova prekuhamo in naredimo krompirjevo, fižolovo ali kakršnokoli juho.

Rešite svoje zobe!

Če je zobni kamen že omajal zobe, tedaj je prepozno. Storite rajši danes kot jutri, kar je potrebno, da se to prepreči: negujte Vaše zobe redno s Sargovim Kalodontom! „Dvakrat na dan Sargov Kalodont“ -- to ohrani Vaše zobe zdrave. Toda Sargov Kalodont mora biti, edina zobna krema v Jugoslaviji, ki vsebuje učinkoviti sulforicinoleat.

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

Stara pravila še vedno veljajo!

Nekako pomirjevalno vpliva na nas ženske, da starodavne metode, kako si pridobimo moža, še vedno veljajo, metode, ki so se jih posluževale žene, odkar obstoji svet. Trditev, da mora biti ženska lepa kakor Kleopatra, visoko izobrazena ali bogata, če hoče dobiti moža, ne velja. To so prazne besede. Vse, kar Anica potrebuje, je, da zna pripraviti po starem, tisoč in tisočkrat preizkušenem receptu naših starih mamic dobro poročno torto! To se pravi, da mora moškemu tako kuhati, kakor njemu prija. Ljubezen gre še vedno skozi želodec.

Nimamo vzroka, da bi bili zaradi tega presenečeni. Na svetu se je marsikaj izpremenilo, posebno pri ženskah. Moški se niso izpremenili niti za las. Še danes so prav po tistem vzorcu, ki ga je zanje napravil Adam! Še vedno se zaljubljujejo v take ženske, ki za njimi letajo. Še zmerom valijo vso krivdo za svoje prestopke in napake na svoje že-

ne in še vedno so enako dostopni za prepovedani sad!

Tiste ženske, ki se pri iskanju moža poslužujejo starodavne metode, prav gotovo ne ostanejo neporočene. Dežela se je napolnila z neporočenimi ženskami šele tedaj, ko so ženske uvedle novost, da hodijo okrog z načrtanimi obrvmi, ko so se dvignile in postale moškim enake, ko so postale bolj zaupljive, bolj odkrite in so dokazale, da so spretnejše pri pisalnem stroju kakor pri štedilniku.

Mož se poroči zaradi doma. Kot samec se vse življenje dolgočasi. Naveliča se jesti v tuji hiši, v menzi, restavraciji ali hotelu. Nič več se mu ne ljubi skrbeti za svojo obleko. Sanja o lepem, mirnem, udobnem domu, ko se bo opoldne in zvečer vračal z dela domov in ga bo čakala na pragu njegova ljubeča žena. Na mizi bo kosilo, ki ga ni bilo treba naročiti.

Take so moške sanje o bodočem domu. Ženska, ki je dobra kuharica in

varčna gospodinja, bo le redkokdaj zašla na pot razporoke. Može se od takih žen ne ločiti, take žene znajo pripraviti možu udoben, prijeten dom. Nobena stvar ne naveže moža tako na dom kakor ženo vedro lice in okusno in točno pripravljeno kosilo.

Malokateri se zaveda, ko stoji pred oltarjem, zakaj je prav za prav napravil ta korak. Rad bi se še v zadnjem hipu premislil, pa nima poguma. Vendar stori večina ta usodni korak iz tehle razlogov: ker potrebuje prijateljsko dušo, ker hrepeni po ljubezni in si želi udobnega doma. To so misli, ki večno tlijo v moškem srcu in ki ga priženejo pred oltar!

Življenje tudi možu ne prizanaša. Čez njegovo domišljijo se vali težak valjar. Mož potrebuje ženo, da mu neprestano polaga obličje češčenja in ljubezni na boleče mesto užaljenega samoljubja. Ob njej čuti, da ima na svetu človeka, ki ga ceni, spoštuje in ljubi. Žena ga mora razumeti, dati mu mora občutiti, kako lep, močan, pameten in čudovit je njen mož! Dokler živi v ženi lučka češčenja, ima moža, ko to ugasne, izgubi tudi moža. Taki so moški!

Denar ti leži na cesti

Kdor ima zdrave roke in dobro voljo, se zmerom lahko preživi.

Katera izmed vas bi ne imela rada otrok? Tista, ki zna ravnati z otroki, si lahko doma uredi nekako čuvališče otrok, katerih matere za nekaj časa odpotujejo ali pa imajo druge opravke ali pa morda bolezen v hiši. Ali pa se ponudite staršem, ki hočejo iti v kino, v gledališče itd. ali pa k znanec na obisk! Seveda morate poznati mnogo iger, znati čitati pravljice in se šaliti.

Ako imate organizacijski talent v domačih zadevah, boste v rodbinah dobrodošli in pošteno plačani za svojo pomoč in svoje nasvete, n. pr. pri selitvi itd.

Čez počitnice si jemljite v varstvo in oskrbo pri svojih znancih in drugih rodbinah, ki jih le-ti priporočijo, pse, kanarčke, otroke, akvarije, cvetlice!

Ako živite v manjšem mestu, postanite nakupovalka za žene. Cela vrsta je takih drobnarij, ki jih ženske za ves svet ne morejo dobiti v svojem mestu: n. pr. posebnega odenka baržuna, posebne velikosti gumbov ali vzorcev, ki jih nima nobena druga žena v mestu. Pojdite enkrat na teden v najbližje večje mesto, tam imejte svoje trgovine, kjer vam bodo radi dajali provizije. Majhni zaslužki se vam nakopičijo! Saj poznate ženske, koliko reči potrebujejo in koliko malenkosti se vam v tednu dni nabere. Včasih pa gre tudi za večje narupe: to so n. pr. posebni zastori, darilo za koga v mestu, ki te stvari ne sme poznati iz izložbe itd.

Ako imate telefon, se dogovorite z več zdravniki in bodite njihova nočna telefonistka. Vsak vam bo rad plačal nekaj stotakov, če bo zanesljivo vedel, da gre lahko mirno z doma in da bo vzlic temu zmeraj pravočasno in gotovo obvečen v primeru potrebe. Zadoštuje, da si daste vsa klicanja, ki veljajo pri vas aboniranim zdravnikom, prevesti iz centrale k vam. Ako si pregledno zaznamujete, kje in kdaj naj pokličete tega ali onega zdravnika, je vaša služba čisto preprosta. Uredite si dobavo predjužnika šolski deci, delavcem, uradnikom! Zvezite se v uradu ali v tovarni s kakim možem, ki vam bo za majhno plačilo — za brezplačni predjužnik — obhodil svoje sodelavce in vam telefoniral; vi boste jedi samo obavili, on pa jih bo raznesel in pobral za vas denar. S pripravo predjužnika ne boste imeli preveč dela. To bodo zendviči, kruh z maslom in sirom, sadjem, mesom, šunko itd.

Vkuhavajte sadje za svoje znance, vlagajte zelenjavo, pomagajte jim pripravljati jedi, kadar pričakujejo goste.

Za to je potrebno, da se specializirate v tem ali onem, tako da boste edina dobaviteljica te ali one znane specialitete.

Stopite v stik z realitetnimi pisarnami in ponudite z njihovim posredovanjem svojo službo tistim, ki iščejo stanovanje ali bi radi kupili hišo. Radi bodo sprejeli vašo ponudbo, saj sami veste, kako je tako iskanje utrudljivo.

Mogoče imate talent za sestavljanje jedilnika, za prirejanje slavnostnih pojedinj, za pravilno razvrstitev gostov tako, da lahko z nasveti in praktično pomagata pri takih prireditvah.

Slučaj

«Ali smeva prisesti?» pravi mladenič ali prav za prav mlad gospod v spremstvu dekleta na dobrodelni prireditvi.

«Prosim», odgovori starejši gospod, ki sedi s svojo ženo pri menda edini še ne zasedeni mizi.

Mladi parček prisede in kmalu se kajpak razvije pogovor med četvorico. Mlado dekle se nebote izda, da zna lepo vesti in da jo vezenje posebno veseli, a na žalost nima priložnosti niti sredstev, da bi svoje znanje uveljavila. Bog ve, ali je bil slučaj ali kaj, da je bil starejši zakonski par lastnik trgovine z ročnimi deli. Ker je gospa pokazala zanimanje za dekle.ovo ljubezen do vezenja, se je dekletu razvezal jezik in pripovedovala je navdušeno o svojih načrtih, ki pa jih zaradi nedostatka potrebnih sredstev menda ne bo mogla nikoli uresničiti.

«Glejte, gospa,» je rekla, «čitam časopise, zasledujem vse, kar se piše o ročnih delih, včasih še zaspati ne morem, ker sanjam, kako si bom ustanovila podjetje z ročnimi deli. Po mestu hodim, gledam in opazujem napredovanje in zaostajanje. Nič novega, nič posebnega, nobenega življenja v ročnem delu! In vendar je žensko ročno delo kakor poezija, slikarstvo — tudi v ročno delo lahko položimo svoje misli, svojo dušo, lepoto in čustvo! Glejte, gospa, za svojo bogato prijateljico sem naredila že več gobelinov in več vezenin trajne vrednosti. Zlasti pri vezenju gobelinov pa sem zašla pogosto v zadrego; v trgovinah so imeli vsemogoče barve volne, toda tistih nežnih odtenkov, ki jih slikar doseže z mešanjem barv, nisem mogla pri nas nikjer izslediti. Kričečih barv — kajpak teh je dovolj! Zdi se mi, da je vse preveč povprečno, da trgovci ne računajo s takimi odjemalkami, ki imajo boljši okus in ki s svojim vezenjem slikajo, kakor slika umetnik s čopičem. Tudi premalo agilnosti je po trgovinah. Pridem v to in ono trgovino: «Prosim, to in to bi rada.» «Na žalost nimamo,» je navadno

Če imate klavir ali šivalni stroj itd., boste našli mnogo ljudi, ki bi si radi za nekaj časa, nekaj dni v tednu najeli to ali ono. Dober je inserat v časopisu, kjer priobčite svojo ponudbo.

Tisoč je možnosti zaslužka: poučevanje jezikov, zavarovanje, prevajanje, pisanje naslovov itd. Mnogo je pa še takih, ki zahtevajo posebne spretnosti. Zapomnite si pa, da morate nekaj znati, da se morate učiti in razumeti to, za kar se ponudite. Za kar imate veselje, v tem se izurite, ne bo vam žal. Dobrih, izvežbanih delovnih moči je še zmeraj premalo.

odgovor. To vendar ne sme biti, temveč prodajalka bi morala reči: «Oprostite, slučajno nimamo, a bomo naročili, v nekaj dneh lahko dobite.» In če bi človek res potem dobil po svoji želji, bi ga to veselilo in izpodbujalo, povedal bi to dalje in uspevala bi trgovina in umetnost ročnih del.»

«Ampak takih odjemalk je malo, gospodična,» pravi gospa.

«Nič ne de; ako bi trgovine ustregle temu malemu številu, bi se krog odjemalk zmerom bolj širil.»

«Prav ima gospodična,» seže v besedo stari gospod. «Meni pa so njeni nazori vseč in rad bi imel takšno moč v svojem podjetju.»

«Saj bi tudi jaz imela rada tako svetovalko in pomočnico, toda kje naj jo dobim? Gospodični bi bila hvaležna, če bi večkrat prihajala v našo trgovino in mi to in ono svetovala. Ampak...»

«Ampak? Ampak?» se skoraj razburja gospod soprog. «Zakaj je pa kar naravnost ne poprosiš, naj pride večkrat, da se bosta lepo posvetovali?»

«Ti si pa tudi čuden! Saj vidiš...»

«Ne, milostljiva! Sem sicer študirala, a na službo zaman čakam. Delam ročna dela, da se pošteno preživljam.»

«Oprostite, gospodična; ne vem, ali bi vam smela ponuditi prijetno službo pri nas.»

«Zakaj ne? Delo ni sramota in, če žanje človek le količkaj uspeha in se pri tem preživlja, mora biti samo vesel.»

«No, torej!» izpodbuja stari gospod. Gospodična kar zažari. Saj to je bil že dolgo njen ideal! Sanjala je o trgovini, ki naj bi uspevala in pospeševala umetnost ženskih ročnih del.

Kar pri mizi so sklenili pogodbo v zadovoljstvo obeh strank.

VPRASANJA IN ODGOVORI

Imam lepega, močnega in zdravega sina. Po poklicu je učitelj in ima dobro službo. Zadnja leta svojega študija se je vzdrževal sam. Zelo je ponosen na svoje visoko naobrazene in vplivne znance. Večkrat jih povabi k nam domov. Z vsemi je ljubezniv, samo z menoj ne. Pogosto mi pravi, da ne čuti do mene nobenih dolžnosti. Kadar pa izpregovori: «Ali si zame sploh kdaj kaj storila?», se mi zdi, da mi bo počilo srce od bolečine. — Nesrečna mati.

Odgovor: Teško je odgovarjati na tako vprašanje. Če bi mati hotela napraviti seznam vsega, kar je storila za svojega otroka, bi bila vsaka še tako debela knjiga premajuna. Izkazovala bi tako velik dolg, da bi ga otrok v desetkratnem življenju ne mogel povrniti.

Kadar Vas bo Vaš sin ponovno vprašal, kaj ste storili za njega, mu povejte: «Šla sem v senco doline smrti, pretrpela sem bolečine, ki so simbol največjega trpljenja, da sem ti pripravila pot v svet. Morda boš rekel, da to, kar sem ti dala, življenje, ni noben poseben dar. Toda tvoje življenje ti je drago; ni je stvari na svetu, za katero bi ga dal. Res je, da ima življenje mnogo senčnih strani, toda dosti ima tudi sonca. Malo nas je ljudi, ki bi iskreno želeli, da bi ne bili rojeni. Vsi se veselimo življenja.»

Lahko mu rečete: «Dala sem ti zdravje in moč, zdravo telo in zdravega duah. To je več vredno, kakor če bi ti dala milijone. To je bila osnova, da si mogel študirati, temu dolguješ zahvalo, da stojiš danes samostojno v svetu. V nadaljnjem življenju boš imel moč in pogum, da boš odstranil vse ovire, ki se ti bodo postavile na pot k tvojemu cilju. Mnogo je na svetu duševno in telesno slabih ljudi. Koliko je ljudi, ki ne doživijo niti enega zdravega dne! Koliko je nadarjenih mož, ki zaradi svojega bolnega telesa ne morejo razviti svojih duševnih sil! Hvala Bogu, da sem te obvarovala vseh teh strašnih nesreč!

Dala sem ti nekaj, kar boš znal ceniti šele takrat, ko boš star. Bogate življenjske izkušnje bodo za teboj in druge boš videl, kako so omagali sredi poti, ker v svoji najnežnejši dobi niso dobili od staršev tega, kar so nujno potrebovali za zgradbo svojega telesa in duha. Negovala sem tvoj pogum, še ko si bil v zibelki. Učila sem te vztrajnosti pri delu. Še ko si bil otrok, sem te učila premagovanja. Učila sem te govoriti resnico in biti pošten. Izoblikovala sem tvoj značaj. V tvoji duši sem prižgala lučko stremljenja: vse lahko dosežeš, če boš vztrajen in smotrna. To, kar si danes ti, je od mene.»

Lahko mu rečete: «Dala sem ti ljubezen in nežnost. Ti čustvi se ne moreta kupiti z nobenim denarjem. Imel si dom, kjer je bil mir in udobnost. Vsak trenutek v svojem življenju si lahko prestopil njegov prag in užival njegovo udobje. Če si bil bolan, žalosten, razočaran, tu doma pri meni si vedno našel ljubezen in razumevanje.»

«Tvoja služkinja sem bila. Ko si bil še dete, je bil sleherni trenutek mojega življenja tvoj. Noči sem preživljala v polsnu. Slišala sem te dihati in v spanju me je skrbelo, ali se nisi morda razodel. Kadar si bil bolan, sem presedela ob tvoji postelji brez spanja dneve in noči. Ko sem po tvoji boleznij ušla tvoj prvi smehlaj, sem se vsa onemogla zgrudila. Moje moči niso smele popustiti, dokler ni bilo tebi bolje. Nikdar v življenju nisem bila preveč bolna, preveč zaposlena ali preveč trudna, da bi se ne bila odzvala, kadar si me poklical: Mati!»

Lahko mu odgovorite, da bi bili vi radi trpeli lakoto, samo da bi on ne trpel pomanjkanja. Slabo oblečeni bi radi hodili, samo da bi on imel lepo obleko, da bi ne bil slabše napravljen kakor njegovi šolski tovariši. Toda o vsem tem niste nikdar vodili računov. Vse matere morajo biti svojim otrokom takšne. In mati ne zahteva od svojega otroka ničesar drugega kakor malo ljubezni in priznanja.

ELIDA MILA

*— ljubijo celo najbolj
razvajene žene*

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na nežno kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA **7** MILO
CVETIC

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja

Nima prijateljic

Z zvonika bije osem. Hitim na trg, danes sem že pozna, navadno sem ob tem času že spet doma. Ojej, tam pa prihaja gospa Evlalija!

«Dober dan gospa! Kako pa to, da ste danes tako pozni? Kaj bo pa gospod soprog dejal, če boste zamudili kosilo? Ali je res vaša hčerka lani padla in letos ponavlja tretji razred? Oh, tako vesela sem, da sem vas po dolgem času spet srečala. Toliko sem vas že hotela vprašati. Veste, jaz imam zdaj tisto služkinjo, Micko, ki ste jo vi pred tremi leti imeli. Veliko mi pripoveduje o vas in o vašem družinskem življenju. Kaj je res, da vaš gospod soprog nima posebno rad vaše gospe mame? Oh, to je žalostno. Kaj ne, moški so od vruga! Kaj bi jih stalo, če bi bili s taščami malo bolj prijazni! In kaj sem že hotela reči? Tista obleka, ki ste jo lani poletni nosili, je bila baje napravljena

iz podloge predlanskega zimskega plašča? Jej, jej, kako ste pripravni! Micka mi je rekla, da zmerom dinar obrnete, preden ga izdaste. To je lepo. Tega ne zna vsak. Kdo bi si mislil, da si boste napravili obleko iz podloge zimskega plašča! Jej, jej, saj pravim, znati je treba. In v hranilnico še zmerom nosite? Oh, to ni prav. Rajši imejte denar doma. Jaz pa nič ne prihranim. In to bi me še ne težilo tako, ampak zelo trpim, ker sem tako osamljena. Nobene prijateljice nimam. Oh, ali ne bi hoteli priti kdaj k meni na čaj, pa bi malo pokramljali? Veste, naša soseda je sicer prav grda ženska in jaz je sploh ne pogledam, toda mnogo bi vam vedela povedati o njej. Gotovo bi vas zanimalo — — —»

«Oprostite, gospa, mudi se mi!» In že sem se na peti obrnila in izginila v gneči. Moj Bog, še zdaj mi brni po ušesih; take plohe zlepa ne slišiš. Potlej sem se pa zamislila nad temi besedami gospe Evlalije: «Zelo trpim, ker sem tako osamljena. Nobene prijateljice nimam.» Kdo se bo pa menil s teboj, sirota! Da, takih ljudi, ki nam pripovedujejo samo neprijetne reči, nimamo radi. Kdo bi vedno vtikal nos v tuje zadeve?!... a. fr. b.

Žena — domača zdravnica

Dobra gospodinja se mora razumeti tudi na zdravljenje, t. j., mora vsaj spoznati, kdaj je treba klicati zdravnika.

Gotovo je velika napaka, če si hoče na vsak način prihraniti zdravniški honorar. Ni pa tudi treba, da bi izgubila glavo, če je komu v rodbini slabo. Vedeti mora, kaj je treba storiti, ako boli koga želodec, glava ali vrat.

Za to sta seveda potrebna neka izkušnost in naravni dar. Naravni dar je prirojen in se udejstvuje, ako ljubimo tiste, ki jim je pomoč potrebna; izkušnost pa si pridobimo s prakso.

Kaj naj torej storimo, če koga glava boli? Najprej je treba vedeti, da je glavobol po navadi v zvezi s slabo prebavo in nepravilnim presnavljanjem, to pa spet v zvezi z neprimerno hrano. Pri otrocih in odraslih lahko tudi prav kratko trajajoča zapeka povzroči neznošen glavobol. V takem primeru zadostuje temeljito iztrebljenje, ki ga lahko povzročimo z neškodljivim domačim sredstvom, n. pr. s skodelico kamiličnega čaja. Jasno je, da trajna nedelavnost črev lahko povzroči tudi trajen glavobol. Tu je treba izpremeniti hrano. Ako jemo mnogo mesa, belega peciva, ka-

kaa, čokolade, moramo hkrati jesti tudi obilo zelenjave, surovega sadja, sira, masla in črnega kruha. Zelo učinkovito zdravilo je tudi, če pojemo vsako jutro na tešče jabolko, pomarančo ali grozd. Razen tega se moramo veliko gibati na svežem zraku. Kakor hitro mine težka prebava, preneha tudi glavobol. Moramo pa tudi razločevati, ali je nastal glavobol zaradi prekrvavljenja glave ali zaradi tega, ker je premalo krvi v možganih. Če je preveč krvi, je potreben mrzel obkladek na čelo, ako je je pre malo, pomaga skodelica kave, vodopravna lega in topel obkladek na tilniku.

Pri tako imenovani migreni, ko boli navadno le del glave, po navadi nad očesom, je potreben mir. In tu pomaga črna kava in večkrat tudi dieta.

Kdor mora zaradi svojega poklica mnogo sedeti, bi moral iti vsaj zvečer, preden gre spat, na izprehod. Gospodinja, ki se veliko muči v kuhinji, bi se morala vselej prepričati, ali ne uhaja kje plin, ki povzroča ne le glavobol, temveč ograža tudi življenje.

Prav tako ne smemo pozabiti, da so tudi skrbi, napor in razburjenje vzrok glavobola. V takih primerih je potrebna naravna in čustvena pomoč.

Kadar pa se izjalovijo vsa ta domača sredstva, moramo poklicati zdravnika, zakaj z glavobolom se začnejo mnogokrat najbolj resne bolezni.

Pri otrocih je glavobol zmerom sumljiv, in če ni začetek bolezni, jim moramo izpremeniti hrano. Seveda tu ni dobro, ako se ne posvetujemo z zdravnikom. B.

Lepi nohti

Kras vsake žene so lepe, negovane roke. Navadno gospodinje zavidajo poklicnim ženam bele, mehke roke, vendar prav po krivici. Če bi posvečale svojim rokam malo več pažnje, bi imele lahko tudi same prav tako bele in negovane roke.

Če mora gospodinja opravljati umazana dela, naj si hitro natakne stare rokavice. Ko umije posodo, si naj dobro umije roke v vroči vodi z milom, potlej pa naj si jih natre z limonovim sokom in z mastno kremo. Čez noč naj bodo roke tudi dobro namaščene, potlej ne bo koža nikoli hrapava in temna.

Posebno poglavje pa tvori nega nohtov. Malokatera žena ima danes toliko sredstev, da bi mogla vsak teden k manikerki. Zato se mora vsaka prej ali slej sama navaditi negovati nohte. Nohti ne smejo biti predolgi in tudi ne prekratki. Poklicna žena, ki piše mnogo na stroj, ne sme imeti daljših nohtov, kakor so konci prstov. Šiljasti nohti so ogabni. Porežemo jih v ovalno obliko in jih še opilimo, da se z nohti ne zatikamo v tkanine. S koščeno lopatico potisnemo kožico z nohtov nazaj, potlej kožico namastimo z vazelinom in jo previdno obstrižemo z ostrimi, zakrivljenimi škarjicami. Če si nohtov že delj časa nismo negovali, moramo prste pred manikiranjem namočiti z vročo vodo, ki ji dodamo nekaj boraksa ali pa malo sode. Nohet na mezincu ne sme biti daljši od drugih nohtov, saj ne živimo na Kitajskem! Stari degenerirani plemiči so si v prejšnjih časih puščali na mezincu izredno dolg nohet, da so z njim listali po knjigah. No, vsak ima svoj okus, boste rekli — gotovo je pa, da s takšnim človekom ne boste radi sedli za mizo.

Nohti morajo biti zmerom snažni. Snažimo jih s koščeno paličico; kovinaste priprave niso priporočljive, ker rade scefrajo kožico in se potlej še laže nabira nesnaga za nohti. Lakirani in rdeče pobarvani nohti niso niti okusni niti lepi.

Kadarkoli si umivate roke, potiskajte pri brisanju kožico navzdol. O roke navadite že v rani mladosti, da bodo pazili na čiste in negovane nohte.

Če imate krhke nohte in se vam radi lomijo, jih mažite nekaj tednov vsak večer z mastno kremo, najbolje z vazelinom. Berite knjigo «Kako naj se žena neguje», ki smo jo lani izdali. ab.

hripavosti, katarju
pomagajo sigurno
Kaiser-jeve
prsne karamele

V lekarnah, drog.
in kjer so vidni plakati.

Dobite jih v lekarnah in drogerijah

Kako pravilno dojim otroka

Dojenčkova naravna hrana v prvih mesecih življenja je materino mleko. Skoraj vsaka mati lahko sama doji. V večini primerov, ko mati pravi, da ne more dojeti ali da otrok noče piti, je temu kriva malomarnost. Le prav redke so matere, ki nimajo mleka, še bolj redki pa otroci, ki ne marajo piti. Če otrok noče piti pri materi, je treba iskati vzrok. Časih so nedonošeni otroci preslabotni, da bi mogli sesati, ali pa imajo prešibek želodec, ki ne prenaša mleka; v obeh primerih je treba vprašati zdravnika za svet. Nekateri dojenčki so pa preleni, da bi krepko vlekli, in po nekaj ponesrečenih poizkusih izgubi mati potrpljenje in se rajši zateče k steklenički, kar je lažje in manj zamudno od dojenja. S tem pa vzame otroku najprimernejšo hrano, kajti le materino mleko vsebuje v pravem razmerju vse, kar potrebuje otrok v prvih mesecih življenja.

Pozor!
Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto pojavlja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Opil. reg. 1. Br. 7006/30

Prvih dvanajst ur po rojstvu ne dobi otrok nobene hrane. Po preteku tega časa naj mati vzame otroka k prsim. Mati doji otroka leže, otrok ji leži na roki, da ga lažje pritegne k sebi. Prvo dojenje je navadno precej težavno. Če otrok ne odpre ust, mu je treba za trenutek stisniti nos; ko hlastne po zraku, naj mu mati skuša potisniti bradavico v usta, in navadno začne dete nagonsko vleči.

Vsaka mati naj si že pred porodom neguje bradavico, da bosta dovolj razviti. Če dojenček prvi in drugi dan še ne prime in ne vleče pravilno, ne sme mati izgubiti poguma in se zateči k steklenički. Če bo vztrajala, se bo otrok navadil sesati. S steklenico se otrok samo razvadi, ker je pitje iz steklenice manj naporno; otrok si to hitro zapomni in potlej se mu ne ljubi več vleči iz dojke. Ko se je otrok naučil piti, naj ga mati doji vsake tri ure, tako da dobi na dan šest obrokov. Če je dojenček zdrav in krepak, ga naj pod nobenim pogojem ne doji še ponoči. Materi in otroku je potreben počitek. Če se dete ponoči zbudi in joka, naj ga mati pusti, da joka, v prihodnjih nočeh se bo kar sam umiril in bo spal vso noč nepretrgoma. Če skrajša ne navadiš otroka na nočne obroke, se bo hitro navadil spati.

Ko mati že lahko zapusti porodno posteljo, doji otroka navadno sede. Mati si naj v ta namen oskrbi udoben, nizek stol ali pa si naj da pod noge pručko, da bo imela kolena v vodoravni legi in ji bo otrok udobno ležal v naročju. Mati naj si pred dojenjem obleče belo haljo ali bel predpasnik, umije naj si roke, posebno temeljito pa pred vsakim dojenjem dojko s čisto vodo in vato; umivanje z alkoholom ni priporočljivo. Otroka moramo pred dojenjem previti. Med dojenjem drži mati otroka postrani tako, da ima glavičico malo vzdignjeno. Otrok naj pije do petnajst minut; v tem času mora biti sit, če krepko vleče in ima mati dovolj mleka. Ne smemo dovoliti otroku, da bi se med dojenjem igral, brbljal ali smejal, ker se s tem samo razvadi. Mati, ki ima dovolj mleka, da otroku piti samo iz ene dojke, pri drugem obroku pa iz druge. Če otrok med dojenjem zaspi, ga je treba narahlo potrepeljati. Po preteku petnajstih minut naj mati položi otroka v košarico in ga pusti v miru. Škodljivo je za otroka, če ga potem previja, nosi ali se z njim igra, zakaj otrok potrebuje miru, da lahko prebavlja. Po dojenju si mora mati spet umiti in obrisati dojko, ker vlažne bradavice rade razpokajo in povzročajo potlej hude bolečine. Mati, ki ima dovolj mleka, lahko doji otroka šest do deset mesecev; ko dobi otrok zobe, naj ga odstavi. Nespametno in otroku škodljivo je dojenje preko enega leta, kakor je bilo to nekdanj v navadi. Prvi zobje so znamenje, da je otrokov organizem že sposoben, da sprejema gosto hrano; mleko ni zanj več zadostna hrana, temveč le dobrodošel dodatek. z. ž.

Veramon-ovitek z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odslej vsakdo. Prosimo napravite poizkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletama.
Ovitek z 2 tabletama

Oglas reg. pod št. Br. 25.409 od 4. X. 1937

Poročili sta se naročnici:

Gospodična Tončka Bučarjeva z
gospodom Ivanom Rabičem iz
Mojstrane in gospodična Milica
Francetova z gospodom Ivanom
Mlakarjem iz Mozirja.
Iskreno čestitamo!

Polepšavajo Vas kreme „LA TOJA“

II hranijo, zdravijo in tonizirajo kožo. Mozolje in ogrce, ki se dobe vsled premastne kože, odstrani milo „La Toja“.

Crema universal „La Toja“ za talno uporabo / Crema sin grasa „La Toja“ (suha) / Crema normal „La Toja“ (mastna) / Cold cream „La Toja“ (mastna, hranilna) / Preparate „La Toja“ dobite v lekarnah, drogerijah in parfumerijah / Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

„CHEMOTECNA“, družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 10.

Zjutraj seveda,
posebno pa zvečer:

Chlorodont-zobna pasta

TA VARSTVENA ZNAMKA
NA STEKLENICI

Vam jamči,

DA STE KUPILI ZA ČIŠČENJE VSEH
KOVINASTIH PREDMETOV, OGLEDAL IN
OKEN PRIZNANO NAJBOLJŠE SREDSTVO

Sidol

katero valed kemičnih sestavin vse te predmete
ČISTI, POLIRA, OHRANI,
DESINFICIRA

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

Ali že veste,

da je izredno poceni naprodaj
več prvovrstnih živalnih stro-
jev, koles, otroških vozičkov,
tehtnic, blagajn, radio-apar-
atov in še ogromno število
vsakovrstnih drugih malo rab-
ljenih in novih predmet. samo

pri „PROMETU“
v LJUBLJANI (nasproti Križanske cerkve)

Plenice »Tetra«

zarobljene in kot metersko blago
tanke in debele stalno v zalogi
po najnižji ceni in zelo lepi izde-
lavi v domači tkalnici

Zupančič Greta
Kranj-Rupa

Ali je za kokoši boljše presno
ali kislo mleko?

Presno mleko lahko damo brez skrbi
samo tedaj, če imamo krave doma, to-
da takoj potem, ko smo ga pomolzli.
Zakaj mleko, ki se pričinja kisati, je
silno nevarno, dostikrat celo smrtno.
Zato je najbolj varno, če počakamo,
da se mleko zgrize, ga potem preme-
šamo in mu, da se hitreje skisa, pri-
lijemo nekoliko kislega mleka ali ga
pa kisamo v istih neumitih posodah.
Tako skisano mleko ne more nikoli
škodovati, ima pa še to dobro last-
nost, da mlečna kislina razkužuje čre-
vesje, kjer uničuje škodljive bakterije.
Napačno je tudi, če krmimo živali en-
krat s presnim, enkrat s kislim mle-
kom. Kadar dajemo mladščem ali pa
odrasli perutnini mleko, moramo pa-
ziti, da se živali z njim ne poškrope,
ker se na takšnih mestih rade zarede
glive. Odrasla kokoš dobi lahko, kadar
nese, do četrta litra kislega mleka na
dan.

Kako ugotovim, ali krmim svoje
jajčarice pravilno?

To doženemo tako, da nekatere izmed
njih nekako na vsakih štirinajst dni
stehamo. Seveda moramo tehtati vedno
iste kokoši, ki jih na kakršenkoli način
zaznamujemo. Če živali, ki sicer nor-
malno nesejo, hujšajo, je to znamenje,
da dobivajo premalo hrane ali pa da
ima krma premalo škroba v sebi. Če
vidimo, da se nesorazmerno hitro rede,
potem jim dajemo preveč krme ali pa
ima krma preveč škroba v sebi.

Čistila, ki skoraj nič ne stanejo.

Z vsakim madežem na obleki ne
moremo takoj teči v čistilnico, z vsa-
kim poškodovanim delom pohištva itd.
ne bomo hiteli k obrtniku. Vsaka go-
spodinja ima že svoja domača sred-
stva, da si v takem primeru lahko po-
maga. Najcenejša so tista, ki jih že
imamo v gospodinjstvu. Tako n. pr.:

Kruh je dobro čistilo za zamazano
slikarjvo. Ne sme pa biti ne premehak

Proti zaprtju
Leopitule

Oglas reg. S. br. 3236 dne 10. 11. 1936

ne pretrd. Sredico narežemo — recimo
— na kocke in otiramo z njimi stene.
Tudi platneno vezavo knjig čistimo
tako, pa tudi usnjene rokavice in če-
veljčke. S krušno skorjo prav lahko
spravimo plesen s tkanine.

S kisom umivamo madeže po apnu.
S toplim kisom in soljo čistimo madeže
na motnem steklu. S soljo pomešani
kis nam izvrstno očisti kotle in poso-
do iz medi.

Še nekaj odgovorov

Nepodpisana. Zoper rast dlak smo že
velikokrat pisali. Dlake, torej tudi
obrvi in brki, se začasno odpravijo s
pipanjem s pinceto, trajno pa z elek-
trično epilacijo, ki jo izvede zdravnik.
Nikakor Vam ne svetujem, da bi jih
pričeli briti, ker bi potem še bolj rasle.
Priporočam Vam pa, da si nabavite
knjigo «1.400 nasvetov», kjer imate na
str. 100. recept zoper dlačice, in pa
knjigo «Kako naj se žena neguje», v
kateri je na str. 76. popisano, kako od-
stranimo nezaželene dlačice.

Jugosl. rodoljub. Podobne igračke so
izdelovali že pred sto leti. Napravite
točno po navodilu, pa boste videli, čemu
služijo kljukaste noge.

Moderne frizure

izdeluje

Frizerski salon
,PAVLA'

CELJE, KOVAŠKA UL. 1.

Prijeten dom — steber družinske sreče

Skupina odličnih sociologov skuša prodreti v skrivnost, kaj povzroča tolikanj razdorov v družinah, zakaj nimamo več trdnih domov, kakor smo jih imeli nekoč. Znanstveniki trdijo, da so staromodni domovi, ljubeči starši, prijateljstvo med brati in sestrami, ubogljivi otroci, tako redki na svetu v današnjih časih kakor le kaj. Ako bi danes našli dom, v katerem bi preživljali ljubeči starši skupno s svojimi otroki večere ob svetilki, bi to odkritje lahko prodali kot veliko redkost v muzej! In zdaj bi radi vedeli, kaj je tisto, kar je družine tako razdvojilo.

Ni krivda mladih ljudi, da ne občutijo sentimentalnosti do svojega rodnega doma. In vendar so tudi ti mladi ljudje sentimentalni, samo skrivnostneje, kakor smo mi. S kakšnim občutkom obiskujejo stare domove, ki so postali že historični! Čutijo, da se je v teh domovih odigravalo drugačno družinsko življenje. Prav iz tega vzroka kupujejo bogataši stare domove, gradove, ker podzavestno upajo, da bodo doživeli romantiko življenja.

Drugi vzrok za tako slabo povezano rodbinsko življenje je v tem, da se nam izven doma nudi toliko zabav. V starih dobrih časih je rodbina zvečer ostajala doma, se pogovarjala ali poslušala glasno čitanje, prepevala. Nikamor niso mogli in drugih opravkov niso imeli. Poceni zabav ni bilo. Ni bilo avtomobilov, ki bi bili stali kraj ceste in čakali, da zdrčijo po gladki cesti. Ni bilo obcestnih gostiln, ne plesov, ne prodajalnic gorkih hrenovk. Ni bilo tisoč in enega zabavišča za majhen denar, ki vabi mlado in staro, bogatina in reveža iz njihovih domov, da postajajo če-

dalje bolj pusti in dolgočasni, ker se je življenje preselilo na cesto.

Toda, ali ni ta bojazen za lepo rodbinsko življenje nekoliko prezgodnja? Katastrofa se še ni zgodila. Družinsko življenje je sicer izgubilo svojo prvotno obliko in privlačnost, toda razdejano še ni. Kri je še zmeraj gostejša od vode. Bratje in sestre so si stali ob strani med veliko gospodarsko krizo in pomagali drug drugemu. Mnogo mladih ljudi se je odreklo svoji sreči, o kateri so upali, da jo bodo dosegli v zakonu, in so skrbeli za svoje starše in nedorasle brate in sestre.

Pomnimo, da je rodbinsko življenje lahko nekaj nebeško lepega, lahko je pa tudi nekaj ostudnega in okrutnega. Bili so domovi, ki so jih otroci čutili kakor ječo. Vse veselje, vse upanje so strli starši. Starši so bili tirani in so kruto gospodovali nad svojimi otroki kakor nad sužnji; silili so jih opravljati stvari, ki niso bile v skladu z njihovo naravo in njihovim značajem. Otroci niso imeli proste volje, dokler ni smrt pobrala staršev. Obžalovati konec takih domov se pravi obžalovati padec bastilje ali oprostitev sužnjev.

**V VSAKEM ZRNU
PRAŽEN SLADNI SLADKOR!**

V njem pa tiči izdatnost in redilna moč in prav v tem je iskati cenovnost Kneippove

Kneippova
SLADNA KAVA

Za Vašo lepoto

PREPARATI

FORVIL - PARIS
POMENIJO USPEH

Na svetu uporablja več milijonov žen FORVIL preparate z zadovoljstvom in se čudi kolosalnemu učinkovanju.

CRÈME FORVIL

POUDER FORVIL pudur lepote
„5 Fleurs“

ROUGE FORVIL za lice
v naravnih barvah

EAU DE COLOGNE FORVIL
„5 Fleurs“

PARFUM FORVIL
„5 Fleurs“

Ti preparati se dobivajo v vseh boljših strokovnih trgovinah. - Zahtevajte brezplačne vzorce.

Zastopstvo za Jugoslavijo: JOSIP HEGEDŰS, Zagreb, Draškovičeva ulica 12

BOGATE NAGRADNE TEKME

je razpisalo društvo «Narod sebi» s pomočjo prispevkov domačih podjetij in trgovin.

Društvo bo razdelilo 666 krasnih nagrad: blago, svile, volnene in druge tkanine za obleke, zlate in kromane ure, zlate prstane in uhane z diamanti in drugimi zlahtnimi kamni, servise, bicikle, knjige in druge lepe nagrade.

Ker je društvo zasnovano na narodno gospodarski podlagi in je članarina samo 1.— din, je želeli, da pristopijo vsi zavedni Slovenci in Slovenke v društvo «Narod sebi». Vsakdo naj izračuna, ali ni vredno, da žrtvuje mesečno 1.— din, ko prejme toliko koristi in hkrati pomaga širiti narodno zavest. Nagradne tekme bodo vsak mesec.

Pišite po pojasnila društvu «Narod sebi», Ljubljana, Krekov trg 10/II.

Tristan Bernard.

Tristana Bernarda je nekdo vprašal, je li gledališče umetnost ali kupčija.

«Gledališče je zmerom umetnost, če ni kupčija», je odločil Tristan Bernard.

ERIKA v novi obleki

Tehnično dovršene pisalne stroje «Erika» in «Ideal» ima tvrdka

The Rex Co.

Geadišče št. 10

Telefon št. 22-68

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjskih knjig: za vse leto Din 105.— za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.
Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjska knjiga Din 30.—.
Deset brošuranih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.
Deset brošuranih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

POT K SREČI.

Ni sreče in veselja brez zdravja. In vendar so mnogi ljudje tako lahkomišelniki, da se ne varujejo pred boleznijo. Prehlad, tega ima vsak, to bo spet prešlo! Posledica tega je večkrat dolga in težka bolezen, ki ni brez škode za življenje. Že 50 let priznane Kaiserjeve prsne karamele so preprečile že mnogo zla; one ščitijo pred posledicami prehlada. Razvijajo v grlu toploto in raztapljajo sluz. Za časa dihanja na mrzlem zraku Vam bo ena Kaiserjeva prsna karamela v ustih varovala zelo občutljive sluzne kožice Vaših dihal pred prehladom in njegovimi neprijetnimi posledicami. Zaradi svojega prijetnega okusa so priljubljene pri starih in mladih. Karamele morate v ustih počasi raztopiti. Majhnim otrokom pa jih dajte v mleku ali čaju. — Dobe se v lekarnah in drogerijah.

Iz ostroških ust.

«Male deklice morajo ubogati», pravi stara mati. «Saj veš: ker je bila Rdeča kapica nespodobna, je prišel volk in jo je požrl.»

«Ampak staro mater je tudi požrl!»

«Stric, ali je res, da imaš same slabe lase?»

«Kako ti je prišlo tako vprašanje na misel, Tonček?»

«Ker je očka včeraj rekel, da na tebi ni niti en las dober!»

KALODERMA

Gelee

Specialno sredstvo za nego rok

Mojstrovina

Dr. Oetker-jevim

PECILNIM PRAŠKOM

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Ivan Ovsenk v Ljubljani

Polepšala se je v enem tednu

GUBE SO IZGINILE
MEHKA GLADKA KOŽA - DIVNA POLT

KAKŠNA JE BILA

KAKŠNA JE SEDAJ

Gospodična Drouet je preizkusila tako presenetljivo izpremembo svoje zunanosti v 8 dneh. Čitajte spodaj njeno lastno pismo, v katerem je točno pojasnjeno, kako je to dosegla in kako lahko to doseže tudi vsaka druga žena.

«Komaj lahko sama sebi verjamem», piše gđčna Drouet, «ko gledam svoje fotografije, stare 8 in 10 dni. Imela sem brazde in gube na čelu ter okrog oči in ust. Polt je bila vela in bleda. Danes me vse prijateljice občudujejo ter zavidajo zaradi gladke čiste kože, na kateri ni niti ene gube. Vsem povem naj uporabljajo hrano za kožo Tokalon — rožnato za noč, belo pa za dan. Nektere so se mi posmehovale, dokler niso same poizkusile, zdaj so pa prav tako navdušene kakor jaz.»

Rožnata hrana za kožo Tokalon vsebuje Biocel, presenetljivo vitalni element mladosti, ki ga je odkril znameniti dunajski vseučiliški profesor. Uporabljajte rožnato hrano Tokalon za noč. Ona hranl in olepšava kožo med Vašim spanjem. Koža postane čvrsta in re-

šena gub. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon ki napravi kožo svežo in jasno, razkroji zajedalce in zoži razširjene žilnice.

ZAJAMČENA VRNITEV DENARJA.

Vsaka žena, ki se posveti tej enostavni negi trih minut dnevno, lahko dobi gladko dekliško kožo ter svežo, krasno polt. Rezultati so v tisočih primerih bili tako presenetljivi, da lahko damo to brezpogojno jamstvo vrnitve denarja. Nabavite si že danes po eno tubo obeh krem Tokalon za hrano kože. Uporabljajte jih 10 dni po navodilu. Če niste navdušeni od sijajnega, uspešnega rezultata, vrnite nam kremo čeprav ste že polovico porabili in mi Vam v celoti nadoknadimo Vaš izdatek.

Najlepši okras sobe je

knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami.

Telefon 24-87

Lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam pa oskrbi
knjigoveznica

Jože Žabjek

Ljubljana, Dalmatinova ulica 10

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. — Lastni čitalni stroj.

Praktični čevljički za deklice

4644-64624

59,-

Dekliški polčevlji na špango, iz lahkega usnja, lepo okrašeni na licu. Močni usnjeni podplat in peta prenesejo vsak štrapac.

4844-64639

Okusni dekliški lakasti čevlji z lepim belim prešitim rjnom. — Podplat in peta sta iz močnega usnja. Stanejo Din 79,—.

4464-6627

Elegantni dekliški čevlji iz difina okrašeni z lakom. Zapenjajo se z zaponko.

4624-44681

Okusni in moderni dekliški polčevlji iz rjavega usnja. Imajo nizko usnjeno peto in močan usnjen podplat. Prav dobro pristojajo k sportnim kostimom.

4624-44648

79,-

Sportni dekliški polčevlji iz mehkega rjavega boksa, okrašeni z luknjicami. Imajo usnjen podplat in usnjeno peto.

79,- *Gimnazijkam* 99,-

4624-46637

Praktični dekliški polčevlji iz rjavega boksa, kombinirani z rjavim semišem. Imajo usnjen podplat in usnjeno peto. Primerni za šolo in sprehod.

99,-

4624-96788

Modna barva! Elegantni sportni čevlji na zavezo iz modrega telečjega boksa z nizko peto. Deklicam finega okusa k vsaki, pa tudi k sportni obleki.

Bata

ZIMA

79,-

3055-66800

Zenski čevlji za zimo iz toplega sukna z usnjenim zbitim podplatom. Zapenjajo se z zaponko, ob straneh so obšiti z usnjem. Nogi dajejo toploto in jo varujejo ozeblin.

79,-

4055-64609

Lahki pa vendar topli ženski čevlji iz črnega sukna, okrašeni z krimerjem in lakasto kapico. Zapenjajo se z zaponko.

99,-

2775-64513

Topli ženski čevlji iz močnega sukna, pojačeni na ristu in opetnikih z usnjem. Imajo močan usnjen podplat in polvisoko usnjeno peto. Obšiti so z krimerjem. Zapenjajo se z gumbi.

Elegantni in udobni čevlji iz finega rjavega sukna z usnjenim podplatom in polvisoko peto. Podloženi s toplo mehko podlogo.

129,-

2875-48834